

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 191 (12.822)

Trst, sreda, 12. avgusta 1985

primorski dnevnik

559
(nije)
723
OSREDNJA KNJITENICA
B554 AA
P.P. 132
66001 KOPER
60100200

Giovanni Gorja je pohvalil prve zametke obnove Predsednik vlade obiskal prizadete kraje Valtelline

Obisk sovpadal z delnim povratkom prebivalcev domov

BORMIO — Predsednik vlade Giovanni Gorja je včeraj obiskal Valtellino. Gorja je izbral prav obe središči prizadete doline, Bormio in Sondrio, za svoj prvi »uradni«
obisk, odkar je prevzel funkcijo predsednika ministrskega sveta.

Njegov obisk v Valtellino je sovpadal s povratkom prebivalcev kraja Le Prese pri Sondalu na svoje domove in z dokončno namestitvijo laserskih geodinamičnih merilcev na obronkih plazu, ki še vedno grozi Cepini. Z Gorio sta Valtellino obiskala še minister za civilno zaščito Gaspari in minister za dežele Gunnella.

Giovanni Gorja je tako v Bormiu, ki ga je obiskal v jutranjih urah, kot v Sondriu, izrazil priprisanost, da bo prebivalstvo Valtelline prebredlo vse težave. Delo, ki je bilo do danes opravljeno v prizadetih dolinah, je pokazatelj trdne volje javnih upraviteljev in vseh, ki so si znali zavihati rokave in kljubovati izjemnemu stanju. Prav zaradi tega je predsednik Gorja opomnil prisotne novinarje, naj si nikar ne drznejo poročati o katastrofalnem stanju, kjer ga ni. »Edina nevarnost v Bormiu,«
je izjavil Gorja »je ta, da se spotakneš ob kako korenino ali padeš s smučmi.«
Ministrskega predsednika očitno

skrbi, razširjena ironična trditev »Valtellino so pestile tri nesreče: poplava, plaz in televizija«.

Predsednik Gorja je zato poveril vso politično odgovornost vprašanja Valtelline ministru Gaspariju, ki naj bi edini predstavljal državo in njeno konkretno pomoč prebivalstvu v dolinah. Glede posebnih finančnih

olajšav za obnovo Valtelline pa je Gorja izjavil, da bo vlada sprejela poseben zakon za rekonstrukcijo, ki pa ga bo mogoče sestaviti šele potem, ko bodo izvedenci sestavili popolnejšo sliko gmotne škode.

Na sliki (Telefoto AP): predsednik Gorja med včerajšnjim obiskom Valtelline.

Borzni indeks je včeraj padel za 2,05 odstotka

Velika zaskrbljenost borznih operaterjev

Investitorje skrbi predvsem ponovna rast inflacije in gospodarska politika

MILAN — Po »črnem ponedeljku«
je prišel za italijanske borziste tudi »črni torek«. V ponedeljek je namreč borzni indeks padel kar za 3,48 odstotka, včeraj pa je nazadoval za 2,05 odstotka, čeprav je okrog poldne zgubljaj rekordne 4 odstotke. Z zadnjimi izgubami se je borzni indeks od začetka leta znižal za 12,3 odstotka, od maja pa za okroglih 17 odstotkov.

Po večletni evforiji, ki je privedla borzne podatke redno na televizijske zasloni in na prve strani italijanskih sredstev javnega obveščanja, se morajo borzni operaterji sprijazniti tudi z izgubami. Analitiki trdijo, da se je delniško tržišče v Italiji razvilo prehitro, to pa zaradi tega, ker se je desetine in desetine novih protagonistov borilo za »prostor pod soncem«. Velik pritok kapitala pa ni sovpadal s kulturno in operativno rastjo, ki je za resnično kvaliteto rast potrebna. Borzni analitiki krivijo za padec borznega indeksa nestabilne bančne obrestne mere in nihajočo vrednost dolarja. Zvišana vrednost dolarja lahko namreč odločilno prispeva k ponovnemu naraščanju inflacije, kar posebno skrbi borzne operaterje.

Razlogov za tako visoke izgube je veliko, nedvomno pa je k temu prispeval svoje izredno delikaten in nestabi-

len politični trenutek v državi, ko imamo vlado, ki ne uživa popolne podpore vseh vladnih zaveznikov. Država je pred pomembnimi izbirami v ekonomski politiki, ekonomski operaterji pa čakajo tudi od Bance d'Italia potrebne finančne smernice. Vlada bo morala sestaviti finančni zakon, zato so izbire gospodarske politike neodložljive. Na dlani je, da italijanski mini gospodarski boom ni izkoristil ugodnih mednarodnih gospodarskih okoliščin (v prvi vrsti padec vrednosti dolarja in znižanje naftnih cen), da bi spravi na zeleno vejo kronično deficitarno trgovinsko bilanco. Če k temu še prištejemo ponovno rast inflacije nam postane razumljiv vedno bolj hladen odnos investitorjev, ki niso več pripravljeni tvegati svojih denarnih sredstev v teh nejasnih in neperspektivnih gospodarskih okoliščinah.

Nedvomno so borzne izgube izključno italijanska notranjegospodarska težava in so odraz zgoraj opisanih težav, iz drugih borz prihajajo namreč izredno dobre novice. Borza v Zürichu je tudi včeraj postavila nov rekord, borzni indeks se je namreč zvišal za 0,79 odstotka. Tudi londonska borza je včeraj rekordno poskočila in to kar za 1,72 odstotka, podobne novice prihajajo tudi iz Frankfurtu in iz New Yorka.

Ameriški lovec baje brez uspeha izstrelil proti iranskemu phantomu dve raketi

Tudi Velika Britanija in Francija bosta kmalu odposlali v Zaliv svoje minolovce

LONDON — Britanska premierka Margaret Thatcher se je premislila in je po 90-minutnem pogovoru z obrambnim ministrom Youngerjem sklenila, da bodo štirje britanski minolovci odpluli v Zaliv, kamor bodo sicer prispeli šele čez pet tednov. Kmalu za tem je prišla iz Pariza nepričakovana novica, da bodo tudi Francozi poslali v zalivske vode dva svoja minolovca, čeprav so se vselej doslej izrekli proti tej možnosti. Bodisi francoska kot britanska vlada sta sicer sklep opravičili rekoč, da so se okoliščine v Zalivu spremenile in da potrebujeta ladjevji obeh držav sedaj tudi to obliko zaščite.

Včerajšnja sklepa o odpošiljanju britanskih in francoskih minolovcev v Zaliv bo nedvomno imel pomembne posledice tudi zaradi tega, ker sta obe državi stalni članici Varnostnega sveta OZN, ki je pred slabim mesecem sprejel resolucijo o prenehanju iraško-iranske vojne. Kot znano je Irak resolucijo takoj sprejel, Iran pa jo je, čeprav to ni formalno nikoli sporočil, odklonil.

Radio Teheran je včeraj oddal neverjetno izjavo glasnika iranskega obrambnega ministrstva hodžatoleslama Akbara Rafsandžanija, ki je dejal, da se bodo tudi iranske pomorske sile trudile, da bi od morskih min očistile Zaliv. Hodžatoleslam je v govoru obtožil Reaganovo adminis-

tracijo, da je postavila morskno mino, v katero je v ponedeljek naletel panamski tanker Texaco Caribbean, ki je prevažal iransko nafto.

Visoki ameriški funkcionarji ameriškega obrambnega ministrstva so včeraj sporočili, da je prišlo v Zalivu do začetnih prask. Letalo F-14 tomcat, ki je poletelo z letalonosilke Constellation, je izstrelilo dve raketi proti iranskemu lovcu phantom F-4, pilot je namreč ocenil, da ima iransko letalo sovražne namene. Nobena raketa ni zadela cilja.

Konvoj treh ameriških tankerjev, ki so jih spremljale ameriške vojne ladje, je medtem včeraj srečno priplul do kuvaitskega petrolejskega terminala Mina al Ahmadi. Tankerji so sedaj pod zaščito kuvaitske vojske.

ZDA bodo svojo vojaško prisotnost v Zalivu še okrepile. Glasnik Pentagona Robert Sims je včeraj dejal, da bodo v Zaliv poslali še križarko Valley Forge, prvo iz serije 27 odličnih ladij, ki bodo stale vsaka milijardo dolarjev in bodo lahko istočasno nadzorovale več sto ciljev v zraku, na in pod morskno gladino. Caspar Weinberger je včeraj izjavil, da bo nosilka helikopterjev Guadalcanal, ki ima na krovu osem helikopterjev za iskanje min, prav kmalu priplula v Zaliv.

Ameriška lovca F-14 tomcat

(Telefoto AP)

Šest Tirolcev oprostili ker ni dokazov

BOCEN — Razsodišče svobode je včeraj zaradi pomanjkanja dokazov razveljavilo šest od sedemnajstih zapornih nalogov, ki so jih izstavili proti pripadnikom Heimatbunda in mladinskega gibanja Južnotirolske ljudske stranke Junge Generation zaradi »protiitalijanske dejavnosti v tujini«. V glavnem so to javni uslužbenci, in sicer: Pius Leitner, Eduard Stoll, Alfred Oberhofer, Sepp Huber, Alois Oberhammer in Andreas Oberleiter, ki so jih odpustili, in bodo lahko sedaj ponovno sprejeti v službo.

Razsodišče je razveljavilo zaporni nalog samo za to šesterico, saj odvetniki ostalih enajstih osumljencev niso vložili priziva in ga bržkone tudi ne bodo, saj hočejo vsej zadevi priti do dna. Odvetniki so že napovedali, da je njihov glavni cilj odprava člena 269 starega fašističnega kazenskega zakonika, ne pa umaknitev tožbe. Novoiimenovani pravosodni minister Giuliano Vassalli pa je včeraj dal razumeti, da se ne bo vmešal v bocensko zadevo. Dodal je tudi, da je položaj na Južnem Tirolskem po izpustitvi osumljencev načasno prostost bolj miren.

Vsekakor so tudi včeraj zabeležili na Južnem Tirolskem vandalske protitalijanske izpade, v katerih jo je skupilo šest avtomobilov italijanskih gostov.

Tudi na tržaški borzi
včeraj precej živčno

NA 4. STRANI

□ □ □

Sindikati in Dežela
za polno zaposlitev
v rafineriji Aquila

NA 5. STRANI

Letalo strmoglavilo pri Münchnu

BONN — Dvomotorno turistično letalo tipa piper cheyenne je včeraj strmoglavilo na restavracijo McDonald's, ki se nahaja v bližini münchenskega mednarodnega letališča. V nesreči je šest oseb izgubilo življenje, 14 pa je bilo ranjenih. Od teh je sedem v smrtni nevarnosti.

Nesreča naj bi se pripetila, ker je letalo z repom udarilo ob neonsko »M«, znano rdečemerumeno oznako ameriških fast foodov. V restavraciji je bilo takrat približno dvajset gostov, ki so se pravčasno razbežali. Letalo je nato treščilo ob linijski avtobus, na katerem je prav tako bilo približno 20 potnikov. Prav med njimi je bilo največ ranjencev, dva potnika pa sta izgubila življenje. Ostale žrtve so bile na letalu. Bile so člani športne organizacije iz Landsberga, in so letele za obnovo letalskega dovoljenja. Do nesreče naj bi prišlo med nesporno izvedbo simulacije pristajalnega manevra.

Prizorišče letalske nesreče pri Münchnu

(Telefoto AP)

Dvojezičnost v nasprotju z jugoslovansko ustavo?

BEOGRAD — Zvezni pravobranilec samoupravljanja je dobil odgovor ustavnega sodišča Jugoslavije, ki je ocenilo pravilnik tovarne gradbenega materiala Kosovo iz Prištine. Določila, ki za določena delovna mesta v tem podjetju predpisujejo znanje dveh jezikov, albanskega in srbohrvaškega, je ustavno sodišče razglasilo za neustrezno, se pravi, da so v nasprotju z ustavo SFRJ. Sodišče meni, da je kakršnokoli omejevanje pravice do dela nedopustno, torej je ni mogoče pogojevati niti z jeziki. Ustava namreč za zaposlene »predpisuje«
znanje enega od jezikov, ki se uporabljajo na področju, kjer delajo in živijo — Na Kosovu pa sta oba, tako albanščina kot srbohrvaščina, enakovredna. Torej zadostuje znanje enega ali drugega jezika.

S tem se je končal postopek, ki ga je leta 1985 sprožil zvezni pravobranilec, ker je menil, da je ravno takšno jezikovno pogojevanje eden od razlogov za izseljevanje Srbov in Črnogorcev s Kosova. (dd)

Sindikata zavrnil sklep o odpravi rasne diskriminacije v rudnikih

Južnoafriška vlada pozvala rudarje naj se vrnejo na svoja delovna mesta

NAIROBI — Drugi dan splošne stavke afriških rudarjev je prišla prva uradna reakcija iz Pretorie, ko je minister za delo Pieter Du Plessis pozval stavkajoče, naj se vrnejo na delo, češ da bo stavka vsem povzročila škodo in da v njej ne more biti niti zmagovalca niti premaganca. Generalni sekretar sindikata nacionalne rudarske zveze Cyril Ramaphosa je zavrnil pretorijski predlog z besedami, da so rudarji pripravljeni na dolg in težak boj in da so odločeni vztrajati pri zahtevah za povišanje plač in izboljšanje delovnih pogojev.

Južnoafriški parlament je nepričakovano odobril zakon, ki odpravlja rasno diskriminacijo v rudnikih in daje možnost napredovanja tudi črnim delavcem. Sindikalne organizacije pa so sklep zavrnil, češ da gre za propagandno potezo, ki ne rešuje položaja.

Opazovalci v Južni Afriki navajajo, da doslej ni nobenega znamenja o obnovitvi pogajanj med delodajalci in afriškimi rudarji oziroma njihovimi sindikalnimi predstavniki, ki naj bi pripeljala do kompromisne rešitve eksplozivnega problema. Danes se je zvedelo, da je bilo v premogovniku Kinross v provinci Transvaal ranjenih devet rudarjev (v tem rudniku je lani oktobra prišlo do hude nesreče, v kateri je umrlo več kot 170 črnih rudarjev), ki so jih po zatrtju sindikalnih aktivistov ranili rudniški po-

licisti, ko so jim hoteli preprečiti odhod iz rudnika in sodelovanje v stavki.

Poročila o številu stavkajočih so nasprotujoča, medtem ko nacionalna zveza rudarjev omenja med 280.000 in 300.000 stavkajočih, so številke, ki prihajajo iz informativnih služb največjih rudarskih družb, anglo-ameriške družbe in Genca, precizno nižje in govorijo o 200.000 do 230.000 stavkajočih. Nekatere protipartheidske organizacije pa zatrjujejo, da v največji stavki v zgodovini južnoafriške rudarske industrije sodeluje najmanj 300.000 črnih rudarjev. Generalni sekretar nacionalne rudarske zveze (NUM) Ramaphosa je na tiskovni konferenci zatrdil, da je stavka ohromila 44 rudnikov zlata in premogovnikov. Po drugih podatkih so se za stavko odločili rudarji v 28 rudnikih zlata (vseh je 44) in v 18 premogovnikih (vseh je 55), kar naj bi pomenilo, da je stavka zajela le dobro tretjino rudarske industrije, ki Južni Afriki prinaša več kot 60 odstotkov deviznih dohodkov. V teh dneh je v delu afriškega časopisa zaslediti celo podatke, da izvoz rudnin in dragih kamnov predstavlja 80 odstotkov vsega južnoafriškega izvoza (letna vrednost se suče okrog 15 milijard dolarjev) in da v tej številki 75 odstotkov predstavlja izvoz zlata. Zdi se, da so te številke pretirane, kar ni čudno, kajti splošna stavka afriških rudarjev je potegnila za seboj pravi plaz nemalokrat propagandistično in črno-belo obarvanih člankov v precejšnjem delu afriških sredstev obveščanja.

Organizatorji stavke pravi, da je rudarski protest doslej najbolj prizadel vzhodni del province Transvaal in osrednji del Orange Free Statea, torej dve provinci, v katerih je osredotočena večina južnoafriške rudarske industrije. Ob stavki razčlenjevalci južnoafriških razmer navajajo zanimivo dejstvo, ki vsaj posredno hrabri stavkajoče. Pred nekaj dnevi je namreč združenje južnoafriških črnih taksistov in avtobusnih prevoznikov odkupilo večino delnic (52,5 odstotka) v eni največjih avtoprevoznikovskih družb v državi z imenom PUTCO. Še pred nekaj leti si v Južni Afriki niti predstavljati ni bilo mogoče, da bi odločilni delniški delež velike družbe, ki ima v voznem parku več kot 3.000 avtobusov, prešla v roke afriških delničarjev. Komentatorji sedaj ugibajo, od kod združenju taksistov in avtobusnih prevoznikov toliko denarja (delnice naj bi stale 70 milijonov dolarjev, ali 150 milijonov randov). Dogodek je pomemben tudi zato, ker prevozniška družba PUTCO opravlja večino prevozov črnih rudarjev iz njihovih bivališč v rudnike in v službe v belska mesta in nazaj. Doslej je že večkrat prišlo do hudih sporov in celo do krvavih spopadov (zadnji so bili maja in junija v Sowetu, ko so razjarjene množice kamenjale in zažigale avtobuse omenjene družbe, ker je prek noči podražila prevoze), ker je PUTCO izkoriščal položaj malone monopolnega prevoznika afriške delovne sile.

Komisija bo razpravljala o Scalfaru Pred vrati nove polemike med večino

RIM — Razširjena na vse politične skupine se bo 20. avgusta sestala komisija za notranja in ustavna vprašanja poslanske zbornice, da bi razpravljala o časovnih terminih in načinu, kako se bo poslanska zbornica spopadla z zapletli, ki jih je sprožil intervju bivšega notranjega ministra dnevnika Corriere della Sera. Oscar Luigi Scalfaro je namreč spregovoril o pritskih raznih predstavnikov vladne večine na tajne službe, od katerih so zahtevali, naj jim posredujejo informacije o političnih nasprotijih. Temu naj bi se tajne službe uprle, izjava bivšega ministra pa je sprožila plaz vprašanj. Kot prvo, ali so pred Scalfarovim mi-

nistrovanjem zadostili podobnim zahtevam, kot drugo pa, ali obstajajo v arhivih tajnih služb dosjeji o političnih in zasebnih državljanih?

Vsa ta vprašanja bo bržkone komisija postavila notranjemu ministru Fanfaniju na plenarni seji zadnje dni avgusta. Fanfani je namreč sprožil notranjo preiskavo in je o prvih njenih rezultatih že poročal predsedniku vlade Gorii.

Medtem pa je predsednik komisije za notranja in ustavna vprašanja, socialist Labriola, v pismu demoproletarcu Capanni poudaril, da je vprašanje toliko bolj pereče, ker je vsem znana spo-

sobnost, poštenost in previdnost bivšega ministra Scalfara. Giorgio Napolitano je za KPI pozitivno ocenil sklep o sklicanju komisije, da se čimprej razjasni vso zadevo. Ob tem pa je še poudaril, da se ne sme prezreti ostalih Scalfarovih izjav glede načina, kako je De Mita delil ministrstva. Odgovorni za pravna vprašanja pri KPI Violante pa je zahteval, da po komisiji o vsej zadevi razpravlja parlament.

Po prahu, ki ga je dvignil Scalfarov intervju, pa so pred vrati druge polemike. Najbolj sveža je včerajšnja ob reakcijah po izvolitvi demokristjana Orlanda za palermškega župana z glasovi KD, PSDI, zelenih in neodvisne

levice. Tako zavezništvo je seveda sprožilo ostre reakcije republikancev, liberalcev, socialistov in dela krščanske demokracije. Tajnik PLI Altissimo je navedel, da je KD porušila stara zavezništva in se posredno odpira partiji. Za socialista Bianca je to ponoven dokaz »transformizma določenih južnjaških političnih krogov«. Bianco kritizira predvsem »pomoč«, ki naj bi jo dobila palermška KD iz vrst določenega kroga »strukturalno podrejene levice«. Še bolj oster je bil sicilski deželni tajnik PSI Buttitta, ki je demokrščansko pobudo ožigal kot izključno oblastniško in destabilizacijsko namero.

G. R.

Preiskava v polnem teku

V teh dneh bodo milanski sodniki poslali Renatu Vallanzasca, ki se nahaja v zaporu v Novari, formalno prošnjo v kateri mu bodo predložili, da se odreče avtomatičnemu počitniškemu premoru v sodnih postopkih, ki mu po zakonu pripada. Sodni postopek v Milanu bi se lahko krepko zavlekel, če se bo lepi Renè poslužil tega počitniškega premora. Kdor ga pozna pravi, da ne bi bilo v njegovem slogu poslužiti se teh birokratskih zaprek. Kljub temu pa obstaja možnost, da bo minilo precej časa predno bo Vallanzasca stopil v sodno dvorano, kjer se bo moral zagovarjati pred nedovoljenim posestvom strelnega orožja.

Vzporedno z novo preiskavo v zvezi s pištolo beretta 7,65, poteka tudi preiskava genovske magistrature o begu Renata Vallanzasca s trajekta Flaminia in obrekovanja poveljnika oboroženega spremstva.

DUNAJ — Dr. Bruno Kreisky je z intervjujem za petkovo številko »Schweizer Handels-Zeitung« vrgel težko politično bombo na Avstrijo, ki jo je kot kancler vodil trinajst let in na socialistično stranko, ki ji je predsedoval šestnajst let, in ki ji je bil častni predsednik dokler ga ni ujezilo, da je njegova stranka v koalicijskih pogajanjih z ljudsko prepuštila zunanje ministrstvo »črnim«. »Neki ameriški novinar mi je, ko sva se v tujini slučajno srečala pripovedoval, da mu je tako imenovani »adviser« (svetovalec) partijskega predsednika ponudil dokumente zoper Waldheima, češ naj jih objavi, pa je ta odklonil,« je povedal Kreisky švicarskemu gospodarskemu listu in nadaljeval: »Nekaj kasneje pa sem se na Dunaju srečal z nekim drugim časnikarjem iz ZDA, ki pa je prejel akte "od nekoga". Nikogar ni sicer imenoval, toda takoj mi je bilo jasno, od kod izvirajo.«

Dr. Fred Sinowatz, ki je po Kreiskem (in na njegovo insistiranje) v letu 1983 prevzel kanclerstvo in vodstvo SPÖ in ki je dan po Waldheimovi zmagi kot kancler odstopil, je tako zavoljo svojega velikega predhodnika v hipu postal tarča neusmiljenih napadov ÖVP, zlasti njenega generalnega sekretarja Michaela Graffa, ki je dal takoj v informacije ljudske stranke udariti plat zvona, češ saj se je že vseskozi vedelo, kdo je zanetil »umazano kampanjo« v predsedniškem predvolilnem boju, da pa je sedaj seveda zadeva popolnoma jasna, saj se iz Sinowatzove »pištote še kadi«. Da je vsa intriga popolnejša, čaka predsednika avstrijskih socialistov v septembru tudi sodno razčiščevanje z novinarjem »profil« Alfredom Wormom, ki je nekoč zapisal, kako da je Sinowatz na kongresu gradiščanskih socialistov že v letu 1985 izjavil, da bo treba »ugotoviti Waldheimovo rjavo preteklost«.

Na Prangerju pa ni le Sinowatz, temveč tudi njegov bivši šef kanclerskega kabineta dr. Hans Pusch,

V Vevčanih še gladovna stavka

VEVČANI — Po hudih nesporazumih z občino Struga ob priključitvi vodovoda za sosednjo vas, ki so pripeljali do spopada milice z vaščani, je 185 mladincev v makedonski vasi Vevčani, ob albanski meji, 7. avgusta začelo gladovno stavko. Mladinci v svojem sporočilu zahtevajo, da v Vevčane pride nekdo izmed republiških ali zveznih mladinskih ali partijskih funkcionarjev in pomaga pri reševanju nesporazumov med občino Struga in vasjo Vevčani, ki trajajo že štiri desetletja, zadnji pa ima že tragičen potek.

Vaščani, pretežno ženske, so pred dnevi skušali preprečiti priključitev vodovoda za potrebe drugih delov občine na njihov vodovod, ker so prepričani, da bodo zaradi tega sami ostali brez vode. Postavili so barikade, na koncu pa so ženske, otroci in starši naredili »živo barikado« v katero so se, potem, ko so buldožerji podrli lesene prepreke, zapodili miličniki. S posebnimi električnimi palicami so huje in lažje ranili več kot sto vaščanov, med njimi tudi otroke. Po hitrem postopku so nekatere vaščane odpeljali v zapor in jih kmalu nato obsodili.

V ponedeljek zvečer so v Vevčanih sklicali zbor občanov, na katerem so se duhovi malce pomirili. Sklenili so, da bodo nadaljevali delo pri izgradnji vodovoda in omogočili preskrbo s pitno vodo za obe prizadeti vasi. S tem so Vev-

čani dokazali, da dejansko nimajo nič proti sosedom v vasi Oktisi, da pa jih je razburilo, ker so jih hoteli »ogoljufati« in jim vzeti vodo brez njihove vednosti.

Sestavili so tudi delegacijo, ki bo obiskala pristojne organe v občini, saj se do danes v vasi ni pojavil še noben funkcionar. Zahtevali so tudi, naj bi mladinci prekinili gladovno stavko, vendar le-ti vztrajajo.

Z aktivističnim programom se je incidenta zaradi vodovoda lotilo tudi makedonsko vodstvo socialistične zveze. Ocenili so, da skušajo skupine in posamezniki iz Vevčanov, tudi ob pomoči od drugih, zmanipulirati prebivalce, ki že leta živijo v slogi. Takšno delovanje je sabotaža vseh prizadevanj za normalno reševanje komunalnih problemov ter politike v tem delu Jugoslavije. Ocenili so tudi, da so v delu jugoslovanskega tiska dogodke predimenzionirali in da je bilo veliko pretiravanja in enostranskega pisanja.

Tako med drugim ostro obsojajo insinuacije, češ da gre za spor na nacionalni podlagi, čeprav gre za vasi z makedonskim prebivalstvom. Javnost je tako informirana na osnovi govoric, ne pa dejanskih podatkov in resnice, menijo v makedonski SZDL. (dd)

Oster napad Bruna Kreiskega na vodstvo SPÖ

pred katerim da je Kreisky »stranko vseskozi svaril«. Ker so se informativni mediji neusmiljeno vrgli v raziskovanje te »afere«, so tudi že ugotovili, kdo je tisti ameriški časnikar, ki je dokumentacijo zoper Waldheima »od nekoga« sprejel, pa je ni mogel objaviti, ker ni mogel »objaviti, od koga je je dobil«. Gre za nekdanjega dopisnika UPI z Dunaja Jamesa Dorseyja, ki je zdaj na Bližnjem Vzhodu in je kar po telefonu potrdil vrtajočim avstrijskim kolegom, da je »že v zgodnji jeseni 1985« tisto, kar potem »ni mogel objaviti« prejel. Naslednji napad dunajskega časopisa je veljal Hansu Puschu. Ta je potrdil, da se je z Dorseyem zares na Dunaju sestal v »zgodnji jeseni leta 1985«, da pa je šlo za »čisto druge reči«, med drugim za še ne povsem pojasnjene okoliščine smrti nekega avstrijskega diplomata v Teheranu, ki so ga nekateri povezovali z ilegalnim trgovanjem z orožjem med Voest-Alpine in Iranom.

V razgovoru za današnje Neue-az je ubogi Sinowatz - med drugim se bliža socialistični kongres - povsem jasno povedal, da ni imel pravi nobenega pojma o kakšnih Waldheimovih dokumentih, ki ga

bremenijo sumljive preteklosti, dokler »ti niso bili objavljeni«, saj je vendar znano, da »so vsi inozemski dokumenti prvotno izhajali iz Jugoslavije, od koder so bili najprej ob koncu štiridesetih let posredovani v zvezniški arhiv v Londonu in od tam naprej v arhiv OZN. Niti en sam samcat od teh dokumentov se ni nahajal v Avstriji, in Avstrija ni imela dostopa do teh mednarodnih arhivov«. Tisto, kar so našli na domačih tleh, je bila le evidenčna vojaška kartica dr. Kurta Waldheima, po kateri je bilo »razvidno, da je bil član jahalne enote SA.« Kar pa zadeva dokumentov, ki naj bi jih bodisi sedanji predsednik socialistov, bodisi njegov nekdanji »adviser« pošiljala po svetu, pa drži le to, da je Sinowatz s sklerotarjem SPOE Fritzem Marshem poslal že objavljeno dokumentacijo o tedaj še bodočem predsedniku Brunu Kreiskem na Mallorco.

Zdaj je končno jasno, da se je vse začelo v Avstriji (Trimfira Graff). Čeprav ni nobenega dvoma, da se je »Afera Waldheim« zares začela v Avstriji, saj je od vsega začetka na njenem čelu stal Kurt Waldheim in nihče drug, ne Sinowatz, ne Pusch, ne socialisti. Dovolj čudno pa je, da se o nekom, ki kandidira za najvišjo funkcijo v državi ne bi smelo temeljiteje (kot za običajne državljane) osvetliti tudi njegove preteklosti. Posebej še, če gre pri tem za človeka, ki je več kot malomarno postopal z resnico.

In nenazadnje: ali je sploh pomembno, kdo je dal kakšne dokumente, kje in komu in kdaj, ali pa je morda pomembno tisto, kar v teh dokumentih stoji? Avstrijci, ki jih čaka še pet let s tem predsednikom, imajo, skratka novo »afero v aferi«, in to, zdaj, ko so se komaj pomirili z dejstvom, da Waldheim »ni bil vojni zločinec«. Kot da bi bila to za šefa neke države kakšna kvalifikacija.

BARBARA GORIČAR

Jugoslovanski senator

Palača Madama. Temnosiva, baročna stavba sredi Rima, nekoč kraljeva palača, danes sedež senata italijanske republike. Prvi pogled na dokaj zanemarljivo pročelje ne daje vtisa, da tam zasedajo ljudje, ki predstavljajo zakonodajno oblast v državi in s sprejemanjem, včasih tudi krivičnih, zakonov, ali z njihovim odlaganjem, odvisno od interesov politikov, krojijo usodo državljanov. Dva lenobna orožnika stojita pred vhodom in se prav nič ne zmenita za mimoidočega. Pomeni, da senat ne zaseda, »sicer stoji tam častna straža predstavnikov raznih rodov vojske, ki se postavlja na položaj mirno in dviga reprezentančno orožje pred nos ob vsakem prihodu ali odhodu senatorja.

Prestopim prag v spremstvu kolege Spetiča. Sam mora nekaj urejevati in me povabi na ogled senatne zbornice. Prekoračiva notranje, golo dvorišče, sredi katerega se razkazuje nepomembna skulptura, in že moram oddati osebni dokument uslužbencu v vratarnici, ki mi izroči posebno kaznico za obiskovalce.

Znajdem se v labirintu sob in hodnikov z lesenimi opaži in rdečimi tekači. Kolega ima opravke v potovalnem uradu, kjer mora rezervirati, zanj seveda brezplačno, letalsko vozovnico, potem stopiva v sosednjo temno sobo, v poštni urad, z vrsto osvetljenih miz, na katerih se kopičijo ovojnice in pisemski papir z oznako »Senato della Repubblica«. Grevja dalje, mimo senatne »tobakarne«, v kateri ne veljajo neobdavnene cene za cigarete kot na letališčih, in že sem v temnem hodniku pred dvigalom čudne trikotne oblike, pač moderna pridobitev prirojena za arhitektonsko strukturo palače iz 16. stoletja. Vstopim v razkošno dvorano, senatni »transatlantico«, in napotiva se v »buvette«, da spraviva kaj pod zob in zmočiva, od prestanega zrak, suho grlo. Ponudi kolega Stojan, ker pride ceneje skozi.

Sejna dvorana je zaprta, prav tako senatna restavracija. Sicer vanjo nimam vstopa. Imam pa ga v prostor, ki je dodeljen komunističnim senatorjem. Sedem v oblazinjen naslonjač senatorja Vecchija, nasproti mene Stojan vpisuje neke pripombe k zakonskemu osnutku za zaščito. Pripombe so namenjene senatnim tipkaricam, ki bodo tipkopis brez napak izročile v manj kot uri. Tačas se zagledam v kupe papirjev in beležk na sosednjih mizah in ne morem se znebiti občutka utesenosti in zatohlosti teh baročnih prostorov, v katerih so se svojčas sprehajali imenitniki in lepe dame, danes pa sami resni oblikovalci italijanske zakonodaje.

Napotiva se skozi bogato senatno knjižnico, zakorakava po polkrožnem hodniku z uradi posameznih političnih skupin, pokukam v dvorano, v kateri se sestajajo stalne komisije in stopim v velik prostor z ogromnimi stenskim upodobitvami zasedanj starorimskega senata z možmi v belih togah. Tu je prostorna miza z razstavljenimi vsemi dnevniki, ki izhajajo od severa do juga Italije in še na otokih. Zaman iščem »Primorski dnevnik«. Ga ni!

Kar zadiham, ko stopim spet na prosto. Takoj se znebiti tistega morečega občutka, ki me je mučil ves čas v notranjih prostorih, morda tudi zato, ker sem bil v obvezni kravati. Sam stopim do vratarnice, da dvignem svoj dokument in vrnem izkaznico obiskovalca, ki sem jo imel ves čas pripeto na jopičevem zavihu.

»A, bili ste skupaj z novim senatorjem, kako se že piše...« mi pravi v črnem fraku opravljen uslužbenec in išče moj dokument.

»Senator Spetič,« odgovorim prijazno.

»A già, il senatore jugoslavo!« Komaj sem se zadržal, da nisem prasnul v žaljiv smeh. Odvečna je bila še vsaka razlaga, kajti sobesedniškovo prepričanje je bilo neomajno. Kolega Stojan pa mi je celo pravil, da se morajo uslužbenci senata po hitrem postopku naučiti imen in krajev, iz katerih prihajajo novi senatorji. Očitno tisti »commesso« ni bil tako vester. Bolj se je zanašal na svoje, tudi za intelektualne kroge značilno rimsko nepoznavanje zemljepisnih in političnih meja Italije.

LOJZE ABRAM

Obletnica »anšlusa«: o slovenskih žrtvah pa niti besede

CELOVEC — Naslednje leto bo Avstrija praznovala dogodek, ki je marsikateremu Avstrijcu že zašel v pozabo ali pa mu je odprta razprava o njem neprijetna. 13. marca bo namreč minilo 50 let, odkar je Hitlerjeva Wehrmacht zasedla Avstrijo in jo napravila za »Ostmark« velenemškega rajha.

Avstrijski ministrski svet se je v prejšnjem tednu ukvarjal z vprašanjem, kako in v kakšni obliki se bo republika spomnila tega dogodka. Zvezni kancler Vranitzky in njegov namestnik Mock sta govorila o pripravah in poudarila, da je aneksija Avstrijo izbrisala, ljudstvu pa prinesla mnogo gorja, mnogi njeni državljani so izgubili svobodo, bili izgnani, ubiti. Avstrija hoče sedaj samozavestno in odprto dokumentirati in se kritično ukvarjati s svojo nedavno preteklostjo.

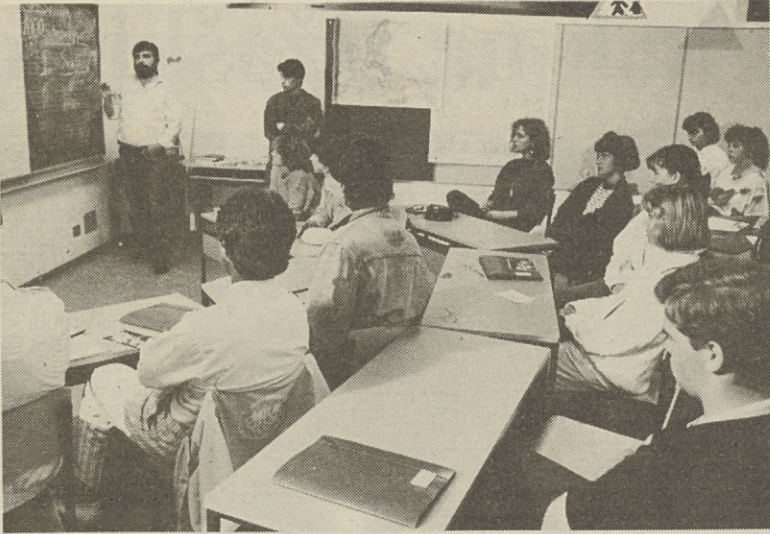
Doslej pa te kritične razprave še ni bilo. Mnogo je šenamreč odprtih vprašanj, med katerimi: zakaj lahko republiki, ki temelji na antifašističnem izročilu, danes načeljuje človek, ki se še vedno hvali s tem, da je bil pristaš avstrofašizma in stanovske države, nato poslužen Hitlerjev izpolnjenec dolžnosti in danes politik z »nekoliko pozabljivim« spominom?

Da so uradne napovedi res tako resno mišljene obstaja jo resni dvomi.

Le primer: v okviru spominskih proslav se bodo spomnili tistih, ki so jih nacisti pregnali iz Avstrije. Slovenske manjšine, v rajhu izpostavljene uničevalni ihti, rasnim in deportacijskim načrtom nacistov, nihče sploh ne omenja. Verjetno zavestno ne, saj je Slovencev danes očitno za nekatere kroge še vedno preveč. In nezadovoljni so, saj jim Avstrija še zdaleč ni dala tega, kar jim je obljubila. Nasprotno. V ministrskem svetu o tem radi molčijo. Slovenci pri teh proslavah niso predvideni, saj bi lahko opozorili širšo javnost na svoja neresena vprašanja.

Kljub temu pa ne bodo molčali in vztrajali v svojem boju!

Mladi Kanadčani končali obisk v Nadiških dolinah

ČEDAD — S poslovnim večerom, ki je bil v petek v nekem tipičnem lokalnu Nadiških dolin se je zaključilo bivanje devetnajstih mladincev iz Kanade, sinov izseljencev iz teh krajev, v Furlaniji-Juljski krajini. Bivanje mladih Kanadčanov v Špetru je organizirala Zveza slovenskih izseljencev iz F-JK s sodelovanjem Avtonomne službe za izseljenstvo, ki deluje v okviru deželnega odbora.

Med bivanjem v rodni krajih svojih staršev so kanadski mladinci obiskali Terske doline, etnografski muzej, potresna območja Humina in Pušje vesi, glavne značilnosti Vidma, Vilo Manin v Passarianu, Palmanovo, Oglej in tudi Benetke.

Podrobno so se tudi seznanili z zgodovino teh krajev na številnih »lekcijah« (na sliki Sergia Ferrarija), na katerih so jih predavatelji seznanili z raznimi aspekti tukajšnjega življenja, med katerimi seveda o problemu izseljenstva in položaju slovenske narodnostne skupnosti v teh krajih.

Furlanski trgovci nimajo počitnic

V tem počitniškem obdobju

VIDEM, PORDENON — O podatkih o zaprtju javnih lokalov in trgovin v predvelikošmarnem obdobju v tržaški in goriški pokrajini že poročamo v dnevni kroniki; na tem mestu pa bomo danes posredovali nekaj podatkov o stanju v videmski in pordenonski pokrajini.

Predvsem gre zabeležiti, da se stanje v vseh štirih pokrajinah v naši deželi v bistvu ne razlikuje. Veliki šmaren je za vsakega državljana skoraj zapovedani praznik, kateremu se ne namerava odreči. Ljudje odhajajo na dopuste, podobno tudi upravitelji javnih lokalov in trgovin, ki imajo — vsaj v večjih središčih — v tem obdobju manj dela kot sicer.

Po podatkih, ki jih je posredovalo Združenje trgovcev iz videmske pokrajine, je trenutno v zgodovinskem jedru Vidma zaprtih od 25 do 30 od sto vseh trgovin in javnih lokalov; na razpolago klientom in občasnim gostom jih torej ostaja približno sedemdeset od sto.

V središču Vidma je v teh dneh videti veliko novih obrazov: v glavnem gre za izseljence, ki so se za kratko obdobje vrnili v rodne kraje, veliko je tudi turistov, ki letujejo ob morju in se občasno podajo na krajše izlete po deželi.

Lahko torej rečemo, da si videmski trgovci ne privoščijo počitnic v tem letnem času, ampak jih raje prihranijo za jesen.

Nekoliko drugače pa je v pokrajini, kjer se že po ustaljeni navadi trgovine in javni lokali v tem počitniškem obdobju ne zapirajo; prodajnih točk je namreč mnogo manj kot v večjih centrih, zaradi česar morajo trgovci skrbeti, da ustrezajo potrebam prebivalstva.

Drugače pa je v pordenonski pokrajini, kjer je trenutno v tem tednu pred velikim šmarnom zaprtih okrog 60 od sto vseh trgovin in drugih javnih lokalov (v pordenonski pokrajini jih je vsega skupaj okrog 1.200).

Približno 20-30 od sto vseh teh lokalov bodo odprli že z začetkom prihodnjega tedna, medtem ko pa je predvideno, da bodo druge lokale odprli po 24. avgustu. Vsekakor pa je stanje v pordenonski pokrajini letos znatno boljše kot lani, ko je bil odstotek zaprtih trgovin in javnih lokalov v tednu pred velikim šmarnom znatno večji.

Občina Vivaro: Strelišče v Dandolu premestiti!

VIVARO — Občinski odbor občine Vivaro je na svoji zadnji seji izrazil globoko zaskrbljenost, ker v zadnjem času na področju, ki ga upravlja, prihaja do vse več incidentov, kot na primer v kraju Tesis, kjer je pred nedavnim vojaško letalo »izgubilo« bombo, ki je na srečo padla na polje obdelano s koruso.

Občinski odbor je namreč na seji odobril dokument, s katerim zahteva premestitev strelišča vojaškega letalstva na drugo področje; poleg tega občinski odbor iz Vivara zahteva, naj takoj prekinemo vsako vadbeno dejavnost vojaških sil na tem področju.

Bomba, ki jo je v kraju Tesis izgubilo vojaško letalo, ni bila nevarna, ker je bila brez eksplozivnega naboja; ko je priletela na tla, je odprla meter globoko in meter in pol široko luknjo, na srečo le na obdelanem polju; »izgubilo« jo je vojaško letalo G 91 v vadbenem poletu nad streliščem Dandolo.

Stališče, ki ga je sprejel občinski odbor v zvezi s tem vprašanjem, je povsem umestno, ker podobni incidenti ogrožajo varnost prebivalstva. Ugotoviti je namreč treba, da je v zadnjem času v pordenonski pokrajini prišlo do nekaterih dogodkov, ki so upravičeno vzbudili zaskrbljenost prebivalstva in pristojnih oblasti.

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Predstavitev nove rubrike

Pred dvema desetletjima, ko se je v Evropi dvignil val etničnih gibanj, je bilo upravičeno predvidevanje, da bo prav etnični moment dobil pomembno politično vlogo v prizadevanju za bolj občutljivo demokracijo, ki bi ne upoštevala posamezne državljanke le kot proizvajalce, potrošnike, davkoplačevalce in volilce, ampak tudi kot nosilce širših in globljih vrednot, zlasti etnično-kulturnih.

Danes vidimo, da je šel razvoj v državah, ki so dosegle določeno stopnjo blagostanja, v drugačno smer. Novi srednji sloji so okrepili predvsem prizadevanja, da ohranijo in ubranijo pridobljeno kvaliteto življenja pred nevarnostmi vojne, onesnaževanja, radioaktivnosti in drugih.

Razvoj je torej povsem razumljivo šel v smer bolj uravnovešenega splošnega odnosa med naravo in družbo; narodnostno in manjšinsko vprašanje pa se je nekako prilagodilo temu širšemu ideološkemu okviru. Zaščita manjšinskih skupnosti je v novem valu le ena izmed številnih nalog, ki jih narekuje bolj spoštljiv odnos človeka do okolja in torej tudi do samega sebe.

Bolj odmaknjen odnos javnega mnenja do manjšinskega vprašanja je v Evropi pogojeval tudi zaskrbljujoči razvoj nekaterih žarišč narodnostne napetosti, zlasti na severnem Irskem in v deželi Baskov, a tudi bliže našemu obzorju, na Južnem Tirolskem, se je marsikaj spremenilo v slabše.

Široke razprave o etničnih vprašanjih torej niso več tako v ospredju, kot prej. Tataji v Sovjetski zvezi lahko še prikličejo etnični argument za prvo stran dnevnikov, a bolj zaradi premikov, ki jih predstavljajo znotraj sovjetske družbe, kot pa zaradi njih samih.

Vse to pa ne pomeni, da se o narodnostnih in manjšinskih vprašanjih študira in piše manj kot prej. Le razprava se je umaknila na bolj odmaknjena področja, v specialistične strokovne revije in knjige. Verjetno lahko trdimo celo, da zanimanje v strokovnih krogih narašča; na mednarodni ravni zlasti ob dogajanju na Bližnjem vzhodu, na evropski ravni pa je važen dejavnik evropska integracija. Evropska skupnost ne more mimo dejstva, da znotraj meja sedanjih članic obstaja skoraj 40 manjšin. To je velik potencial, tako za razvoj kot za napetosti.

To zanimanje za manjšinsko tematiko ne sme mimo nas, Slovencev v Italiji. V naši skupnosti je sicer opazno precejšnje zanimanje za stik z drugimi skupnostmi, tako s strani posameznikov kot organizacij. Omeniti je treba tudi vlogo Evropskega urada za manj razširjene jezike, ki organizira izmenjave študijskih potovanj med evropskimi manjšinami in katerih se je udeležilo že nekaj Slovencev. In ravno ob teh obiskih dobi človek potrditev, kako važen je širši razgled po

teoriji in praksi manjšinske in narodnostne problematike v današnji Evropi.

Iz takega razmišljanja se je rodila zamisel za rubriko, ki bi bralcem Primorskega dnevnika govorila o tem argumentu. Njen namen ni podajati strogo strokovne recenzije, ampak črpati iz velikega kupa obstoječega in stalno kapljajočega gradiva tiste elemente, ki utegnejo biti danes najbolj aktualni v naših razmerah.

Tematika je zelo obširna, manjšin je na desetine, specializiranih revij ravno tako. Zato bo ta rubrika oblikovana tako, da se lahko prilagodi tej raznolikosti. Vsebinski tedenski člankov se bo vrstila po štirih glavnih podnaslovih:

1. RAZMIŠLJANJE OB KNJIGI bo komentar kakega tehtnejšega knjižnega dela splošne, teoretične narave,
2. NAŠE MANJŠINSKO OBZORJE bo podoben komentar krajših analiz o nas in o bližnjih manjšinah.
3. GALERIJA MANJŠIN bo vsebovala opise bolj oddaljenih skupnosti na podlagi izbranih monografij in
4. IZ STROKOVNEGA TISKA bo povzetek aktualne razprave iz mednarodnega strokovnega tiska po istih načelih, ki so bila nakazana prej.

Rubrika se bo začela prihodnji teden s prikazom Guya Herauda, Ljudstva in jeziki Evrope, knjige, ki je pred 25. leti začela dolgo serijo razprav o narodnem vprašanju v Evropi.

Enajst Romunov pribežalo v F-JK

VIDEM — Enajst Romunov je skrivoma pribežalo v Furlanijo-Juljsko krajino, po vsej verjetnosti preko jugoslovansko-italijanske meje v tržaški ali goriški pokrajini. Skupino petih starejših oseb in sedmih otrok je v bližini Trbiža zalotila finančna straža, ki je pribežnike pospremila v urad za tujce v Vidmu. Med njimi sta bila en jugoslovanski državljani in en Romun, politični begunec v Franciji, oba pa sta imela veljavne dokumente za izselitev. Vsi so zagotovili — tako poroča videmska kvestura — da so se srečali na Trbižu le po naključju, medtem ko so bile njihove verzije o vstopu v Italijo povsem različne.

Nihče od te skupine enajstih Romunov še ni zaprosil za politično zatočišče.

Morski psi v Kvarneru

REKA — Pristaniške oblasti z Reke so potrdile vesti, ki že nekaj dni krožijo med krajevnim prebivalstvom, po katerih so se v vodah Kvarnerskega zaliva pojavili morski psi.

Videli so jih v bližini Tihega kanala, opatijske obale in Kraljevice, po zagotovilih pristaniških oblasti pa je njihovo premikanje pod nadzorstvom. Ta vrsta morskih psov — dolgi so od 2 do 3 metre — se po navadi premika v manjših skupinah, od dveh do treh primerkov, po zagotovilih oblasti pa redko napadajo človeka.

Morski psi niso doslej poškodovali ribiških mrež; tudi med plavalci niso vzbudili kakršnegakoli preplaha.

poznal dovolj dobro, da je vedel, da ne bo rodila še nekaj ur, morda še ves dan ne, zato ni imelo smisla divjati k njej, pa najsi je bil mladi oče še tako paničen. Pozneje ga je nameraval pomiriti, bolničarke pa naj bi ga ukrotile. Teden dni prej je neki soprog vdrl v porodno sobo, toda varnostniki so ga zvezli od tam in mu zagrozili, da ga bodo dali zapreti, če se ne bo primerno vedel. Zdravnik ni pričakoval takšnih težav z Wardom Thayerjem.

Poleg tega mu je bilo všeč, da bi pomagal pri porodu Faye Price Thayer. To je bilo še eno veličastno pero na njegovem klobuku.

Toda ko se je Ward vrnil v njuno sobo, se je zgrozil, ker jo je našel skrčeno v dve gubi nad lužo sredi belih marmornatih tal v kopalnici, s prestrašenim, bolečim izrazom v očeh. »Pravkar mi je odtekla voda.« Njen glas je bil bolj hripav kot sicer, oči so bile široko odprte in prestrašene.

»Moj bog, poklical bom rešilca.« Toda ob njegovih besedah se je zasmejala in sedla na rob kadi.

»Ne drzni si. Dobro mi je.« In vendar se mu je zdela v redu, videti je bila preplašena, skoraj tako preplašena kot on sam. »Kaj je rekel zdravnik?«

»Naj te takoj pripeljem.«

»No,« je rekla, »rečem lahko samo eno: mislim, da to niso lažni popadki.« Po teh besedah se je nekoliko sprostita, Ward pa jo je objel okrog ramen in ji pomagal v oblačilnico. »Kaj naj oblečem?« Pogledala je v odprte omare, Ward pa je zastokal.

»Ward...« Ležal je tiho kot miška in se spraševal, kaj naj stori. Zvok njenega glasu ga je zadel v živo. Zvenel je tako ranljivo in preplašeno, da jo je nagonsko stisnil v objem.

»Ljubica, pokličiva zdravnika.«

»Res se mi zdi neumno, da bi ga budila ob tej uri.«

»To je vendar njegova služba.« Toda vztrajala je, da morata počakati do jutra, ko bosta videla, kaj se bo zgodilo. Ob sedmih Ward ni imel nobenih dvomov več. To je bilo »tisto«. Prekleto vseeno mu je bilo, kaj ji je kdo natvezil o lažnih popadkih, bolečine so se ponavljale vsakih pet minut in Faye se je trudila, da ne bi zakričala vsakokrat, ko jo je prebodlo. Ward je v svojem obupu odšel iz sobe in poklical zdravnika. Zdravnik ga je poslušal in naročil, naj Faye takoj pripeljejo v porodnišnico.

»Verjetno bo minilo še kar nekaj časa, gospod Thayer, vendar bo najbolje, če jo pripeljete v bolnišnico, da se bo udobno namestila.«

»Ji lahko daste kaj proti bolečinam?« Ward je bil čisto obupan spričo njenega trpljenja v zadnjih nekaj urah.

»To bom vedel, ko jo bom pregledal.« Doktor ni dajal nobenih sodb.

»Kaj, hudiča, pa to pomeni? Za božjo voljo, saj se že zdaj komaj obvlada... morate ji kaj dati...« Ward sam si je obupano želel požirek pijače, nekaj močnejšega od šampanja.

»Storili bomo vse, kar bo v naših močeh, gospod Thayer. Samo ohranite mirno kri in jo čim prej pripeljite v bolnišnico.«

»Prideva čez deset minut, čez pet, če bo šlo.«

Zdravnik ni rekel ničesar, čeprav sam ni imel namena oditi v bolnišnico prej kot čez eno uro. Moral se je še oprhati in obriti, ni še prebral časopisa in porodništvo je

DANIELLE STEEL

39.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelj

Ko se v naslednjih dvajsetih minutah bolečina ni ponovila, se je znova napotil k stikalu; takrat je spet rezko zastokala in ko jo je pogledal, se mu je zdelo, da jo zvija, obraz pa ji je prekrila tanka plast znoja.

»Poklical bom zdravnika.« Čutil je, kako mu srce razbija v prsni, dlani je imel prepotene. Nenadoma je bila vsa bleda in prepadena.

»Ne bodi neumen, dragi. Vse je v redu. Ubogega reveža ne moremo klicati vsako noč v tem mesecu. Verjetno še nekaj tednov ne bo nič.«

»Toda rok imaš čez tri dni.«

»Že, toda celo zdravnik je rekel, da bo porod verjetno kasneje. Pomiriva se in počakajva do jutra.«

»Naj pustim luči prižgane?« Odkimala je, zato jih je ugasnil in obzirno smuknil v posteljo poleg nje, kot bi se bal, da bi s pretiranim tresenjem postelje povzročil njeno eksplozijo in porod. V temi se mu je zahihitala, potem pa je spet nepričakovano zaslišal, kako je zajela sapo; pograbila ga je za roko in jo stisnila. Preden je bolečina minila, ji je že skoraj primanjkovalo sape, zato je sedla.

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Tržaški odmevi na skokovit padec indeksa (skoraj 10% v samih treh dneh)

Po »črnem ponedeljku« dokaj živčnosti in negotovosti tudi na tržaški borzi

»Histerična minikriza«, tako je borzni agent in podpredsednik tržaške borze Giuseppe Vizzini včeraj označil sedanje črne dneve na italijanskem finančnem trgu. V zadnjih treh dneh je italijanska borza zabeležila skoraj 10-odstotni padec; samo v ponedeljek naj bi delničarji v nekaj urah izgubili 5 tisoč milijard lir. Saldo včerajšnjih borznih operacij je bil tudi negativen (-2,4 odstotka), v prvih dopoldanskih urah, ob odprtju borze, pa je kazalo še huje.

»Za sedanje izredno nestabilno stanje na borzi ni kakih točnih in »normalnih« vzrokov,« pravi Vizzini. »Italijanska podjetja so zdrava. Letos so v boljšem položaju, kot so bila na primer lani in predlanskim. Prav zato je tako številna prodaja delnic dokaj nerazumljiva. Tujci ne prodajajo, ker so pred časom že zapustili italijansko finančno tržišče in sedaj čakajo na boljše dneve. »Preselili« so se na Japonsko; prihodnja etapa njihove poti v iskanju dobička bo skoraj gotovo Zveza na republika Nemčija, Frankfurt, in tudi ZDA, mnogo možnosti pa si ustvarja tudi Španija.«

Po ponedeljkovem padcu borznega indeksa za 3,6 odstotka je včeraj ob odprtju borze že kazalo, da bomo pričali novemu negativnemu rekord. Tendenčni indeks je znašal -3,9 odstotka. Ob številni prodaji se je v poznejših urah vendarle oglasila kopica kupcev. Na tržaški borzi sicer ni tiste ga vrveže borznih agentov, mrzličnega mešetarnenja, ključev in medključev, kot na večjih borzah, kljub temu pa je tudi pri nas mogoče izmeriti pulz italijanskemu finančnemu tržišču.

Tržaški borzni agent Giuseppe Vizzini in prokuratorka Lea Vizzini med včerajšnjim delom na tržaški borzi

»Danes je bilo tržišče zelo živčno,« je včeraj razlagal tržaški borzni agent Vizzini. »Nekatere delnice so ob določeni uri padle tudi za 8 odstotkov, a so si nato »opomogle.«

Tak je bil primer delnic zavarovalne družbe Assitalia. V ponedeljek je delnica veljala 30.890 lir. Včeraj opoldne je njena vrednost zdrknila na 29.000 lir. Ob pol enih, ko smo obiskali borzo, se je povzpela do 31.100 lir. Glavna prokuratorka Lea Vizzini, sestra podpredsednika tržaške borze, se

je pravkar po telefonu jezila na drugega borznega agenta, ker ji je »dobro uro« ni potrdil vesti o kotaciji delnic Assitalia; imela je namreč naročilo za nakup teh delnic. Medtem se je na monitorju pojavila nova cena delnic Assitalia: 30.800. Vizzinijeva je le nekaj sekund razpravljala po telefonu in že je Assitalia spet izgubila na vrednosti: 30.500 lir.

Ob izteku borznih operacij je bil indeks vendarle nekoliko ugodnejši: -2,4 odstotka. »To je še vedno hud udarec,« je menil Vizzini. »Če bi ga primerjali z

indeksom ob odprtju borznih operacij (-3,9 odstotka), bi lahko rekli, da smo v splošni izgubi vendarle zabeležili nekaj dobička.«

Kako oceniti ta današnji »omiljeni« padec? Gre morda za preokret na bolje? Vizzini je v tem pogledu zelo rezerviran: »Zvišanje indeksa z -3,9 na -2,4 odstotka si lahko razlagamo s tako imenovanim efektom vzmeti: vzmet lahko potisnemo do določene mere, nato pa se sama sprostí in dvigne. To seveda še ne pomeni, da se bo indeks v prihodnjih dneh dvignil. Sedaj je povsem nemogoče predvideti, kaj se bo jutri zgodilo na borzi in kako se bo razvil italijanski finančni trg.«

Domala vse delnice so tudi včeraj izgubile na vrednosti. Delnice zavarovalne družbe Generali so padle na 125 tisoč lir (v ponedeljek so stale 127 tisoč, včeraj zjutraj pa so zdrknile celo do 122 tisoč). Delnice Lloyd Adriatico so bile ob 11. uri v Milanu kotirane 24.910 lir, poldrugo uro kasneje pa so v Trstu dosegle vrednost 25.300 lir (kar pa je še vedno manj od ponedeljkove vrednosti 25.530). Delnice Assitalia so si malo pred 14. uro »opomogle«, od 30.500 lir (kolikršna je bila njihova cena ob našem pogovoru s prokuratorko Lea Vizzini) na 30.600 lir.

Na deviznem področju včeraj ni bilo tolikšnih preokretov kot na borznem. Ameriški dolar (1370 lir), nemška marka, francoski frank in avstrijski šiling so bili dokaj stabilni; švicarski frank in funt šterling sta se okrepila, dinar pa je nekoliko padel: nakupni tečaj je znašal 1,55 lire, prodajni pa 1,80.

Trgovci letos nekoliko manj »dopustniški«

V soboto, 15. t.m., se pravi na dan velikega šmarna, bodo kot ob vsakem prazniku trgovine zaprte. Izjemo predstavljajo cvetličarne, ki bodo lahko odprte v dopoldanskih urah. Spremembe v urnikih trgovin pa so predvidene tudi za ponedeljek, 17. t.m., ki je sicer navaden delavnik. Ta dan bodo namreč zaprte vse trgovine razen jestvinskih, ki bodo odprte v dopoldanskem času. Tako določa sporazum, ki sta ga na vsedržavni ravni sklenili Zveza trgovcev in sindikati delavcev trgovinskega sektorja. V sporazumu je tudi predvideno, da bodo v zameno trgovine izjemoma odprte v eni izmed nedelj letošnjega decembra, ko bo povpraševanje odjemalcev večje.

Mimo urnikov pa seveda velja spomniti, da je avgust čas počitnic in dopustov. To velja še zlasti za dneve okrog velikega šmarna, ko v Italiji zamre skorajda vsaka gospodarska dejavnost, z izjemo tistih redkih, ki so s socialnega vidika nujne ali ki so povezane s turizmom. Nič čudnega torej, če bomo na zaprtih vratih trgovin, v katere ponavadi zahajamo po nakupih, našli napis »Zaprto zaradi počitnic«. Ugotavljali smo že, da je letos takšnih primerov manj kot v prejšnjih letih. Uradnih podatkov sicer ni, vendar v samih trgovskih združenjih prevladuje vtis, da je letošnjega avgusta odprtih neobičajno veliko trgovin. Opaziti je nadalje, da si mnogi trgovci privoščijo krajše počitnice kot v preteklosti. Ni izključeno, da je ta pojav vsaj delno povzročila kriza, verjetno pa se tudi med trgovci, tako kot v drugih sektorjih, uveljavlja postopno odhajanje na počitnice.

Od prireditve do prireditve na živahnem Taboru 87

Drevi je na sporedu recital mlade pianistke Katje Milič

Pretekli ponedeljek se je torej pričel Tabor 87, ki s svojimi razstavami, glasbenimi sporedi in predstavami v mesecih mrtvila poživilja kulturno življenje na Opčinah.

V dvorano Prosvetnega doma je oblikovalec Boris Selan namestil svoj katamaran (posebno vrsto čolna) in osnutke za vrsto plakatov tovarne pletenin Rašica, s katero ga veže že večletno sodelovanje. Boris Selan je gradbeni inženir, ki je svoje znanje in razgledanost po svetu tehnike in sodobne tehnologije uporabil na področju industrijskega oblikovanja in uresničil vrsto posrečenih zamisli in načrtov, čeprav si industrijsko oblikovanje na Slovenskem komaj utira pot in s težavo zapolnjuje pomanjkanje zavesti o pomenu te dejavnosti.

Na razstavi, ki nosi naslov »Sport design in prosti čas« si lahko ogledamo komplet pletenin za jadranje, za katere je oblikovalka Anka Selan izbrala temno plavo in zeleno barvo. V veži pred dvorano so na stenah nameščene papirnaté lutke, ki so jih otroci izdelali v krožku za lutkovno animacijo pod vodstvom članov lutkovnega gledališča Papilu. Obiskovalci si na knjižnem sejmu lahko nakupijo novih in rabljenih knjig, obenem pa lahko sežejo tudi po sedemnajsti številki društvenega glasila, kjer bodo zvedeli veliko zanimivosti o delovanju in gostovanjih Tabora mladih, Mešana pevskega zbora Primorec—Tabor in SKD Tabor ter novice o domači stvarnosti in Taboru 87.

Drevi ob 20.30 bo imela v prvem nadstropju prenovljenega dela Pros-

vetnega doma klavirski recital pianistka Katja Milič. Izvajala bo Scarlattijevo Sonato v f-molu, Mozartovo Rondo v a-molu, Haydnovo Sonato v ES-duru, Tajčevičeva preludija, Skrbabinovi etudi in Brahmsove Variacije na Paganinijevo temo op. 35.

Jutri se bo po dveletnem premoru spet predstavila seniorska dramska skupina SKD Tabor z novo Beseodo, katere vodilna misel je obujanje pravičnih ozračij ob poslušanju romantičnih operetnih melodij. Amaterski igralci Kostanca Filipovič, Malka Gulič, Karla Smotlak, Kety Sosič, Ivan Gulič, Viktor Sosič in Rinaldo Vremec z avtorjem in režiserjem Dragom Gorupom bodo zvesti svojemu mottu »vzgajaj in zabavaj« prikazali, povedali in zapeli nekaj misli o »žgčjih, sodobnih in perečih problemih, ki se nas tičejo.« kakor sami pravijo, ko nas vabijo na premiero svoje Beseode.

Tržaška občinska uprava obvešča, da bo danes od polnoči do 8. ure zjutraj prepovedano parkirati vozila na nekaterih mestnih ulicah, ker bodo občinski delavci škropili obcestna drevesa s protiparazitarnimi preparati. Prepoved velja za desno stran Ul. S. Pasquale, od križišča z Ul. Revoltella do hišne številke 10; za levo stran Ul. S. Pasquale med številkami 15 in 17 in od številke 107 do križišča z Ul. Marchesetti; za levo stran Ul. Forti, od štev. 1 do križišča z Ul. Grego; za levo stran Ul. Petracco med križiščema z Ul. Grego in Ul. Carletti; za desno stran Ul. Petracco med križiščema z Ul. Forti in Ul. Curiel.

Po deželni in državni zakonodaji

Razpis javnih posojil in prispevkov v korist kmetijskih dejavnosti

Po daljšem pričakovanju bodo kmetovalci Furlanije-Juljske krajine lahko zaprosili za posojila in prispevke, ki jih bodo javne uprave, v prvi vrsti Dežela, razdelile v skladu s pravilnikom Evropske gospodarske skupnosti štev. 797 z dne 12. marca 1985. Rimska vlada in deželni odbor sta namreč v zadnjih mesecih sprejela nekaj zakonskih oziroma upravnih ukrepov, ki omogočajo javno finansiranje vsaj nekaterih pobud na področju kmetijstva.

Na osnovi odloka ministra za kmetijstvo štev. 96 z dne 3. marca 1987 in na osnovi odloka predsednika deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine štev. 221 z dne 10. junija 1987 kmetovalci lahko zaprosijo za posojila, namenjena nabavi traktorjev in drugih kmetijskih strojev. Kmetijski podjetniki in zadrage imajo možnost, da dobijo posojila na glavnico za zamenjavo traktorjev, frez in drugih motornih prekopalnikov ter inovativnih strojev. Posojila krijejo od 20 do 30 od sto stroškov. Prošnje je treba vložiti najpozneje do 30. septembra letos. Kmetovalci, ki so za to zainteresirani, se lahko obrnejo na Kmečko zvezo, kjer bodo dobili vse potrebne informacije in pomoč.

Ob tem velja pripomniti, da so javna sredstva za financiranje nabave novih kmetijskih strojev omejena, zaradi česar predvidoma ne bodo vse prošnje odobrene. Prednost bodo imeli kmetovalci, ki delujejo na goratih in gričevnatih območjih in katerih stroji so najbolj obrabljeni.

Na osnovi najnovejših zakonskih oziroma upravnih ukrepov imajo možnost, da najamejo javna posojila tudi vinogradniki in živinorejci. Kmetovalci, ki nameravajo urediti namakalne sisteme v svojih vinogradih, lahko zaprosijo deželno upravo za brezobrestna posojila. V deželnih blagajnah je nekaj denarja na razpolago tudi za finansiranje raznih pobud na področju živinoreje, od nakupa živine do opreme hlevov. Tudi prošnje za ta posojila je treba predstaviti do 30. septembra, zainteresirani pa se za dodatne informacije in pomoč lahko obrnejo na Kmečko zvezo.

Po obračunu konzorcija Promotrieste

Prvo kongresno polletje podaja ugodne rezultate

Trst se počasi uveljavlja tudi v evropskem kongresnem prostoru

Bivša pomorska postaja, ki so jo v preteklih letih preuredili s pomočjo deželnega prispevka in ki jo ima v oskrbi ustanova Promotrieste, je v prvih šestih mesecih letošnjega leta gostila številne pomembne vsedržavne in mednarodne kongrese. Kongresno dejavnost v Trstu je pozitivno ocenil tudi predsednik Evropske kongresne federacije, ki ima svoj sedež v Bruslju, Gierges Michaelides. Delegacija predstavnikov evropskih kongresnih mest se je namreč te dni mudila na delovnem obisku v našem mestu.

Od januarja do julija se je torej v tržaškem kongresnem centru zvrstilo kakih 40 kongresov, na katerih so obravnavali najrazličnejše tematike. Po velikem šmarnu, ko bo dejavnost spet stekla z običajnim ritmom, bo prvi na vrsti kongres o psihologiji, septembra pa bo govora o medicini, o sodobnem načinu prehrane, o obolenjih prebavnega trakta ter o morski biologiji. Tudi oktober bo prinesel živahno kongresno dejavnost, saj načrtujejo, da bo takrat v Trstu kakih deset kongresov.

Člani Evropske kongresne federacije se bodo ponovno zbrali 24. in 25. avgusta, tokrat v Gmundenu na Avstrijskem, kjer bodo naredili širši obračun mednarodne kongresne dejavnosti. Trst bo zastopal koordinator kongresnega centra Franco Milosic. Prispevek o kongresni dejavnosti v Trstu pa je že pripravil tudi bivši župan Cecovini. Gradivo so prevedli v angleščino in bo priloženo celotni dokumentaciji, ki jo bodo obravnavali kongresisti iz vse Evrope.

Po prvotnih težavah, s katerimi so se srečevali tržaški organizatorji kongresov, je dejavnost postopoma stekla in se kar ugodno razvija. Doslej so se v ustanovo Promotrieste vključili turistični delavci, bančni zavodi, trgovci, tržaška Letoviščarska in turistična ustanova ter Pokrajina in Trgovinska zbornica.

nekaj obvestil

■ V uradih ekonomata na tržaškem županstvu so na ogled številni izgubljeni predmeti, ki so jih našli v mesecu juliju. Kdor od takrat pogreša dežnik, uro, vsote denarja, prstan, rokavice, naočnike, jopo, zapestnico ali usnjen etui, se lahko zglesi v sobi št. 110 v 3. nadstropju vsak delovnik med 9. in 12. uro.

■ Pokrajinski urad za industrijo, trgovino in obrtništvo obvešča, da je preteklega 13. junija tudi v Italiji stopil v veljavo dogovor o mednarodnem depozitu industrijskih patentov. Pravila o dogovoru vsebuje ministrska okrožnica št. 223, ki na ogled v uradu za patente pri tržaški Trgovinski zbornici, Borzni trg 14 — soba št. 213 — vsak dan od 8.30 do 11.40.

■ Rajonski svet Valmaura — Nase-lje Sv. Sergija se bo sestal na redni seji dne 18. avgusta ob 20. uri. Svetovalci se bodo med drugim izrekli o predlogu za dodelitev denarne pomoči družinam s prizadetimi osebami, o tem, koliko naj družine plačajo za prehrano otrok v vrtcih in šolah in o koncesiji javnega zemljišča med Ul. Pantaleone in Ul. Miane.

Obisk v nekaterih tržaških knjigarnah

Kaj berejo Tržačani v poletnih dneh?

»V tem obdobju je najbolj priljubljeno lahkotno, nezahtevno čtivo,« pravi upravitelj knjigarne Mondadori, na Ul. Gallina 1. »V prodajo gredo predvsem teksti tujih avtorjev s pustolovsko, detektivsko in vohunsko tematiko. Najbolj iskana je zadnja uspešnica pisatelja Wilburja Smitha »Uomini di stirpe«, roman o tekmi za oblast in o skrivnostnih afriških deželah, povprašujejo tudi po detektivki »L'arciruttore« Morrisa Westa ali po »Il colore del destino« avtorjev Fruttera in Lucentinija ter po drugih vsebinsko podobnih romanih, ki so kot nalašč za sproščeno poletno branje. Vsebinska teh romanov je taka, da so dostopni širokemu krogu bralcev, kupujejo jih tako mladi kot starejši. Nekateri kupujejo bestsellerje v dražjih izdajah in le knjige, vezane v platno z bleščečim barvnim ovitkom. Večina Tržačanov pa zahaja v knjigarno, da si na knjižnih policah izbere zanimivo literaturo za branje pod senčnikom do esejev, od romanov do klasičnih del svetovno zna-

nih pisateljev. Nedvomno pa so najbolj iskani teksti s pripovedno, domišljijso razgibano in napeto vsebino. Kot počitniško čtivo si bralci najraje nakupijo romane, v katerih se vznemirljive dogodivščine vohunov prepletajo z ljubezenskimi zgodbami, ali pa detektivke tujih avtorjev kot Forsyta, Folletta ali Americana W. Smitha. Nekateri pa rajši sežejo po zakladih klasične italijanske ali svetovne literature in po knjigah, ki so prejele kako nagrado. Starost tipičnega poletnega bralca niha med 30 in 50 leti, medtem ko mladih obrazov v knjigarni ne srečujem pogosto. Sem prihajajo le šoloobvezni otroci v spremstvu staršev v iskanju knjig, ki jih morajo šolarji prežvečiti še pred iztekom počitnic. Vse manj je zanimanja za mladinsko literaturo. V zalogi imamo sicer veliko knjig za male in malo večje, pripovedke, zgodbe in pravljice, vendar zaman čakamo, da jih kdo kupi. Dandanes je otroke zasvojil magični televizijski zaslon in jih odtrgal od pisane besede. Na drugi strani pa televizija spodbuja odrasle gledalce k branju knjig kot sta »Nord Sud« ali »Orchidea e sangue« z vsebino istoimenske televizijskih nadaljevanj.

»Zanimivo je,« je nadaljeval, »da se je v zadnjih letih izredno povišalo povpraševanje po turističnih vodičih in kartah. Nabavijo si jih tako Tržačani,

preden odidejo v počitniški kraj, pa tudi turisti iz severne Italije in drugih evropskih držav, ki se mimogrede ustavijo v Trstu in skočijo v knjigarno.«

Veliko število turističnih kart so, poleg prevodov angleških in ameriških romanopiscev, prodali tudi v knjigarni Borsatti na Ul. Dante 14. Prodajalec knjigarne Cappelli na Korzu Italija 12 pa pravi: »Številno obiskovalcev je enakomerno skozi celo leto, vendar se v poletnem času zahteve kupcev spremenijo. Zmanjša se zanimanje za eseje, več pa se odstotek popraševalcev po turističnih kartah, raznih priručnikih, po pripovednih delih tujih avtorjev, ljubezenskih romanih, detektivkah, skratka po knjigah za sprostitev in kratak čas.

Nazadnje smo obiskali še našo Tržaško knjigarno, kjer so nam povedali naslove nekaterih najbolj prodanih knjig: Matjaž Kmecl »Slovenska postna premišljevanja«, Boris Pahor »Zatemnitev«, dr. Peter Tyrer »Kako živeti s stresom«, dr. Paul Hauck »Depresija«, Marguite Duras »Ljubimec« in Herman Raschning »Pogovori s Hitlerjem«. Tržaška knjigarna priraja tudi razstave ob priložnosti vaških šlager in praznikov, tako da si lahko ogledajo knjižne novosti tudi tisti, ki ne zahajajo redno v knjigarno. Priljubljeno so posebno kuharski in pianinski priručniki, zgodovinska dela, razni eseji in seveda prevodi pripovednih del. (bb)

Dežela in sindikalne organizacije tokrat popolnoma soglasne

Aquila: obalno skladišče lahko obstaja le ob zagotovljeni zaposlitvi in proizvodnji

Sindikalna federacija CGIL, CISL, UIL in predstavniki tovarniškega sveta Aquile so se včeraj sestali z deželnim odbornikom Carbonejem, da bi skupaj ocenili prehod žveljske rafinerije v last družbe Selm-Montedison. Kljub napovedi, da bodo včeraj prišli v Trst tudi zastopniki novega lastnika, se to ni zgodilo, kot ni bilo mogoče doseči sestanka s tržaškim prefektom, do katerega pa bo prišlo predvidoma že jutri.

Sindikat in Dežela sta soglasno potrdila, da je ministrstvo za industrijo edino pristojno za koordiniranje tudi te nove faze pogajanj, vzporedno s krajevnimi upravami in sindikati, ki so bili zlasti v zadnjih tednih popolnoma izključeni iz skupine sogovornikov. Izrazila sta tudi zadovoljstvo, da je francoska multinacionalka Total končno odšla s prizorišča pogajanj, ki so se največkrat, zlasti po njeni krivdi, neslavno končala. Če ji le niso uspeli naklepi, da bi prodala svojo komercialno mrežo in ohranila obmorsko skladišče, je to predvsem zasluga delavcev, ki so vztrajali pri svojih zahtevah, ter sindikata in nekaterih krajevnih uprav, ki niso klonili njenim nesprijetnim zahtevam.

Kljub zmernemu zadovoljstvu za pozitivno razplet celotne "žveljske afeje", pa sta tako sindikat kot deželna uprava potrdila, da bi bil tudi v tem trenutku vsak pretiran optimizem odveč. Nova lastnica rafinerije Aquila namreč še ni predstavila svojih načrtov za bodočnost, kar pa bo nemara storila na sestanku, ki bo prihodnjega septembra na ministrstvu za industrijo v Rimu. Tudi ob tej priložnosti bosta

sindikalna federacija in deželna uprava trdno branili svoja stališča v zvezi z obmorskim skladiščem, ki ne sme in ne more obstajati, če hkrati ne zagotovi zaposlitve vseh delavcev v dopolnilni blagajni in nadaljnje proizvodnje. Da je med delavci o tem vprašanju še veliko negotovosti, je bilo videti tudi na včerajšnji skupščini, o kateri poročamo pod fotografijo.

Končno je bilo govora tudi o bonifikaciji strojne opreme, ki je še vedno v teku in katere namen je popolnoma onesposobiti vsako nadaljnjo dejavnost. Bivša lastnica rafinerije, družba Total, jo je namreč odredila prav z namenom, da s tem ukrepom oddalji vse možne kupce in dokončno zapre obrat, ki ji ni več potreben. V ta namen bo deželna uprava kontaktirala italijansko vodstvo Totala in družbo Selm z zahtevo, da bonifikacijo sporazumno prekineta oziroma da jo zastavita na način, ki bo olajšal ponoven pogon vseh strojev.

Deželni odbornik za industrijo Carbone pa je s svoje strani že 7. t. m. naslovil pismo na predsednika družbe Selm, s katerim ga seznaja, da Dežela, ustanova EZIT in druga krajevna pristojna telesa ne bodo izvajala nobene izjeme, zlasti v zvezi z ohranitvijo obmorskega skladišča. »Tega, česar nismo dopustili družbi Total, ne bomo dopuščali nikomur, v kolikor je v pristojnosti Dežele tudi urbanizacijska ureditev teritorija, na katerem se nahaja žveljska rafinerija,« je rečeno v pismu. Skratka, tokrat se je krajevna uprava odločno strnila na stran delavcev in sindikata. (mi)

Včerajšnja skupščina delavcev Aquile ni v bistvu prinesla nič novega, saj so sindikalisti v glavnem obnovili potek jutranjih srečanj z deželnimi upravitelji. Trebbi, ki je govoril v imenu sindikalnih organizacij, je uvodoma dejal, da se po odkupu rafinerije in Totalove komercialne mreže odpirajo nova obzorja, ki pa še niso jasno začrtana. Zlasti zato ne, ker so pogajanja tekla na dveh različnih tirih, dogovori med deželno finančno družbo Friulia in družbo Petraco, pa še niso zaključeni. Po drugi strani pa niti sindikat niti Dežela še ne vesta, kakšne namene ima novi lastnik bivšega Totalovega premoženja.

Trebbi je tudi povedal, da ta hip lahko upoštevajo dve hipotetični rešitvi: da Selm pohiti s svojim industrijskim planom in nadaljuje z rafini-

ranjem ali pa zapre žveljski obrat in odslovi vse delavce. Med tema dvema skrajnima rešitvama pa je seveda cela vrsta vmesnih ugibanj, med temi tudi to, da se bo družba Selm nemara dogovorila z družbama Petraco in Friulia in jima odstopila rafinerijo. Ostaja pa problem obmorskega skladišča, kdor si ga bo prilastil bo upravljati tudi ogromne finančne interese, vendar je vse pogojeno ohranitvi zaposlitvene ravni in industrijskega razvoja. Vprašanje torej, ki ostaja široko odprto in ki bo morda našlo vsaj delno sprejemljiv odgovor na skorajšnjem rimskem sestanku. Razprave, ki naj bi sledila uvodnemu poročilu tudi to pot ni bilo, razžvele so se le komentariji, da žal ni novih vprašanj, na katera bi bilo mogoče odgovoriti z jasnimi in zanesljivimi besedami.

Tuje delo v Trstu

Svojčas smo v dnevniku že pisali o novem zakonu za prijavo tujih državljanov, ki so na začasnem delu v Italiji. Termin za prijavo — zakonodajne oblasti so ga že dvakrat podaljšale — bo zapadel 27. septembra. Trenutno nič ne daje misliti, da ga bodo še enkrat podaljšale. Zaradi tega bi bilo prav, da zainteresirane osebe, ki si še niso uredile "papirjev", to nemudoma storijo.

Pravico do dovoljenja za začasno prebivanje dobijo vsi, ki lahko dokažejo, da so prišli na zakonit način v Italijo pred 27. januarjem letos. Poleg tega zakon dovoljuje, da sam delodajalec lahko prijavi pristojnim oblastem uslužbenca, ki je tuji državljan. S tem zakonom namenjajo oblasti preprečiti izkoriščanje tujih delavcev in uvesti nekakšno kontrolo nad prilivom tuje delovne sile v državo. Kljub hvalevrednim namenom pa je zakon tujim državljanom povzročil tudi celo vrsto težav, predvsem birokratske narave.

Do danes se je na tržaški kvesturi pri uradu za tuje državljane prijavilo in dobilo dovoljenje za bivanje kar 871 tujih državljanov. Od teh se jih je 631 vpisalo v sezname Urada za delo. Največ je seveda jugoslovanskih državljanov, in sicer kar 438. Od teh je 179 družinskih pomočnic, 19 zidarjev, 72 jih je zaposlenih v javnih lokalih, 41 pri prevoznih podjetjih, uradnikov je 40, 29 jih je zaposlenih v terciarnem sektorju in 58 v drugih gospodarskih panogah. Tem delavcem moramo pristiati še 274 družinskih pomočnic, ki so zaposlene le s polovičnim delovnim časom.

KD Prešeren iz Boljunca pripravlja poletni center

Nov prijem za bolj ustvarjalen potek počitniškega časa mladih

Poletna središča so kot nalašč za otroke, ki si v poletnih mesecih želijo vedre družbe prijateljev in razvedrila. Vendar so te oblike poletnega letovanja primernejše za predšolske otroke in osnovnošolce. Dejavnosti, ki običajno potekajo v poletnih središčih, ne morejo zadovoljiti želja in potreb najstnikov. Takšnih, ki bi bile namenjene izrecno doraščajoči mladini, pa je poleti res izredno malo.

Mladi, ki imajo na voljo veliko prostega časa, se zbirajo v družčinah in pohajajo po vasi ali mestu. Dolge ure presedijo pred televizijskim zaslonom ali poslušajo glasbo in ostanejo pasivni. Prek medijev se mlad človek lahko tudi vzgaja in bogati. Nevarno postaja, ko se z mediji pretirava. Otrok pri gledanju televizije ni ustvarjalen in tudi z zdravstvenega vidika je to nezdavno.

KD F. Prešeren iz Boljunca teh problemov mladega človeka ni prezrlo. Boljunsko društvo je želelo nuditi mladini iz dolinske občine kreativno zaposlitev in obenem priložnost, da se mladinci srečajo ob zanimivem skupinskem delu in razvedrilo. Zamislilo si je tako poletni raziskovalni tabor, ki bo potekal od 24. do 28. avgusta. Raziskovalno delo bo udeležencem odprlo nov pogled na Dolino Glinščice. S preučevanjem na terenu in analizo podatkov v laboratoriju bodo odkrili značilnosti reke, živalstva in rastlinstva in še druge zanimivosti naravnega okolja, ki so

jih doslej prezrli. Mladi raziskovalci bodo imeli za raziskovanje, skupinsko delo in seveda tudi za družabnost dovolj časa, saj bodo vse štiri dni prepsali v boljunskem občinskem vrtcu.

Da je pobuda naletela na zanimanje naših najstnikov, priča že samo dejstvo, da se je doslej vpisalo kar 22 mladincev in mladink. Preostaja še nekaj prostora, zato naj pohitijo z vpisom vsi mladi iz dolinske občine od 11. do 15. leta starosti, ki bi radi podrobneje spoznali naravna bogastva domačega kraja in jih privlači prijetna družba vrstnikov. V četrtek, 20. avgusta, bo ob 17. uri v gledališču F. Prešeren sestanek za vse udeležence letošnjega tabora. Na sestanku bodo prireditelji povedali točen program tabora, dnevni red, kako bodo sestavljene skupine in katere pripomočke morajo udeleženci prinesiti s seboj. Mladim raziskovalcem pa zaupamo še to, da jih v četrtek čaka prijetno presenečenje.

Tudi drevi bo na Radiu Opčine ob 21. uri na sporedu oddaja L'altra Trieste — Drugi Trst. Gost oddaje bo tokrat bivši direktor tržaškega Piccola Luciano Ceschia, ki bo spregovoril o položaju na Južnem Tirolskem.

Priprave na tradicionalno Kraško ohcet

Prvi seznam poročnih daril

Tradicija je, da je par, ki se poroči na Kraški ohceti, deležen poročnih daril, ki jih prispevajo ustanove in posamezniki predvsem v zahvalo, da se z njuno pomočjo in sodelovanjem ohranjajo naši stari običaji. Tako bosta tudi Annamaria Baša in Paolo Purrič - par na letošnji 13. Kraški ohceti - deležna lepih daril, katerih seznam objavljamo v nadaljevanju.

Narodna noša za nevesto — dar repentabske občinske uprave, narodna noša za ženina — dar Slovenske kulturno-gospodarske zveze, zlata poročna prstana — dar zadruga Naš Kras, obutev za nevesto in ženina — dar trgovine čevljev Malalan, pročno potovanje na Palmo di Mallorca — dar Agencije Aurora in bara Azaz, poročni šopek in nageljni — dar cvetličarne Svagelj, usnjen album za slike — dar Fotel Egon, 10 kg konfetov — dar trgovine jestvin Škabar, poročni kolač — dar pekarne Čok.

Naslednji seznam bo objavljen v soboto, 15. avgusta. Če želi kdo kaj darovati, naj telefonira — prosimo — na Uredništvo Primorskega dnevnika (tel. 764832) ali na Potovalni urad Aurora (tel. 60261)

Umetnostni obrtniki bodo navzoči v večjem številu

Umetnostni obrtniki, člani Slovenskega deželnega gospodarskega združenja so že večkrat sodelovali pri prireditvah ob Kraški ohceti. Pred dvema letoma so priredili samostojno razstavo v okviru pokrajinskega Kraškega muzeja, letos pa se bodo ponovno predstavili občinstvu v galeriji Kraške hiše. Menimo, da je sodelovanje med obrtniki in upravnim odborom zadruge Naš Kras koristna in hvalevredna pobuda. Po eni strani imajo umetnostni obrtniki možnost prikazati vsake dve leti v primernih prostorih svoje najnovejše izdelke, po drugi strani pomeni razstava tradicionalne obrti tudi popestritev folklornih prireditev, ki so na sporedu ob priložnosti Kraške ohceti.

Letos bo prikaz delovanja obrtnikov še pestrejši kot v preteklih letih. Mnogim so že dobro znani kakovostni in izvirni izdelki priznanih slovenskih obrtnih delavci: Arskretaria Gabriele Ozbič, ki izdeluje keramične predmete, Pod kostanji Silve Bogatec, ki nam bo prikazala najnovejše usnjene izdelke, in Galerije Bor družine Doljak, ki se naslanja na domačo slovensko tradicijo lesenih izdelkov ter prtov in prtčkov z narodnimi motivi. Tem priznanim umetnicam se bosta letos prvič pridružila mlada zlatarja, ustvarjalca Peter Malalan in Aleksij Gulič, ki si s hitrimi koraki utirata pot med priznane zlatarje v pokrajini. Skratka vsak obiskovalec bo lahko izsledil to, kar ga privlači ali ga zanima. Obrtniki sami so si že ogledali razstavnih prostor in zastavili koncept razstave, ki bo odprta od 26. do 30. avgusta, torej ves čas trajanja Kraške ohceti. O točnem urniku odprtja razstave bomo še poročali v okviru uradnih obvestil o poteku prireditve. (zk)

Šofer avtobusa z vrati priprl potnika in ga zavlekel nekaj metrov dalje

Šofer linijskega avtobusa št. 45, 26-letni Walter Mesghez iz Ulice Spinoleto 38/1, je včeraj zjutraj priprl z vrati potnika, ki je hotel vstopiti. Nezgoda se je pripetila na postaji pri Briškkih, prav v bližini kompleksa novih hiš, imenovanih »Le girandole«. Ponesrečenec, 48-letni Corrado Varnier iz Brišk-kov 42, je včeraj zjutraj čakal na avtobus na omenjeni postaji. Šofer mu je ustavil, še preden pa je Varnier prestopil prvo stopnico, so se vrata nepričakovano zaprla. Nesrečni potnik se je ujel med pregibna vrata avtobusa. Mesghez se tega očitno ni zavedel in je odpeljal dalje; šele prestrašeni kriki potnikov so ga preprečili, da nekaj ni v redu. Ustavil je torej avtobus in pogledal, kaj se dogaja. Tedaj je z grozo opazil, da se je Vargnier z nogami ujel med vrata. S prednjim delom telesa je potnik obležal na asfaltu in tako priprtega je avtobus zavlekel nekaj metrov dalje.

Na kraj nesreče so prihiteli orožniki s Proseka, ki bodo odločali o morebitni odgovornosti mladega šoferja. Rešilec Rdečega križa je ranjenca odpeljal v bolnišnico na Katinari, kjer se bo moral zaradi zloma ključnice, verjetnih zlomov reber in nadlahtnice ter številnih odrgnin zdraviti 40 dni.

Kljub razmeroma gostemu prometu

Včeraj le nekaj lažjih nesreč

Kljub prometu, ki je v teh predpočitniških dneh razmeroma gost, včeraj v Trstu ni prišlo do hujših prometnih nesreč. Večina včerajšnjih ponesrečencev se bo morala za posledicami manjših nezgod zdraviti največ teden dni.

Zdravniki so napovedali 10 dni zdravljenja za 23-letnega Fabia Drozino iz Ulice Trissino 2/1. Pozno dopoldne se je ranjenec s hondo vozil proti Ulici Crispi. Na križišču ga je nenadoma zaneslo in se je zalezel v fiat pando 24-letne Roberte Pilutti. Fanta je pri trčenju vrglo na tla; pri padcu si je lažje poškodoval desno roko in nogo.

Popoldne pa se je z vespo 125 zalezel 28-letni Egon Stocca, ki stanuje na Proseku 522. Motorist se je po Miramarskem drevoredu vozil proti Barkovljam, ko je iz še nepojasnjenih razlogov trčil v avtomobil, ki ga je upravljala Giovanni Poggi. V nesreči se je lažje ranila le Stoccova sopotnica, 26-letna Miriam Stefančič iz Križa 125. Predvidoma bo okrevala v 10 dneh.

Včeraj v Zgoniku pokopali bivšega župana A. Pirca

V Zgoniku so včeraj pospremili na zadnji poti političnega delavca in dolgoletnega zgoniškega župana Alojza Pirca. Na trgu pred županstvom ga je pričakalo veliko ljudi, med katerimi so bili predstavniki slovenskih občin na Tržaškem, KPI, borčevskih organizacij ter krajevnih prosvetnih in športnih organizacij.

Lik pokojnika je osvetlil zgoniški župan Miloš Budin, z otožnimi notami pa sta se oglasila proseška godba na pihala in moški pevski zbor Rdeča zvezda iz Saleža. Žalni sprevod je nato krenil na vaško pokopališče, kjer je pred odprtim grobom v imenu KPI spregovorila bivša senatorka Jelka Gerbec.

† Zapustila nas je naša draga mama in nona

Adele Gionechetti vd. Višnjevca (Visini)

Pogreb bo danes, 12. t. m., ob 9.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo hči Gabrijela z možem Lucianom, Maja in Nikolaj ter drugo sorodstvo.

Trst, Zagreb, 12. avgusta 1987

Ob smrti tov. Alojza Pirca, enega svojih ustanovnih članov, se sekcija KPI J. Pegan iz zgoniške občine klanja njegovemu spominu in izreka svojcem iskreno sožalje

Ob izgubi očeta Ivana Žagarja izraža občuteno sožalje članu Silvanu in svojcem Gospodarska zadruga v Bazovici.

Po devetih letih režima "pravičnih najemnin"

Tudi zadnja prilagoditev stanarin s prepiri o interpretaciji zakona

Večina stanovanjskih najemnikov oziroma vsi tisti, ki živijo v pred letom 1977 dograjenih stanovanjih, je s 1. avgustom morala plačati nekoliko povišane najemnine. Avtomatični poviški stopijo v veljavo vsakega 30. julija na osnovi letnega poviška indeksa ISTAT o vrednosti nepremičnine oziroma v višini 75 odstotkov njegove variacije, kar praktično pomeni porasta. Letos znaša indeks 298,1 (osnova 100 je iz leta 1978), njegova variacija (to je za koliko je narasel od osnove 100 v devetih letih) pa znaša 168,1 odstotka. Najemnine se tej variaciji prilagajajo v višini 75 odstotkov, kar znese prilagoditev za 126,075 odstotka, seveda vedno glede na začetno leto 1978. Če uporabimo preprost primer to pomeni, da je moral nekdo, ki je leta 1978 plačal 100 tisoč lir najemnine, plačati 1. avgusta letos 226.000 lir ali osem tisoč lir več kot je plačeval pred 1. avgustom.

Osnovno ugotovitev, ki se poraja po devetih letih veljavnosti zakona št. 392 o pravičnih stanarinah, lahko strnemo v dejstvo, da so propad tega zakonskega poskusa urejanja stanovanjske problematike in posegi sodstva do skrajnosti zaostriili in zapletli odnose med lastniki in stanovanjskimi najemniki. Do tega pa je prišlo zaradi nejasnosti in nedorečenosti zakonskega besedila, ki dopušča najrazličnejše interpretacije, za katere se od časa do

časa odloča sodstvo. Po drugi strani pa zakon o pravičnih stanarinah velja le za manjši del stanovanjskih najemnin-skih pogodb, kar dokazuje že dejstvo, da je skoraj nemogoče najti stanovan-je po "pravični" stanarini. Večina po-godb, kar velja tudi za naše mesto, je začasnih, se pravi z najemniki, ki ni-majo stalnega bivališča v Trstu, ali pa so sklenjene tako, da izhaja kot da stano-vanje ni rabljeno za stanovanjske, temveč za najrazličnejše drugačne, predvsem poslovne namene. Zaklju-ček, da zakon o pravičnih najemninah ne samo ni uredil položaja na stano-vanjskem področju, a je vanj vnesel zmešnjavo, je torej več kot upravičen.

Kot rečeno je sodstvo zelo pogosto poseglo po interpretaciji nejasnih za-konskih določil in v zadnjih letih vz-budilo burne polemike. Nedolgo od tega je izdalo svoje mnenje o načinu izraževanja letnih prilagoditev najemnin tudi kasacijsko sodišče, zmešnjava pa se s tem ni prav nič zmanjšala. Ni torej drugega izhoda kot temeljita reforma zakona, ki bi od-mrznila praktično povsem nepremič-no tržišče stanovanjskih najemov. Žrtve takega položaja, tako najemniki kot lastniki, pa upajo, da se bo nova vlada s povsem novim ministrstvom za urba-nizirana območja (vodi ga socialist Carlo Tognoli) vendarle odločila za-njo.

Novi vodja okrožja državnih železnic

Tržaško okrožje državnih železnic bo odlej vodil inž. Egidio De Meo, ki je novo službeno dolžnost prevzel pre-teklega 8. avgusta. Ob umestitvi je inž. De Meo opozoril na kompleksnost železničarske službe, za katero je v prihodnjih letih predvidena temeljita preosnova. Zlasti bo posvetil veliko pozornost potniškemu prometu in skušal vzpostaviti odprto in konstruktivno sodelovanje s preostalim osebjem. Prav tako je inž. De Meo obljubil so-delovanje s krajevnim tiskom v zvezi z informacijami, ki se nanašajo na že-lezničarsko službo in ki lahko samo koristijo tako skupnosti kot ustanovi sami.

izleti

Sekcija VZPI-ANPI Križ priredi 3-dnevni izlet dne 11., 12. in 13. septembra v Firence. Vpisovanje po tel. 220175 ali 220505 v Domu A. Sirk.

Sekcija PSI - Dolina obvešča, da je še nekaj prostih mest za izlet v Gradec (Avstrija) 5. in 6. septembra. Vpisuje Klavdij Kofol v večernih urah po tel. 228425.

Sindikato slov. šole je zamenjal naslov

Sindikat slovenske šole obvešča, da se je 6. avgusta preselil v nove prostore v Ul. Carducci 8 v Trstu. Ker trenutno še ne razpola-ga z novim telefonskim priključkom, se uporabniki lahko za in-formacije telefonsko obrnejo na naslednji tel. številki: S. Skrinjar, tel. (040) 911470, ali Ž. Marc, tel. (040) 299423.

razna obvestila

Sklad M. Čuk obvešča, da bo poletno središče v Prosvetnem domu na Opčinah začelo z dejavnostjo v ponedeljek, 17. 8. Prihod ob 8. uri, odhod ob 17. uri. Odprto bo vsak dan, razen sobote in nedelje, do 28. 8. 1987.

ZSKD obvešča, da bodo uradi v Trstu zaprti od 10. do 17. avgusta.

KD Kraški dom priredi poletni center za otroke, ki obiskujejo vrtec in osnovno šolo, od 17. do 28. t. m. Urnik od 9. ure do 12.30. Morebitne informacije in vpisova-nje pri Vesni Guštin - Repen 54, tel. 227124.

gledališča

VERDI
Poletni festival operete 1987 - od 27. junija do 14. avgusta.

Jutri, 13. t. m., ob 20.30 bo na sporedu šesta predstava operete CLIVIA N. Dos-tala. Dirigent Guerrino Gruber, režiser Gino Landi. Nastopali bodo: Tiziana So-jat, Tiziana Caminiti, Carlo Bini, Elio Crovotto, Riccardo Peroni, Ugo Maria Morosi, Daniela Franchi, Gianfranco Sa-letta in Giuseppe Botta. Ponovitev 14. avgusta. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča.

kino

LETNI KINO - ARISTON - 21.15 **Betty Blue**, dram., Fr. 1986, r. Jean Jacques Beineix, i. Beatrice Dalle, Jean Hugues Anglade, Gerard Darmon.

LETNI KINO - LJUDSKI VRT - 21.00 **Brivido**, fant., ZDA 1986, r. Stephen Kenig; i. Emilio Estevez, Laura Har-ington.

EXCELSIOR II - zaprto za počitnice.

GRATTACIELO - 18.00, 22.15 **Agente 007 - Vivi e lascia morire**, krim., V.B. 1973, 121'; r. Guy Hamilton, i. Roger Moore, Yaphet Kotto.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Torbide emozioni**, porn. □□

EDEN - 16.00, 22.00 **Marina... una bestia in calore**, porn. □□

FENICE - zaprto za počitnice.

NAZIONALE II - 16.00, 21.30 **Amadeus**, dram., ZDA 1984, 157'; r. Milos Forman, i. Tom Hulce, F. Murray Abraham.

NAZIONALE III - 17.00, 22.15 Pregled srhljivke: **Dracula contro Zombi**.

MIGNON - 17.00, 22.15 **Eva Man**, porn. □□

EXCELSIOR I - zaprto za počitnice.

CAPITOL - Danes zaprto

LUMIERE - zaprto za počitnice.

VITTORIO VENETO - zaprto za počitni-ce.

RADIO - 15.30, 21.30 **Sexual odisey**, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razne prireditve

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom, do 16. t. m. TAVOR 87. Danes , 12. t. m., ob 20.30 KATJA MILIČ - klavirski reci-tal. Jutri, 13. t. m., ob 20.30 BESEDA IN OPERETA - tekst in režija DRAGO GO-RUP. Izvaja seniorska dramska skupina SKD Tabor. V petek, 14. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov, od 20. ure dalje ples z ansamblom FENIKS iz Ilirske Bistrice. V soboto, 15. t. m., ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18.30 nastop kotalkarjev ŠD PO-LET. Od 20. ure dalje ples z ansamblom TAIMS. V nedeljo, 16. t. m., ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18. uri koncert GOD-BENEGA DRUŠTVA iz Nabrežine, od 20. ure dalje ples z ansamblom TAIMS.

ŠD Zarja - Bazovica priredi 14., 15. in 16. t. m. tradicionalni ŠPORTNI PRAZ-NIK na vrtu Gospodarske zadruge v Ba-zovici. Delovali bodo dobro založeni ki-oski. Vse večere ples z ansamblom Bole-ro.

koncerti

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom Danes, 12. t. m., ob 20.30 KATJA MILIČ - klavirski recital. Na sporedu: Scarlatti, Mozart, Haydn, Tajčević, Skrijabin in Brahms.

čestitke

Danes ugasne v Repnu drugo svečko IVANA ŠKABAR. Da bi bila še tako naprej zdrava, pridna in vesela ji želi-jo očka Sergij, mama Cinzia in brat Peter. Voščilu se pridružujejo tudi nono, noni, strici, tete, sestrične in prababici.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 12. avgusta

RADA

Sonce vzide ob 6.01 in zatone ob 20.19 - Dolžina dneva 14.18 - Luna vzide ob 21.54 in zatone ob 9.37.

Jutri, ČETRTEK, 13. avgusta

LILIJANA

PLIMOVANJE DANES: ob 5.53 naj-nižje -59 cm, ob 12.28 najvišje 49 cm, ob 18.29 najnižje -28 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 24,9 stopinje, zračni tlak 1015,7 mb naraš-ča, veter 13 kilometrov na uro vzhodnik severovzhodnik, burja s posameznimi sunki do 37 km na uro, vlaga 53-odstot-na, nebo skoraj jasno, morje razgibano, temperatura morja 23,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Anna Monica in Fe-derico Paolo Beraldo.

UMRLI SO: 78-letna Virginia Perissut-ti, 65-letni Emilio Moliner, 67-letni Libe-ro Sfreddo, 79-letna Giuseppina Pockar vd. Cerchi, 83-letni Giovanni Zagar, 83-letni Antonio Sferco, 23-letna Donatella Franzon, 55-letni Lucio Bonivento, 82-letni Emilio Bortolutti, 61-letna Maria Zamoner por. Ellero, 73-letni Martino Vi-donis, 69-letna Adelaide Suligoj vd. Ca-ucci, 77-letni Lucio Silla, 83-letni Augus-to Burri, 72-letna Bruna Pangossi vd. Ca-ris, 74-letna Marcella Pettiroso, 83-letna Caterina Cossetto, 80-letni Luigi Casse-ler, 73-letna Milena Martellani.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 10. avgusta, do sobote, 14. avgusta 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. Fa-bio Severo 112, Ul. Baiamonti 50.

BAZOVICA (tel. 226210) in MILJE (Mazzinijev dvorec - tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. Fa-bio Severo 112, Ul. Baiamonti 50, Ul. Ori-ani 2, Trg Venezia 2.

BAZOVICA (tel. 226210) in MILJE (Mazzinijev dvorec - tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.
BAZOVICA (tel. 226210) in MILJE (Mazzinijev dvorec 1 - tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praz-nična od 8. do 20. ure.

Prispevajte za

»Dijaško matico«

razstave

V prostorih bivše konjušnice pri Mi-ramaru je do 30. septembra odprta mo-nografska razstava, posvečena Gustavu Pulitzerju Finaliju.

V TK Galeriji - Ul. sv. Franciška 20 - je odprta grafična razstava domačih umetnikov.

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Repnu bo odprta do 16. oktob-ra. Urnik: od ponedeljka do petka - 17.00-20.00, v soboto in nedeljo - 11.00-13.00 in 17.00-20.00.

SKD Tabor - Opčine - v Prosvetnem domu je odprta razstava ŠPORT, DE-SIGN IN PROSTI ČAS. Oblikovalca Anka in Boris Selan.

mali oglasi

PRODAM osebni računalnik amstrad-schneider 6128 z barvnim monitorjem in s floppy diskom in veliko progra-mov za 900.000 lir ter atari 520 ST s floppy diskom in programi za 800.000, možnost dogovora. Tel. 302748.

UNIVERZITETNI študent daje lekcije iz fizike in matematike. Tel. 229347

ČE POTREBUJETE razgibavanje in ma-sažo pri raznih poškodbah ali boleznih pokličite od 15. do 16. ure na tel. št. 003867/72398 - pridem na dom.

PRODAM računalnik commodore C 64 z disketno enoto (disc drive) z original-nim regulatorjem in s svetlobnim pe-resom za grafično risanje; obenem da-rujem kupcu tečaj za grafiko na 10. ka-setah in približno 80 diskov z najbolj-šimi programi. Cena po dogovoru. Tel. 229484.

PRODAM opel kadett 1000, letnik 1978, po zelo ugodni ceni. Tel. 229479.

OSMICO je odprl Marko Kovic-Mihel-čev v Sovodnjah.

OSMICO sta odprla Berta in Marčelo Nadlišek s Katinare. Točita belo in črno vino.

ODDAM črno-belega dva meseca stare-ga piščka. Tel. 232223 v popoldanskih urah.

prispevki

V spomin na Dušana Grilanca daruje družina Rinalda Vremca z Opčin 20.000 lir za MPZ Rdeča zvezda.

Namesto cvetja na grob Alojza Pirca darujeta Drago in Jušta 30.000 lir za KD Rdeča zvezda in 30.000 lir za SK Kras.

Ob 3. obletnici smrti drage mame Gi-zele Dovšak daruje hči Marta z družino 20.000 lir za deklški zbor Vesna.

Namesto cvetja na grob Josipa Dolja-ka daruje družina Milič (Repen 49) 20.000 lir za sekcijo VZPI-Repentabor.

Namesto cvetja na grob Josipa Dolja-ka daruje družina Škabar (Repen 130) 20.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Repenta-bor.

Ob smrti Josipa Doljaka darujejo svoj-ci 50.000 lir za sekcijo Slovenske skup-nosti-Repentabor.

Naročnike in bralce

Primorskega dnevnika,

ki bi radi prejeli naš

časopis v kraju letova-

nja, prosimo, da začas-

ni naslov sporočijo vsaj

štiri dni prej.

Uprava

VOZNI RED LETAL

ODHODI IZ RONK

— za **MILAN** vsak dan ob 7.05 (pri-hod v Milan ob 7.55) in ob 13.25 (pri-hod v Milan ob 14.15)

— za **RIM** vsak dan ob 7.30 (prihod v Rim ob 8.40), ob 10.55 (prihod v Rim ob 12.05) in ob 19. uri (prihod v Rim ob 20.10)

— za **NEAPELJ** vsak dan preko Rima ob 10.55 (prihod v Neapelj ob 14.45) in ob 19. uri (prihod v Neapelj ob 23.30)

— za **PALERMO** vsako sredo, petek in soboto preko Rima ob 10.55 (*) (pri-hod v Palermo ob 14.15) ter vsak dan ob 10.55 (prihod v Palermo ob 15.25) in ob 19. uri (prihod v Palermo ob 22.35)

— za **BRINDISI** vsak dan preko Rima ob 7.30 (prihod v Brindisi ob 10.55), ob 10.55 (prihod v Brindisi ob 18. uri) in ob 19. uri (prihod v Brindisi ob 22.50)

— za **CAGLIARI** vsak dan preko Rima ob 7.30 (prihod v Cagliari ob 10.40), ob 10.55 (prihod v Cagliari ob 14.45) in ob 19. uri (prihod v Cagliari ob 21.55)

— za **CATANIO** vsak dan preko Rima ob 7.30 (prihod v Catanio ob 13.40), ob 10.55 (prihod v Catanio ob 14.50) in ob 19. uri (prihod v Catanio ob 23.45)

za **BRUSELJ** vsak dan, razen sobo-te in nedelje, preko Milana ob 7.05 (*) (prihod v Bruselj ob 14.30) in vsak dan ob 13.25 (prihod v Bruselj ob 19.40)

— za **DUNAJ** vsak dan preko Milana ob 13.25 (prihod na Dunaj ob 18.45)

— za **LONDON** vsak dan preko Mila-na ob 7.05 (prihod v London ob 10. uri) in ob 13.25 (prihod v London ob 17.55)

— za **KÖLN** vsak dan, razen sobote, preko Milana ob 13.25 (prihod v Köln ob 20.20)

— za **LUKSEMBURG** vsak dan, razen sobote in nedelje, preko Milana ob 13.25 (prihod v Luksemburg ob 18.30)

— za **MADRID** vsak dan preko Mila-na ob 7.05 (prihod v Madrid ob 11. uri) in ob 13.25 (prihod v Madrid ob 18.50)

— za **MARSEILLE** vsak dan, razen so-bote in nedelje, preko Milana ob 7.05 (prihod v Marseille ob 12.15)

— za **MONTREAL** ob sredah in pet-kih preko Rima ob 7.30 (prihod v Montreal ob 13.45)

— za **PARIZ** vsak dan, razen nedelje, preko Milana ob 7.05 (*) (prihod v Pa-riz ob 15.15) in vsak dan ob 13.25 (pri-hod v Pariz ob 20. uri)

— za **TEL AVIV** vsak dan, razen četr-tka, preko Rima ob 7.30 (prihod v Tel Aviv ob 17.10)

— za **TRIPOLI** ob ponedeljkih in tor-kih preko Rima ob 7.30 (prihod v Tri-poli ob 12.05), ob sredah, četrtek in sobotah ob 7.30 (prihod v Tripoli ob 12.05)

— za **ZÜRICH** vsak dan preko Milana ob 13.25 (prihod v Zürich ob 18.50)

— za **ZENEVO** vsak dan preko Mila-na ob 13.25 (prihod v Zenevo ob 19. uri)

— za **NEW YORK** vsak dan, razen če-trtka in petka, preko Rima ob 10.55 (prihod v New York ob 18.40)

— za **TORONTO** preko Rima ob po-nedeljkih ob 7.30 (prihod v Toronto ob 14.10), ob torkih ob 7.30 (prihod v To-ronto ob 15.10), ob sredah ob 7.30 (pri-hod v Toronto ob 16.25), ob četrtek ob 10.55 (prihod v Toronto ob 16.40), ob petkih ob 7.30 (prihod v Toronto ob 16.25), ob sobotah ob 7.30 (prihod v Toronto ob 15.55)

PRIHODI V RONKE

— iz **MILANA** vsak dan ob 12.35 (od-hod iz Milana ob 11.45) in ob 22.10 (odhod iz Milana ob 21.20)

— iz **RIMA** vsak dan ob 10.10 (odhod iz Rima ob 9. uri), ob 18.15 (odhod iz Rima ob 17.05) in ob 22. uri (odhod iz Rima ob 20.50)

— iz **NEAPLJA** vsak dan preko Rima ob 10.10 (odhod iz Neaplja ob 7. uri), ob 18.15 (odhod iz Neaplja ob 14.35) in ob 22. uri (odhod iz Neaplja ob 17.55)

Približno podlugo uro pred vsakim odhodom letala iz Ronk vozi iz Trsta avtobus. Postajališče je ob železniški postaji na Miramarskem dvoredu. Prav tako je poskrbljeno za potnike, ki z letalom prispejo v Ronke.

menjalnica

Ameriški dolar	1359.—
Nemška marka	721.50.—
Francoski frank	215
Holandski florint	640.—
Belgijski frank	34,30
Funt sterling	2125.—
Irski sterling	1915.—
Danska krona	186.—
Grška dramma	9.—
Kanadski dolar	1010.—

Japonski jen	8.—
Švicarski frank	868.—
Avstrijski šiling	102,40
Norveška krona	195.—
Švedska krona	205.—
Portugalski eskudo	8,50
Španska peseta	10.—
Avstralski dolar	920.—
Debeli dinar	1,60
Drobni dinar	1,60

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽASKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 67001 - 68881
Agencija Domjo 831-131

Za vse, ki ostanejo doma

manufaktura

PODOBNIK

na Opčinah

nudi

PROMOCIJSKO PRODAJO s posebnimi

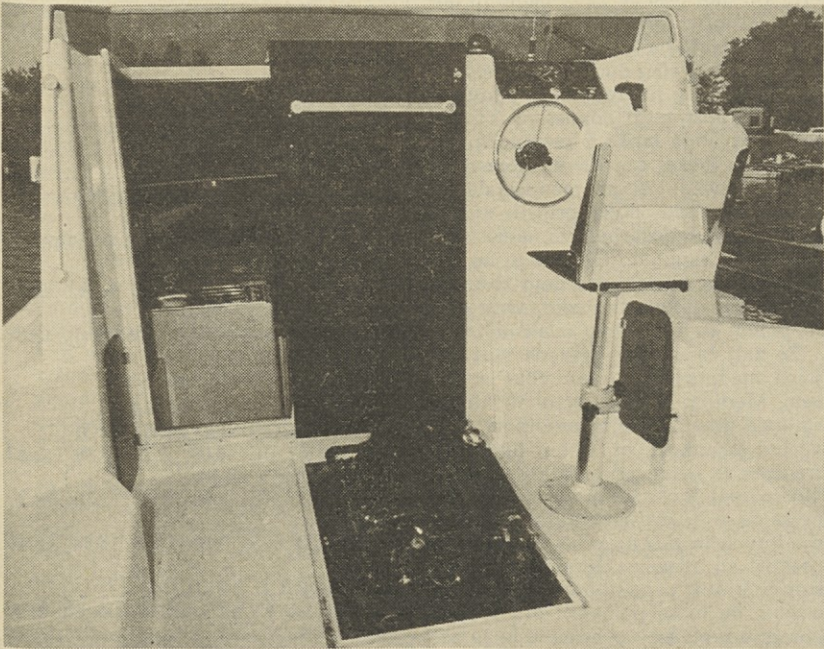
POPUSTI

obv. občini 22. 7. 1987

ti in morje

vojko colja

Tržiška polizrivna omnia 650 za severnojadranska križarjenja

Po neuspehu izravnega gliserja 6,80 je tržiški obrat Omnia preusmeril del svoje proizvodnje v polizrivne čolne. Tako smo aprila predstavili kajutni polizrivni gliser omnia 650, danes pa bi približno pogledali manjšega brata omnia 650, ki je po vsem sodeč prebil led nezaupljivosti, da ga srečujemo v skoraj vseh naših pristanih.

Kot pove že samo ime, je trup dolg 6,50 metra, k tej dolžini je treba dodati še štirideset centimetrov krmne ploščadi, kot je to razvidno na naši sliki. Dolžina je torej kot nalašč za vremenske razmere severnega Jadrana, saj so prav tako dolžino imeli klasični ribiški izrivni čolni Tržaškega in Kvarnerskega zaliva. In prav po teh se je po vsem sodeč zgledoval tržiški obrat, ki med drugim še vedno izdeluje ribiške čolne. Boki so seveda višji, saj ne bomo vlekl mrežo na palubo, nadgradnja pa ni tako visoka, da bi neskladno vplivala na izgled plovila. Premec je ostal ribiški z ostrim profilom in rezlji-

vim gredljem, ki pa postane že v sredini ploščat, kar omogoča polizrivno plovbo in seveda precejšnjo hitrost z motorji do 25 KM. Na omnii 650 je serijsko vgrajen dizel ford XLD 416-1, ki po trditvah obrata omogoča maksimalno hitrost 21 vozlov. S prtljago obteženo plovilo seveda te hitrosti ne doseže, kar pa ni bistveno, saj čoln zaglisa že pri 15 vozlih, da je ekonomična hitrost od 17 do 18 vozlov. Trideset kilometrov na uro pa je že poštena hitrost, ki nam omogoča hitre premike. Če k temu dodamo težo 1.500 kilogramov in ribiški premec, nam je lahko jasno, da se nam ni treba bati vzvalovanosti. Za večjo varnost bi bilo priporočljivo namestiti na krmno ploščad mali pomožni motor, v primeru, da nam bi notranji motor odpovedal.

Kot pri vseh dosedanjih turističnih plovilih tržiškega obrata je kokpit prostran, udoben in smotno grajen, saj prav tu prebijemo dober del časa tako med plovbo kot med postanki. Racionalno urejeno je tudi podkrovje: takoj ob vhodu je kuhinjski resor, pod njim hladilnik, ob nasprotnem boku pa stranišče. V tem delu je višina 1,80 metra, dalje pa je precej nižja, a povsem zadostna za spanje in sedenje v primeru slabega vremena. Še bolj smotno pa je, da kokpit prekrijemo s platneno streho, da v podkrovju v bistvu le spimo. Notranjost ni torej pretirano udobna, a povsem zadostna tudi za daljše križarjenje dveh oseb. Med obema stalnima pogradoma lahko namestimo tretjega, kar pa ni po mojem najboljša rešitev.

Po vsem tem še nekaj tehničnih podatkov. Kot rečeno, je dolžina 6,90 metra, širina 2,37 metra, teža je 1.500 kilogramov, vgrez znaša pol metra, rezervoar za vodo drži 90 litrov, za gorivo pa 50 litrov. Najbolj boleča točka je seveda cena, ki znaša brez davka IVA 38 milijonov lir, da nas to plovilo z vso opremo za daljša križarjenja stane skoraj 50 milijonov. Cena pa je le na videz pretirana, saj sta tako delo kot material res kakovostna, da ne bomo imeli tolikih presenečenj, kot je to v navadi pri cenejših plovilih.

Do kod sežeta glasova koprške radijske postaje

V štiridesetih letih vsakodnevnih oddaj si je Radio Koper pridobil zaupanje in navezanost zvestih poslušalcev, istočasno pa skuša doseči še novo občinstvo, ki je morda manj "navezano", zato pa včasih bolj dragoceno. Posebnost te postaje je, da oddaja dva programa v različnih jezikih - v slovenščini in italijanščini - namenjena seveda tudi različnim poslušalcem.

Slovenski programi so namenjeni predvsem primorskim poslušalcem in slovenski narodnostni skupnosti izven jugoslovanskih meja. Oddaje lahko sprejemajo v desetih primorskih občinah, v tržaški in goriški pokrajini, precej ga poslušajo v Benečiji, čeprav ga ne uspejo sprejemati v vseh vaseh zaradi prešibkega oddajnika. V zadnjem letu se je z oddajnikom na Skalnici slusnost precej izboljšala, cilj Radia Koper pa je, da bi s slovenskimi oddajami uspel doseči Rezijo in Kanalsko dolino.

Slovenski sporedi so razdeljeni na jutranji pas od 6. do 8. ure, ki posreduje drobne informacije, koledarček, kroniko, pregled tiska in druge aktualnosti, in v popoldanski pas od 13. do 19. ure, ki skuša posredovati čim več vesti s Primorskega, istočasno pa nudi Slovincem v Italiji čimveč informacij o matični domovini. Vmes je kar precej krajših poročil in dnevnikov. Radio Koper ponuja dnevno sedem ur sporeda iz lastne proizvodnje, drugače pa se - posebno pri nočnih sporedih - vključuje v razne programe Radia Ljubljana tako, da sodeluje pri oblikovanju. Petkov nočni spored Radia Ljubljane, recimo, oblikuje v celoti koprška redakcija. Nočni spored je spet razdeljen v dva pasova: čas od 20. ure do 22.30 je posvečen klasični glasbi, nadaljevanje sporeda do 6. ure zjutraj pa posreduje lahko ali zabavno glasbo.

Italijanski sporedi so predvsem dragocen informator in vedno prisoten svetovalec za italijanske turiste, pa tudi za turiste drugih narodnosti, s pogostimi in zgoščenimi poročili, s podatki o prevoznosti cest in gostoti prometa na cestah ob Jadranu, pa še z drobnimi podatki, ki znajo biti na potovanju izredno dragoceni.

Oddaje Radia Koper v italijanščini sprejemajo poslušalci po vsej Istri, na

severnem delu Dalmacije in skoraj po vsej Italiji, čeprav v različnih časovnih pasovih. V tem smislu je zelo nazoren zemljevid, ki ga tu objavljamo in prikazuje, do kod seže italijanski glas iz Kopra.

Italijanske oddaje so razdeljene v pet interesnih pasov. V jutranjem delu od 6. do 8. ure imajo glavno besedo male dnevne informacije, koledarček, horoskop, seveda ob prijetni glasbi. Pas od 8. do 12. ure je posvečen ženskemu svetu ali bolje gospodinjam z rubrikami, nasveti in praktičnimi napotki za gospodinjstvo in družino, s pregledom tiska in podatki o prireditvah. Med 12. uro in 14.30 se ob Glasbi po željah pojavijo glavne informacije poldneva in sugestije poslušalcev za lahkoglasbene motive ob posvetilih in pozdravih. Pas od 14.30 do 20. ure je posvečen mladini in predvsem glasbi za mlade, nočni spored od 20. do 6. ure pa ponuja dobro glasbo brez prezah-tevnih in predolgih govorjenih vložkov. V vseh pasovih so dovolj pogosto kratka poročila in dnevniki, ki jih dopolnjujejo vremenske napovedi, poleti pa še podatki o prevoznosti cest in prometu v italijanščini, nemščini in angleščini. Ob koncu dnevnikov seveda ne manjkajo športne rubrike, katerim je odmerjen poseben prostor.

Od zore do mraka □ Od mraka do jutra

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
11.55 Vremenska napoved 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Portomatto 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute 14.00 Film: Salvatore Giuliano (dram., It. 1962, r. Francesco Rosi, i. Salvo Randone, Frank Wolff, Pietro Cammarata) 16.00 Risanka: Rosaura 16.30 Dokumentarec: Estate alle Falkland 17.25 Nadaljevanka: Ho incontrato un'ombra (televizijska priredba Biagia Proietti, r. Daniele D'Anza, i. Giancarlo Zanetti, Beba Loncar, Laura Belli, 1. del) 18.30 Variete: Portomatto (2. del) 19.40 Almanah in vremenska napoved 20.00 Dnevnik 20.30 Film: Running Brave (biog., Kan. 1983, r. D.S. Everett, i. Robby Benson, Pat Hingle, Claudia Cron) 22.15 Dnevnik 22.25 Športna sredi 23.45 Dnevnik - zadnje vesti	11.55 Risanka: Yakari 12.10 Nadaljevanka: Una storia viennese - La guerra (5. del) 13.00 Dnevnik - ob trinaestih 13.25 Dnevnik - šport 13.30 Nanizanka: Saranno famosi 14.20 Zabavna oddaja: Arcobaleno, vmes dokumentarec o rastlinah, risanka Dick Tracy in nanizanka Blondie 16.40 Film: Clandestina a Tahiti (dram., Fr. 1958, r. Ralph Habib, i. Martine Carol, Karlheinz Böhm, Serge Reggiani) 18.25 Športne vesti 18.40 Nanizanka: Perry Mason 19.30 Dnevnik, vreme in šport 20.30 Film: Ciao amico (dram., Fr. 1983, r. Claude Berri, i. Michel Colucci, Richard Anconina) 22.10 Dnevnik 22.25 Aktualno: Poletni almanah 23.15 Dnevnik - kratke vesti 23.30 Nočni film: Le belle famiglie (kom., It. 1965, r. Ugo Gregoretti, i. Totò, Sandra Milo, Annie Girardot)	18.25 Šport: kotalkanje - mednarodno prvenstvo (prenos iz Sante Marie Nuove) 19.00 Dnevnik 19.20 Deželne vesti 19.30 Dokumentarna serija: Una casa, una storia - Ferruccio Lamborghini 20.00 Izobraževalna oddaja: Laboratorio infanzia - Famiglia S.p.A. (3. in zadnji del) 20.30 Aktualno: 40. mednarodni filmski festival v Locarnu - Cronaca di un piccolo grande festival (neposredni prenos iz Švice) 21.30 Dnevnik 21.45 Film: Fantasma a Roma (kom., It. 1961, r. Antonio Pietrangeli, i. Eduardo De Filippo, Vittorio Gassman, Marcello Mastroianni) 23.05 Dokumentarec: Planetarij - Radoveden pogled med poletne zvezde 23.40 Dnevnik 23.25 Deželne vesti 23.35 Kratki film: The electronic Labyrinth (1967, r. George Lucas)	18.40 Poročila 18.45 Otroška oddaja: Pravljice iz lutkarjevega vozička - Kako je rezež prodal zajca bogatino 19.10 Risanka 19.26 Vremenska napoved 19.30 Dnevnik 20.00 Film tedna: v okviru ciklusa Jamesa Deana - Vzhodno od raja (dram., ZDA 1955, r. Elia Kazan, i. Julie Harris, James Dean, Raymond Massey; scenarij je po istoimenskem romanu Johna Steinbecka napisal Paul Osborne) 21.55 Mednarodna obzorja: Francija je nekaj več (Tema oddaje je Francija na razpotju med tradicijo in novimi tehnologijami, med konzervativizmom in novimi idejami, med socialističnim predstnikom in desničarsko vlado.) 22.35 Dnevnik 22.50 Zabavna oddaja: Poletna noč, nato nadaljevanka Sever in Jug (po romanih Johna Jakesa, r. Richard T. Heffron in Kevin Connor, 5. del)	17.00 Otroški program: risanke 18.00 Nadaljevanka: Vite rubate 19.00 Odprta meja V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki: TRST — Iz razgovora med senatorjem Stojanom Spetičem in deželnim tajnikom SSK Ivom Jevnikarjem JAMLJE — Srečanje delegacij SSK in SSO VRH — Razgovor z Leopoldom Devetakom ob skorajšnjem zaključku del kulturno-športnega centra REZIJA — Ob izidu knjige Alda Maddotta Živeti med gorami

CANALE 5	ITALIA 1	TELEPADOVA	TELEFRIULI	TELEQUATTRO
8.30 Jutranja telovadba 8.40 Nanizanki: La grande vallata, 9.30 Alice 10.00 Film: La casa che non voleva morire (srh., ZDA 1970, r. John L. Moxey, i. Barbara Stanwyck) 11.30 Nanizanki: Lou Grant, 12.30 Bonanza 13.30 Nadaljevanka: Colorado 14.30 Film: Splendore nell'erba (kom., ZDA 1981, r. Richard Serafian) 16.30 Nanizanke: L'uomo di Atlantide, 17.30 L'albero delle mele, 18.00 Una famiglia americana, 19.00 I Jefferson, 19.30 Love Boat 20.30 Film: Il mondo nelle mie braccia (pust., ZDA 1952, r. Raoul Walsh, i. Gregory Peck, Anthony Quinn) 22.30 Znanstvena oddaja: Big Bang estate 23.30 Nanizanki: Fifty Fifty, 0.30 Sceriffo a New York	8.30 Nanizanka: La strana coppia 9.00 Film: Nel sole - L'autista e il maggiordomo (glas., It. 1967, r. Aldo Grimaldi, i. Romina Power, Al Bano) 10.30 Nanizanke: Gli eroi di Hogan, 11.00 Ralph Supermaxieroe, 12.00 L'uomo da sei milioni	13.00 Due onesti fuorilegge 13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, risanke Banana Split, Chappy, Rubik, Masters 14.30 Nadaljevanki: Detective per amore, 15.30 Mary Benjamin 16.15 Nanizanka: I giorni di Brian 17.00 Dokumentarec: Quaderni della natura 17.30 Nanizanke: Il Santo, 18.30 Switch, 19.30 New York, New York 20.30 Film: Gilda (dram., ZDA 1945, r. Charles Vidor, i. Rita Hayworth, Glenn Ford, George MacReady) 22.35 Nadaljevanka: Peyton Place 23.35 Nanizanki: Mod Squad, 0.35 Mystery Movies - Banacek	13.30 Nadaljevanka: Marta 14.30 Nanizanka: I cercatori d'oro 15.00 Dražba: Roberta Pelle 15.30 Glasbena oddaja: Music box 17.45 Nadaljevanka: Naumachos 19.00 Dnevnik 20.00 Dnevnik v nemščini 20.30 Rubrika: Župan in njegovi ljudje 22.00 Nanizanka: Sherlock Holmes 22.30 Dnevnik 23.30 Variete: Il cappello sulle ventitre 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo	(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: Oddaje so prekinjene do 17. avgusta.

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, glasba; 8.10 Poti do branja; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled deželnega tiska; 10.10 Koncert v Tržici: Simfonični orkester RTV Ljubljana, vodi Anton Nanut; 12.00 O življenju z naravo: Živozeleno; 13.20 Zbori: Ženski zbor GM; 13.40 Glasbene skice; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Naš popoldan z glasbo in besedo; 16.00 S poti po Afriki; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Obrazi in utrinki iz slovenske proze; 18.20 Glasbene skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Početniško popotovanje; 8.30 Instrumenti se vrstijo; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Iz dela glasbene mladine Slovenije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio; 18.00 Ansambel Tone Žagar; 18.15 Naš gost; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Zbori; 20.35 Naši interpreti; 21.05 Iz opere Macbeth; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz za vse; 0.05 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, Prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Intervjuji, reportaže, zanimivosti in pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 18.00 Glasbena oddaja; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek sporedov, nato prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.40 Summers ago; 7.00 Dober dan; 8.00 Pri-srčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovna pravila; 11.30 Na prvi strani; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popevka; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Oddaja o kulturi in umetnosti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Pogovor s psihologinjo; 16.35 Made in Yu; 17.00 Bubbling; 17.33 Summers ago; 17.45 High power; 18.00 Pulj kliče Koper; 19.00 Zaključek.

RADIO OPČINE

10.30 Za vsakogar nekaj; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trst - L' altra Trieste; oddaje povezuje glasba.

V Števerjanu bodo gradili greznično omrežje

Dokončujejo vodovod in predvidevajo ureditev cest

Tudi števerjanska Občina se bo opremila s sodobnim grezničnim omrežjem. Ustrezni splošni načrt je občinski svet, kot smo poročali, že odobril na svojem nedavnem zasedanju. Od tega ukrepa pa do začetka del je še nekaj vmesnih korakov, med temi predvsem zagotovitev potrebnih finančnih sredstev. Števerjanski upravitelj pa računajo, da bodo že v prihodnjem letu lahko začeli s prvim odsekom obsežnega načrta.

Splošni načrt, ki sta ga izdelala inž. V. Ronchi in A. Angeli, predvideva skupni strošek blizu dveh milijard lir, točneje 1.950 milijonov. S tem denarjem bi uredili greznice v vseh glavnih zaselkih, ki sestavljajo števerjansko občino. Izvzete bi bile nekatere najbolj oddaljene, da bi postavljanje večstometskih priključkov za eno ali le nekaj hiš bilo nesmiselno. Vsekakor je načrt sestavljen tako, da bo zajel vse najgostejše naseljene predele, zmogljivost omrežja pa je tolikšna, da premore nekaj več kot 1.200 prebivalcev. S tem bo kos tudi morebitnim povečanim potrebam.

Omrežje naj bi sestavljalo več ločenih delov. Največji bo zajel središče vasi s Klancem, Sovenco in vse hiše do Bukovja, kjer bodo namestili dva od petih "bazenov Imhoff", ki so predvideni za delno prečiščevanje odplak. Ostali trije bazeni so predvideni v spodnjem delu Ščednega (ta del grez-

nice naj bi bil povezan z osrednjim) in pod Valeriškim in na Jazbinah. Obstaja možnost namestitve še enega na Sovenci.

Gradnja grezničnega omrežja je pomemben ukrep na ravni ekološke in zdravstvene zaščite. Danes je na območju Števerjana samo delna kanalizacija za odtok deževnice. Nove greznice bodo namenjene hišnim odplakam iz kuhinjskih in higijskih priključkov. Velike strmine, ki bodo olajšale odtekanje, predstavljajo lahko problem zaradi prevelikega padca: zato bodo vsakih 50 metrov namestili kontrolne jame, ki bodo odpravile to nevarnost.

Tudi vzdrževanje tako zasnovanega omrežja ne bi smelo povzročati preglavic ali velikih stroškov. Dovolj bo občasno izprazniti nabiralne bazene, kjer se bo voda delno prečiščevala po principu sesedanja težjih delcev.

Kot rečeno naj bi z gradnjo prvega odseka pričeli v prihodnjem letu, že letos pa si bodo občinski upravitelji skušali priskrbeti finansiranje za prvo skupino del.

Gradnja grezničnega omrežja bo drugi večji poseg na področju javnih del v Števerjanu v zadnjih letih. Prvi je vodovod, ki je v veliki meri že ureden. Na vrsti sta sedaj še 5. in 6. odsek, s katerima bo novo vodovodno omrežje dopolnjeno. Postavljanje cevi na 5. odseku se bo pričelo že kmalu.

Zavod Cassa depositi e prestiti je že nakazal finansiranje v višini 236 milijonov lir, kar bo omogočilo razpis licitacije za poverništvo del. S petim odsekom bodo dopolnili vodovodno napeljavo proti Jazbinam.

Dela za 6. odsek so vstavili v letošnji občinski proračun, kjer so v ta namen določili postavko približno 300 milijonov lir. S tem delom načrta bodo zgradili razne krajše vodovodne priključke za oskrbovanje bolj oddaljenih predelov, do katerih doslej še ne sega nova napeljava. Izvršilni načrt za 6. odsek vodovoda je občinski svet soglasno odobril na svoji zadnji seji.

Na istem zasedanju občinskega sveta je župan seznanil svetovalce z dejstvom, da je končno na vidiku prehod števerjanskega vodovoda v upravo občinskih podjetij za storitve v Gorici. Dogovor v tem smislu sta dosegla goriški in števerjanski župan na srečanju, ki sta se ga udeležila tudi predsednik in ravnatelj občinskih podjetij. Osnutek pogodbe bosta v kratkem izoblikovala občinska tajnika.

S tem upajo, da bodo končno rešeni problemi. Števerjan je bil včlanjen v Konzorcij CAFO, čeprav je vodo dobavljalo goriško občinsko podjetje. Po izstopu iz Konzorcija je bila torej najsmotnejša rešitev v smislu navedenga dogovora. Majhne občine ne morejo same upravljati vodovodov, za goriško podjetje pa povečanje uporabnikov za 2 odstotka — toliko jih je v Števerjanu

v primerjavi z goriškimi — ni problem.

Ko smo že omenili greznice in vodovod, naj povemo, da števerjanski upravitelji v teh poletnih mesecih načrtujejo tudi posege za urejanje in obnovo asfaltne prevleke na cestah. V kratkem bodo na novo asfaltirali cesto v Ščednem. Dela bodo dodelili podjetju Tacchino, ki je predstavilo ponudbo s kar 44-odstotnim popustom. To pomeni, da bodo lahko s razpoložljivim denarjem (nekaj čez 100 milijonov) izvedli še nekaj drugih manjših del. Z urejanjem ceste bodo pričeli, ko bo družba ENEL poskrbela za namestitev nekaterih napeljav. Občina je že zahtevala, naj ta dela izvedejo čimprej, saj bi bilo nesmiselno izkopavati ceste, potem ko jo na novo asfaltirajo.

Že dalj časa je predvidena tudi obnova medobčinske ceste vina in česenj. Medtem ko sta občini Krmin in Dolenje prejel manjša podjetja, Števerjan zaenkrat ni dobil denarnih sredstev za načrt, pri katerem je predviden izdatek čez milijardo lir. Še nujnejše pa je finansiranje del za utrjevanje terena in zaščito pred nevarnostjo usadov ali plazov. Upravitelji so že stopili v stik s pristojnimi deželnimi organi, da bi se pomenili o možnosti posegov proti tej nevarnosti, ki je zadnje čase v Italiji žal postala še kako aktualna.

Dežurna zdravniška služba

Dežurna zdravniška služba v bolnišnicah goriške pokrajine deluje z naslednjim urnikom: ob delavnikih med 20. in 8. uro, ob nedeljah in praznikih pa med 14. (s pričetkom na predpraznični dan) in 8. uro naslednjega delavnika. Dežurna zdravniška služba je na razpolago v Gorici, Ul. Vittorio Veneto, tel. 30011, v Krminu, Drevored Venezia Giulia, tel. 62111, v Trzinu, Ul. Rossini, tel. 75181 in v Gradežu, Ul. Marchesi, tel. 0431-80251.

Urniki vlakov v Novi Gorici

ODHODI Z NOVOGORIŠKE ŽELEZNIŠKE POSTAJE
PROTI JESENICAM: 3.35, 5.46 (*), 7.00, 11.23, 15.35, 19.40.
PROTI SEŽANI: 4.21, 6.51, 12.45, 15.33, 18.45.
PROTI AJDOVŠČINI: 5.02 (*), 13.09 (*), 15.17 (*), 21.05 (*).
PROTI GORICI: 9.40, 18.27.

PRIHODI VLAKOV NA NOVOGORIŠKO POSTAJA:
Z JESENIC: 0.08, 6.24, 8.18, 12.43, 16.15, 18.36 (*), 20.18.
IZ SEŽANE: 6.30, 9.11, 15.10, 18.25, 23.02.
IZ AJDOVŠČINE: 6.42, 14.54, 16.43, 22.53.
IZ GORICE: 8.31, 17.26.
Legenda: (*) ne vozi ob nedeljah in praznikih.

razna obvestila

Sekcija VZPI-ANPI Dol-Jamle priredi v nedeljo, 13. septembra, ob 15.30 pri Jordanu Semoliču v Jamljah tradicionalni piknik. Do 7. septembra vpisujeta Etore Moro in Marijan Semolič.

Udeležence izleta na Koroško, ki ga prireja Društvo slovenskih upokoencev, opozarjamo, da bo avtobus odpeljal v soboto, 15. avgusta, ob 13.45 s Travnika, ob 13.50 izpred gostilne Pavlin na Drevoredu 20. septembra, ob 14. uri s trga pred cerkvijo v Standrežu. Prosimo točnost. Vsakdo naj ima pri sebi veljaven potni list ali osebno izkaznico, toplo obleko in obutev.

izleti

Občina Doberdob priredi 7. in 8. septembra izlet za upokoence na Plitvička jezera in v Zadar. Cena izleta je 120 tisoč lir, od katerih bo Občina krila 40 tisoč. Celotno vplačilo ob vpisu na Občini. Kdor nima potnega lista, naj prinese s seboj izkaznico in dodatnih 6.285 lir za skupni potni list. Vpisovanje na Občini najkasneje do jutri, četrtek, 13. t. m.

kino

Gorica

VERDI Zaprt. **CORSO** Zaprt. Jutri 17.30-22.00 »Ali-ens«.
VITTORIA 17.30-22.00 »Marina's animals«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Trzin

EXCELSIOR Zaprt.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30-20.30 »Birdsville«.
DESKLE 19.30 »Zob za zob«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Baldini, Korzo Verdi 57, tel. 84879.
DEŽURNA LEKARNA V TRZINU
Comunale 2, Ul. Aulo Manlio 14, tel. 480405.

POGREBI

Danes v Gorici ob 10. uri Maria Stibili vd. Felisi iz bolnišnice sv. Jaheza od Boga v cerkev sv. Justa in na pokopališče v Ločniku. Ob 12. uri Silvio Vidoz iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Ločniku.

V tamkajšnji kongresni palači

Drevi v Gradežu koncert komornih pesmi Antonia Smareglie

V kongresni palači v Gradežu bo danes zvečer ob 21.30 koncert, posvečen znanemu istrskemu skladatelju Antoniu Smareglii. Na sporedu so komorne pesmi tega plodovitega skladatelja, ki jih bodo izvajali sopran Walli Salio, tenor Diego D'Auria ter pianist Luigi Donorà. Smareglia se je rodil v Pulju leta 1854, umrl je v Gradežu leta 1929. Na nocojšnjem koncertu bosta prisotni tudi njegova hčerka Silvia, ki ima že 93 let, ter vnukinja Adua Luciana Smareglia por. Rigotti, ki skrbi za urejanje Smaregliovega arhiva in ki živi v Trzinu.

Antonio Smareglia je sicer bolj znan zaradi drugih del, še zlasti zaradi znane opere *Nozze istriane* (*Istrska svatba*), ki so jo večkrat izvajali ne le v Italiji marveč tudi v Jugoslaviji. Romain Rolland je o njem napisal »Izven vsakega dvoma je, da ima Antonio Smareglia vso pravico biti prištevan med prve italijanske komorniste Verdievega obdobja. In po mojem občutku bi bilo njegovo mesto nekje med Verdijem in Smetano, toda z neko svojstveno barvitostjo Istre. Njegovo bogastvo in solidno skladateljsko delu

mu že zdavnaj zagotavlja klasični karakter. Predvsem njegove zadnje opere so me prevzele...«

Smareglia se je glasbeno vzgajal v Milanu in na Dunaju. Zaradi tega je marsikatero delo uglasbil po okusu takratnega dunajskega sveta, pa čeprav je bil čislán tudi onkraj meja avstro-ogrske države, še največ v Italiji.

Na nocojšnjem koncertu v Gradežu bodo na sporedu komorne pesmi. Prireditelj, Avtonomna letoviščarska ustanova v Gradežu, je prepričana, da bo s tem koncertom ustregla turistom, še zlasti tistim nemškega jezika.

Telefon v nujnih primerih

Prva pomoč v bolnišnici 83991, Zeleni križ 31111, Prostovoljni pionirji prve pomoči (za brezplačen prevoz bolnikov) 85550, orožniki 112, policija 113, cestna policija 22333, gasilci 22222 (v Trzinu 72222), občinsko podjetje (za vodo, plin in elektriko) 83156.

Najbrž pride do zamenjave tajnika Blasiga

Nova široka večina v PSI hoče spremembe v vodenju stranke

Pisali smo, da je v socialistični stranki prišlo do nekaterih notranjih premikov, ki bodo, vsaj tako kaže, privedli do sprememb v notranjem ustroju stranke. V strujo Area Craxi so pred nekaj tedni pristopili tudi reformisti, ki so na spomladanskem kongresu nastopali samostojno. Po sestanku je prišlo do prvih namigov, da mora pokrajinski tajnik Luigi Blasig odstopiti. Ta pa je dal vedeti, da je bil izvoljen na kongresu in da ima ta pristojnost odločati o novem tajniku.

V redakcijo smo dobili tiskovno poročilo, ki nam daje vedeti, da je prišlo do sestanka med vodilnimi ljudmi struje Area Craxi (zastopala sta jo Silvio Fontanini in Gianfranco Trombetta) in levice (zastopala sta jo Sergio Medeot in Gino Saccavini).

Govorili so o novem notranjem ustroju posoške socialistične federacije. Oboji menijo, tako povzemamo iz tiskovnega poročila, da je sedanje vodenje stranke na Goriškem preveč statično. Da ni prave povezave med vodstvom goriške federacije PSI in deželnim vodstvom stranke.

Notranjo razjasnitev bodo zahtevali na seji pokrajinskega vodstva stranke. Zahtevali bodo namreč, da se v začetku septembra na izredni seji sestane pokrajinski odbor PSI.

Očitno je, da gre za načrt, kako izvesti spremembe v vodenju PSI. Politični opazovalci menijo, da bo nova koalicija za pokrajinskega tajnika predlagala goriškega odvetnika Gianluigija Devetaga. Že na prejšnjem kongresu je bil ta protikandidat Blasigu, ki je takrat bil izvoljen z le nekaj glasovi večine, to je z nekaj več od petdeset odstotkov glasov delegatov. Ker imajo reformisti, ki so sedaj pristopili v Area Craxi, nekaj več kot dvajset odstotkov glasov in primerno število zastopnikov v pokrajinskem odboru stranke je že sedaj jasno, da bo nova koalicija Blasiga in njegove močno preglasovala.

Uničena telefonska kabina v Sovodnjah

Približno dva milijona lir znaša škoda, ki jo je včeraj dopoldne povzročil, po vsej verjetnosti zaradi nepazljivosti, šofer tovornjaka z registrsko tablico iz Brescia. Med obračanjem je z zadnjim delom vozila zadell ob telefonsko govornico pri cerkvi in jo povsem zdrobil. Dogodek se je pripetil okrog pol enajstih. Menda se šofer po nesreči sploh ni ustavil in je nadaljeval vožnjo, kakor, da se ni nič zgodilo.

Preiskavo o dogodku vodijo karabinjerji sovojenjske postaje, ki menda razpolagajo z elementi za izsleditev nepoštenega voznika tovornjaka. Neki očividci si je namreč zapomnil številke registrske tablice.

Telefonsko kabino bodo morali uslužbenci telefonske družbe SIP zamenjati z novo. To pa se bo zgodilo šele čez nekaj dni.

Strošek za namestitev nove govorilnice znaša okrog dva milijona lir.

Čez mesec dni bo na Vrhu slovesno

Na Vrhu pospešeno potekajo zadnja dela v kulturno-športnem središču, da bo 20. septembra, ko bo otvoritev vse nared. Vrhovci so v zadnjih štirih letih, odkar so prostovoljno začeli graditi to središče, naredili zelo veliko. Očistili in zravnali so prostor, na katerem so sedaj balinarski stezi, igrišče za tenis, odbojko in košarko, nogometno igrišče, večja stavba s dvorano ter drugimi prostori za razne prireditve. Delali so vsako prsto soboto ter še kak drug dan. Seveda so dobili tudi finančno pomoč od domačinov, kot tudi Vrhovcev, ki žive drugod, drugih naših ljudi, SKGZ, Kraške gorske skupnosti, Deželne uprave, domačih ustanov. Do središča je speljana asfaltna pot za katero je poskrbela Občinska uprava.

Veliko del so napravili, marsikatera malenkost pa še manjka. V soboto, ko smo jih obiskali, jih je kar precej bilo

na delu. Nekateri so urejali vhod v kulturno-športno središče, oziroma pripravljali so vse potrebno za postavitev vrat. Druga skupina je postavljala mrežo. Tretja je imela opravka z odtočnimi kanali. Še več takih stvari bo treba narediti, med temi tudi urediti notranjost stavbe, njihovega kulturnega doma.

Imajo torej še precej dela, tistega na katerega takrat ko imaš v mislih veliko gradnjo, najlaže pozabiš. Sedaj pa vse to prihaja na dan. Vrhovci pa bodo vse to naredili do 20. septembra. To bo nedelja. Tistega dne bo svečana otvoritev njihovega središča. Člani Kulturnega društva Danica pripravljajo tudi dokumentarno razstavo o Vrhu. Ob tej priložnosti bo izšla tudi brošura o življenju v tem kraju, ki bo prikazala ljudi tega predela kraške planote.

PRIMEX - PRIMORJE EXPORT
nova gorica p.o. jugoslavija

VIPAVSKA CESTA 13

65000 NOVA GORICA

OBVEŠČA, DA JE BREZCARINSKA PRODAJALNA

PRIMEX SHOP
DUTY FREE

odprta s sledečim urnikom:

PONEDELJEK: OD 9. DO 13. URE
OD TORKA DO SOBOTE: OD 9. DO 20. URE
NEDELJA: OD 14. DO 20. URE

NUDIMO BOGATO IZBIRO TOBAČNIH IZDELKOV, PARFUMOV, UR, IGRAČ, ŠPORTNE OPREME ZA TENIS, RAZNIH PIJAČ, TV IN RADIO SPREJEMNIKOV, VIDEOREGISTRATORJEV.

PRODAJALNA SE NAHAJA V ROŽNI DOLINI, 200 METROV OD MEDNARODNEGA MEJNEGA PREHODA RDEČA HIŠA.

Ob dveh zdajšnjih razstavah Zorana Mušiča

Noben ljubitelj glasbe ne uide njegovemu čaru

IVANA SUHADOLC

Dve razstavi sta v teh dneh posvečeni Goricanu Zoranu Mušiču: ena v galeriji Contini v Asiagu, druga v nekdanji tovarni Pignol v Marini di Pietrasanta v Versilii. Ogled slik Zorana Mušiča je vedno prijeten opravke. Neki italijanski kritik je zapisal, da noben ljubitelj glasbe ne more uiti njihovemu čaru. Res, tiha melodija veje iz barv in motivov, ki se dosledno izogibajo vsaki sledi kriččega ali klepetavega. Mušič zna doumeti skrito bistvo stvari. Iz večplastne realnosti zna izluščiti jedro. Čudežna enostavnost njegovih slik izžareva harmonijo, ki uspe pri pazljivem opazovalcu najti neposredno pot do srca.

Vrednost in lepota Mušičevih slik sta torej nesporni. Vsiljuje pa se nam kratek razmislek o veljavi in utemeljitvi nekaterih umetnostnih pobud. Razstave so lahko bogate, a nametane, lahko pa tudi majhne, a izbrane. Načeljuje jim lahko nepovršno zanimanje za nekega avtorja in želja po posredovanju njegove umetnosti, ali pa enostavno trgovska žilica in volja, da donosno izrabimo ugoden trenutek. Razstava v galeriji Contini v Asiagu, ki je odprta vse do 13. septembra, je dober primer za slednji odnos do umetnosti. Galerist je znal iztakniti in zbrati pravcate redkosti in prvence izpod Mušičevega čopiča. »Nekatere stvari so odlične,« pravi Mušič sam. »Dalmatinske konjičke iz leta 1948 bi rad celo sam še imel.« Vendar razstavi manjkata umetniška motivacija in notranja pove-

zanost. »Gre za čisto komercialno operacijo,« meni Mušič, »razstavili so preveč stvari in to brez vsake selekcije. Obesili so kratkoma vse, kar so imeli, tako in drugačno, dobro in slabo. Osebnost s pobudami, kot je ta, nočem imeti nobenega opraveka.«

Čisto drugačen pečat ima razstava v obnovljeni tovarni Pignol v Versilii, ki je odprta do 17. avgusta. Obešenih je tu 44 del na papirju iz prvega desetletja po vojni. Omejeno časovno obdobje in selektivna izbira uporabljenega materiala uspejo tej pohudi podeliti umetniško enovitost, pa tudi dobršno mero zanimivosti. Kljub veliki antološki razstavi, ki so jo Mušiču pred dvema letoma posvetile Benetke, je torej vseeno mogoče o tem umetniku povedati nekaj novega in z inteligentno izbiro doprinesiti k boljšemu razumevanju njegovega slikarskega izražanja.

Na papirju se vrstijo različne tehnike: risbe, akvareli, olja, gvaši, mešane tehnike. Tematsko pa lahko razločimo pet glavnih ciklusov: dalmatinske motive, brodovalce, vrše, toskanske in umbrijske griče. Mnoge slike so tu prvič razstavljene. Pričajo nam o umetnikovem iskanju čimbolj osebnega, čimbolj poglobljenega odnosa do umetnosti v letih po drugi svetovni vojni. Po kruti izkušnji v koncentracijskem taborišču, v miru in luči Benetk, so se v zavesti slikarja prikazale domače podobe iz Dalmacije. Oddaljenost slikane zemlje je zameglila njeno predmetno realnost, zato pa je moč navdih motivu podelila svetlobo notranje resničnosti.

Prikazali so se znameniti konjički in nežnih otenkih, žene na trgu kot simboli večnega in nepremičnega obnavljanja narave, nemi brodovi pod sanjsko tančico spomina. Zarezana, kamenita slovanska pokrajina se je kasneje prelevila v brazde in arabeske gričev v okolici Siene in Perugie, vendar sta kompozicijska skrb in ploskovitost ostali isti in enako občuteno je vedno bilo notranje oblikovanje narave. Slovansko-bizantinski pečat se v Mušiču ne da spregledati, ravno tako ne kot njegov izrazito intimni, v dušo stvari obrnjen umetniški pogled.

Katalog razstave v Versilii bogati učinkovit uvod Pier Carla Santinija. Umetnostni kritik nam v njem lepo oriše razloge kasnega, čeprav danes splošno navdušenega vrednotenja Mušičeve umetnosti. Mušič, piše Santini, »se ni nikoli prilagodil prevladujoči valovni dolžini svojega časa. Vedno ga je bilo zato težko in problematično uokviriti, še prav posebno pa seveda v časih, ko se je pozornost mimo poedinega umetnika obračala predvsem k strujam.«

Mušič, umetnik izven struj in mod, umetnik, ki je vedno iskal samo svojo notranjo resnico, ne da bi ob tem mislil ne na odobravanje ne na popularnost, danes doživlja obče priznanje. Oktobra mu bo njegovo rodno mesto, Gorica, podelilo častno občanstvo. 19. januarja prihodnjega leta pa bodo v templju sodobne umetnosti, v pariškem Beaubourgu, otvorili obširno antološko razstavo, posvečeno njegovim delom na papirju od leta 1945 do danes.

Četrta številka Fontane

»Pri četrth številki smo! Čas je za streznitev in za poglobljeno ugotovitev, zakaj smo in zakaj hočemo ostati. Ob prvih treh številkah smo bili mladostniško razpoloženi, polni navdušenja in hotenj. Želeli smo videti, ali je mogoče v takšnih pogojih narediti več, kot je možno, in več, kot od nas pričakujejo. Po vsej verjetnosti smo to tudi dosegli.«

Tako začenja svoja uvodna razmišljanja uredniški odbor revije Fontane v četrth številki, ki je izšla konec julija meseca. Ob podpori Kulturne skupnosti in ZKO občine Koper ter pomoči delovne organizacije Tomos je uspelo skupini literarnih zanesenjakov, zbranih v uredniškem odboru Fontane, izdati v sorazmerno kratkem času že četrth številko, ki je od vseh doslej izdanih tudi najkvalitetnejša. Vsebinsko je almanah razdeljen na tri dele. Poleg standardne poezije se tokrat prvič pojavlja tudi proza, v tretjem delu pa so dobili mesto zapisi in ocene.

Od proznih sestavkov velja omeniti odlomek iz Heptagona avtorice Ines Cergol-Bavčar, ki je bila za omenjeno delo nagrajena na letošnjem območnem srečanju pisateljev in pesnikov v Sežani. Ostali prozni prispevki so še: »Polzeči trenutki« (odlomek) Vesne Furlanič, »Zgodba o kralju« Vojka Stavbarja in »Tišina sobe ga udari« Evgena Kaina.

Od enajstih prispevkov poezije velja omeniti tri pesmi Alda Žerjale, »Počitek galeba« Mira Lozeja, »Filozofijo življenja« Anteja Bačiča-Fratriča, »Biti svoj« Andreja Goloba ter »Kačje do resničnega trenutka« Nataše Velikonja, ravno tako nagrajenke z območnega srečanja v Sežani.

V zapisih in ocenah preberemo najprej zapis Marjana Tomšiča o istrskih ljudskih pesmih, zanimivo razmišljanje Edelmara Jurinčiča, namenjeno labinskim rudarjem »Tudi jaz sem kot ta konj«, nato dve oceni Fontane številka tri in skupno razmišljanje o prvih treh številkah Fontane (Ciril Kovač in Marjan Tomšič) ter na koncu sestavek »Poznam človeka-slikarja« Marjana Tomšiča, ki govori o slikarju Arduinu Hrvatinu, s čigar risbami istrske arhitekture je opremljena pričujoča številka.

Kratka, na 45 straneh četrth številke Fontane bo vsakdo našel kaj zase primerne in zanimivega. Misel iz uvoda, da so sodelavci Fontane »obsejani s težnjo po še boljši in kvalitetnejši reviji«, dobiva tako vse bolj oprijemljivo podobo. (dj)

revije - revije - revije

Nova revija štev. 61/62

Novi zvezek Nove revije je spet dvojen, združeno prinaša 61. in 62. številko. Na začetku, v prostoru, namenjenemu domači poeziji, objavljajo svoje pesmi Veno Taufer, Kajetan Kovič in Andrej Brvar. S prozo se nadalje predstavljajo Lojze Kovačič, Feri Lainšček, Ifigenija Simonovič in Jernej Vilfan. Celoten blok in fotografija na naslovnici je tokrat posvečena Mallarméju, francoskemu pesniku iz prejšnjega stoletja, ki ga ima literarna zgodovina za začetnika moderne poezije. Objavljenih je nekaj njegovih pesmi, intervju Julesa Hereta z njim iz leta 1891, nekaj odlomkov iz esejev, ki jih je o pesniku pisal Valéry, ter daljši esej o Mallarméju, ki ga je napisal Boris A. Novak. Zanimiv je tokrat tudi intervju, ki ga je Denis Poniž imel s Karmelo Graber Kosovel. Sestra pesnika Srečka Kosovela ve veliko povedati o stvarih, ki jih običajno ni v knjigah, spregovori pa tudi o njenem kot Srečkovem prijatelju Avgustu Černigoju.

O sodobni slovenski umetnosti piše tokrat Taras Kermauner, ki objavlja predavanje, ki ga je lani spomladl imel v Trstu. O estetiki spregovorita Janez Strehovec ter prevod zapisa Alfonza Rosenberga Simbolika barv, ki se umešča v isto temo. Med apokrifmi srečamo Marka Uršiča in Marka Pogačnika, v rubriki O svetem pa objavlja pismo o svetem Tine Hribar, ki Marku Pogačniku odgovarja v obliki pisma. Med tujimi pisci o svetem so še Jurgen Moltmann, oboževanec hipijev Krišnamurti ter Gianni Vattimo, ki piše o poeziji kot zatonu govornice pri Heideggerju. Osrednji pogovor je Marko Jenštrle pripravil z Janezom Janšo, Grenke misli pa prihajajo izpod peresa Spomenke Hribar.

V bloku o ustavnih spremembah objavlja Vladimir Šeks, tipologijo slovenskih intelektualcev pa je sestavil Dimitrij Rupel. V zgodovino posega Janez Rotar s člankom o Kopitarju kot mentorju V. Karadžića. Na koncu med različnimi dokumenti iz aktualnega dogajanja, Nova revija objavlja tudi intervju, ki ga je z v. d. glavnega in odgovornega urednika B. A. Novakom imel Primorski dnevnik.

Alternativni kulturni prostor

Letošnje poletje je postala slovenska Obala bogatejša za nov kulturni prostor, ki je lociran v Študentskem taboru Ankanan. Organizator kulturnih prireditev, to je Študentski kulturni center iz Ljubljane, je pripravil program za julij in avgust, ki priteguje predvsem tiste, ki se ne zadovoljijo s turistično-kulturno ponudbo hotelskih kompleksov. V tem smislu je »Ankaranska scena«, kot organizatorji imenuje serijo prireditev na prostem, edina in prijetna novost za stalno in trenutno bivačoče na Obali, predvsem za tiste mlajše.

V času poročanja so polovico programa že izvedli. V juliju so to bile predvsem predstave gledališkega značaja, od kabareta »Poletja za proizvodnjo fikcije« preko multimedialnega happeninga »Doline odmeva« do retrospektive prve petletke »Gledališča Ane Monro«. Slednje je izvedlo kar pet »odrskih« predstav, eno »pocestno« ter pet »akcijskih« intervencij v urbani prostor.

Drugi del programa, ki bo izveden v avgustu, bo predvsem koncertni. Od povabljenih se je že predstavil sloviti kitarist, oče progresivnega rocka in avantgardnih stremljenj, Fred Frith iz New Yorka. Že konec tega tedna, točneje v soboto, mu bo sledila francosko-holandska skupina En-core plus grande, naslednji teden pa holandska skupina Black Sheep z gostom Cris Cutlerjem. Mednarodno dimenzijo »Ankaranske scene« bodo v drugi polovici avgusta po-

udarili še mladi jazz glasbeniki, ki se bodo zbrali iz vseh koncev sveta v grožnjanski poletni šoli. Poleg njih bodo glasbeni spored dopolnile tri skupine iz Ljubljane in sicer trio za off-rock Javna vaja, skupina za aktualni jazz-rock Miladojka Youneed ter skupina za video-glasbeno postavitev Borghesia.

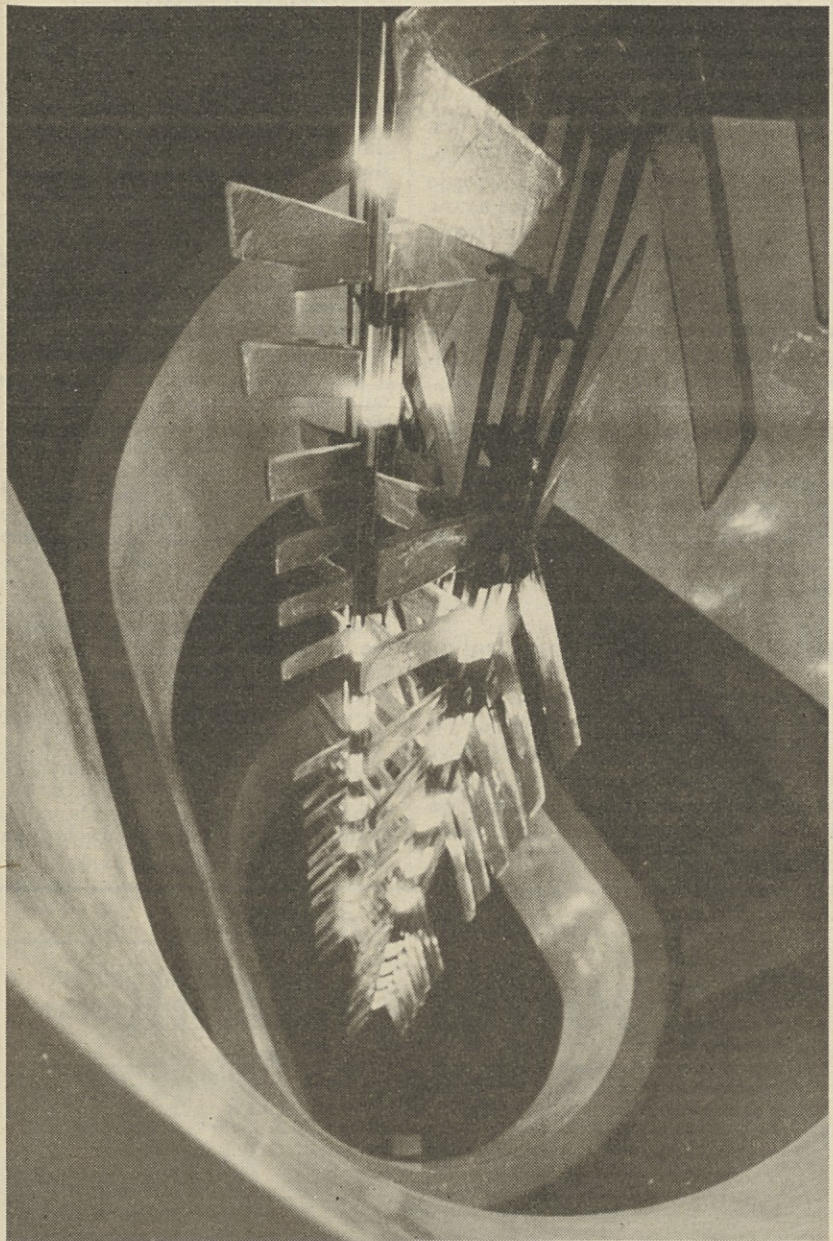
Dogajanje, ki daje »sceni« posebno noto in jo hkrati zaključuje, je odprtega tipa. Organizatorjem se je zdela taka investicija smiselna, saj nameravajo po tem inicialnem letu nadaljevati tudi v prihodnje.

ZORKO ŠKVOR

■ Razstava Jožeta Plečnika, ki je doslej gostovala že v Parizu, Madridu in Münchnu, se bo z začetkom septembra preselila še na Dunaj, kjer jo bodo 9. omenjenega meseca odprli v zgodovinskem muzeju na Dunaju na Karls Platzu. Razstavo je v sodelovanju z dunajskim muzejem pripravil center Georges-a Pompidouja iz Pariza, ki je lastnik te razstave.

Razstava bo obsejnejša od obeh prejšnjih, saj jo bodo dopolnili še s predmeti z Dunaja, Gradca in Ljubljane, ki doslej še niso bili razstavljeni. Razstavo bo spremljal katalog s črno-belimi in barvnimi reprodukcijami. Načrte za dunajsko razstavo je izdelal arhitekt Boris Podrecca.

Iz ptičje perspektive

Tak je iz posebnega zornega kota lestenev v nekem našem bančnem zavodu (foto Magajna)

SLOVENCIM IN GORE

FRANCE ZUPAN

VI.

Odnos do gora je bil — čeprav bi se utegnili slišati nekoliko nenavadno — pri tej mladi generaciji sicer bolj dinamičen, agresiven, pa tudi manj stvaren kot pri klasičnih prvopristopnikih iz 19. stoletja: njihova zadržanost, lahko bi rekli kar znanstvena objektivnost, se je umaknila čustveni subjektivnosti — navsezadnje je bil ta čas tudi čas različnih najbolj nenavadnih in zmehdenih ideologij, ki pa so vse našle svoje pristaše. In danes se pravzaprav lahko samo začudeni sprašujemo, kako je bilo to mogoče. Toda očitno je bil šok, ko se je v prvi svetovni vojni podrl stari, urejeni svet, tako močan, da je bilo mogoče prav vse. Kako trezno in stvarno opisuje Valentin Stanič, veliko ime pionirske dobe naše alpinistike, svoj vzpon na Triglav leta 1808. Pravzaprav si dovolji še najbolj čustvene poudarke takrat, ko opisuje svoj barometer, ki mu je bil nenavadno pri srcu, saj ga omenja na vsaki strani, če le more, dvakrat ali trikrat. Poleg nepopisnega nadzemeljskega veselja, ki

ga je užival njegov duh ob pogledu na Triglav, se je njegov popotni barometer v njegovo največje veselje ujemal z onim gospoda Hohenwarta, tako prijaznega, odličnega in globokega spoštovanja vrednega in plemenitega moža.

Leta 1927 pa se je herojska poteza mlade generacije že krepko poznala; čeprav je tuja slovenskemu značaju, pa se je preko predvsem nemških alpinističnih revij širila tudi med Slovenci. »Kjer je volja, tam je pot«, je bilo geslo mladih. Razumljivo, da so dosegali velike uspehe v stenah, ki so se zdele starejši generaciji nepremagljive, padale pa so tudi prve žrtve med plezalci. Ob teh nesrečah so se razvijale dolgovezne polemike, kot je bilo pričakovati, in v njih se je oblikovala tudi novi odnos Slovencev do gora. Čeprav mladim ni bilo povsem jasno, zakaj hodijo v gore in kakšna sila jih vleče v vedno bolj drzna dejanja, jih to seveda ni prav nič oviralo pri njihovem udejstvovanju. Tudi smrt tovarišev in vodilnih ideologov novega gibanja ne.

Predstavniki mlade plezalne generacije po prvi svetovni vojni — študentje, nižji nameščenci, izobraženci, manj ročni delavci — so našli kompenzacijo za svoje nezanimivo življenje v sentimentalnem doživljanju narave in drznih podvigih. Vsi ti so se v stenah občasno spreminjali iz anonimnih, nepomembnih ljudi v junake. Tako so jih obravnavali tudi tisk, književnost in film: planinski filmi in romani tistih let so polni sentimentalnosti in herojske patetike. Tudi mi jih imamo: roman Koča na robu (1941) Ivana Bučer-

ja je gotovo najlepši primerek te vrste. Plezanje v stenah je prineslo nove razsežnosti doživljanja gora — in sebe. Strah in pogum, najgloblji obup in sproščeno zmagovalstvo na vrhu stene, izredni telesni napor in duševnanapetost, negotovost, igraz življenjem in tveganje so vsakdanji registri čustev za plezalce. Doživljajna meja med življenjem in smrtjo so bila intenzivna, razmah od ene skrajnosti do druge večji. Plezalci so doživljali steno in gore dvojno: enkrat čisto trezno, ko je gora le plezalno ogrodje, po katerem si išče plezalec svojo pot navzgor, ko preračunava možnosti prehodov, ocenjuje naklonino, objektivne nevarnosti, krušljivo skalo, skratka, ko je ves v tehničnem preračunavanju in pripravah. Drugič pa je gora za plezalca tudi predmet njegove želje in čustvovanja, saj je športnotehnična plat alpinistike samo zunanja, včasih vrljiva površina, pod katero se skrivajo najrazličnejši čustveni vzgibi. Stena in gora pomenita plezalcu praviloma več kot samo plezalno ogrodje. Možnosti so tu kar najrazličnejše.

Za slikarja Sašo Šantla je bil leta 1927 Triglav mogočni zlobni stari s tremi glavami, ki simbolizira staro. Ljubosumno in s posestniško kretnjo drži roke nad severno steno. Spodaj stoji postavica mladeniča v kratkih hlačah, ki širi roke in scepinom grozi mrkogledemu starcu — večni boj mladega s starim, pritlikavca z velikanom; simpatije so seveda na strani mlajšega in šibkejšega.

(NADALJEVANJE SLEDI)

Praktično najet nekdanji up Bivi

Triestina krepí napad

TRST — Vodstvo Triestine bo najbrž že danes uradno potrdilo nakup 27-letnega napadalca Edyja Bivija, nekdanjega velikega upa italijanskega nogometa, Furlana, ki je v sezoni 1981/1982 zablestel s Catanzarom v A ligi. Triestina se je z Barijem, njegovim dosedanjim društvom, že sporazumela glede odškodnine, ki znaša okrog 800 milijonov lir, tehnični direktor Marchetti pa je včeraj v Trstu nagovarjal igralca, naj podpiše pogodbo. Kot nam je povedal po telefonu, manjka za igralcev pristanek le še nekaj obrobnihih detajlov, po današnjih zdravniških pregledih naj bi bila »poroka« sklenjena.

Možnost, da bi De Falco vendarle zaigral za Triestino ali morda koga drugega (nihče ni pripravljen zanj odšteti milijard, ki jih predvideva njegov parameter), je tako dokončno odpadla.

V konici napada Triestine bosta delovala Cinello in Bivi. Še pred nekaj leti bi lahko ta dvojica mirne duše nastopala v kakšnem slabšem prvoligaškem moštvu, zdaj pa je njen učinek vprašljiv, saj so oba napadalca v zadnjih letih pestile poškodbe in sta objektivno igrala slabše, kot zmoreta.

Marchetti ni o morebitnih drugih nakupih hotel povedati ničesar, češ da že ves teden »lovi« Bivija in za druge pogodbe ni imel časa, v dobro obveščenih krogih pa šušljajo še o nekaterih imenih igralcev, ki naj bi oblekli dres s helebardo. Med temi sta tudi dosedanja člana Cagliarija Bergamaschi in Montesano, govori pa se tudi o zamenjavi De Falca s Cesenim reiserjem Angelinijem. Jasno je, da potrebuje moštvo še kakšno injekcijo, saj je letošnji odtegljaj petih točk še večji od lanskega, motivacija kakšnega igralca gotovo manjša, da, po odhodu De Falca, Menichinija, Iachinija, Di Giovannija in Bagnata, o razpoložljivem kadru sploh ne govorimo.

Ekipa medtem nadaljuje s pripravi. Po slabem vtisu, ki so ga Ferrarijevi varovanci zapustili v prijateljskem srečanju s tretjeligašem Reggino (poraz 2:0), jih čaka že jutri nastop v Castelfrancu Venetu, ki ravno tako ne bo merodajen. Za boljšo oceno bo treba počakati na uvodni pokalni srečanje s Cagliarijem in Romo.

Po povratku na atletsko stezo 35-letnega atleta

Mennea na SP kvečjemu v štafeti

RIM — Pietro Mennea je tudi zdaj, ko ne dosega več časovnih meritev svetovne vrednosti, še vedno v ospredju pozornosti, s svojimi temperamentnimi izbruhi, večkrat ošabnimi, večkrat paranoičnimi, pa vzbuja zanimanje tiska in športne javnosti. Po ponedeljkovem drugem povratku na atletske steze je včeraj sklical tiskovno konferenco, med katero je pokazal, da mu polemične ostrine ni zmanjkalo v obratnem sorazmerju s hitrostjo teka, ki zdaj peša, saj čas 21'38 ne sodi niti v italijanski vrh, kaj šele v svetovni.

Novinarji so seveda predvsem hoteli izvedeti, kaj 35-letnega atleta, ki se je okinčal z zlato olimpijsko medaljo in je še nosilec svetovnega rekorda na 200 m, spet žene v boj, a odgovor je bil karseda meglen. Mennea trdi, da mu atletika zdaj pomeni merjenje s samim seboj, da je zdaj zopet amater (vendar s celo armado trenerjev, fizioterapevtov, zdravnikov in spremljevalcev — delajo vsi iz gole ljubezni do atletike?), da ne trenira več kot včasih (12-krat na teden), da nima načrtov. O svojih zdajšnjih časovnih zmogljivosti pravi, da so odlične, da bo v petnajstih dneh zmogel dosežek izpod 21', da pa je treba za dostopen nastop na svetovnem prvenstvu beležiti čas najmanj 20'30. Ni skrival, da je zanj ta čas zdaj nedosegljiv, zato nastop v Rimu ne pride v poštev, a brž zatem je hudo mušeno pristavil: "Mar ne smem razmišljati o olimpijskih igrah v Seulu?"

Mennea je tudi polemiziral s svojim bivšim trenerjem Vittorijem. "Hočete vedeti, zakaj sem v Grossetu nastopil z napisom na majici — brain power (oblast možgan op. ur.)? Preprosto zato, ker ima mišica pomembno vlogo, a pamet je še bolj važna. Brez Mennejeve glave bi metode mojega bivšega trenerja ne doživele takšnega uspeha."

Sestanka se je udeležil tudi tehnični direktor reprezentance Enzo Rossi, ki je v bistvu zanikal možnost, da bi Mennea na bližnjem SP branil italijanske barve. "Ima pa mesto v štafeti, če bo dosegel čas okrog 20'80."

Na sliki: Mennea na cilju pedsinočnjega mitinga v Grossetu

Kolesarstvo: na dirki "Coors classic"

Paolu Rosoli 5. etapa

SAN FRANCISCO — V 5. etapi kolesarske dirke "Coors classic", ki je bila v San Franciscu na 643,372 km dolgi progi, se je v sprintu uveljavil Italijan Paolo Rosola, ki je prehitel Zahodnega Nemca Andreasa Kappesa in Američana Davisa Phinneya. Na skupni lestvici je še vedno v vodstvu Pierce (ZDA), Italijan Bombini je osmi z zaostankom 11'48", Rosole pa ni med prvo deseterico.

Lendl - McEnroe: brez zmagovalca

STRATTON MOUNTAIN — Ivan Lendl in John McEnroe sta si morala na zadnjem teniškem turnirju v Stratton Mountainu (Vermont) razdeliti nagradni fond, ki je bil namenjen zmagovalcu. Začela sta sicer igrati že v nedeljo, vendar ju je s terena pri izidu 7:6, 1:4 za McEnroea pregnal dež. V ponedeljek sta zamačakala, da bi dvoboj lahko nadaljevala. Organizator se je tako odločil, da finalni dvoboj dokončno odpove, igralcema pa bo odšel po 20 tisoč dolarjev na glavo.

Košarka: Mike Davis k Benettonu

TREVISO — Center Mike Davis, ki je lani igral pri videmskem Fantoniju, bo v prihodnji sezoni okreplil vrste Benettona iz Trevisa, ki nastopa v A-1 ligi. Davis je v Italiji odigral že šest prvenstev.

V Španiji ostri spori glede tujcev

MADRID — Španski minister za šport Navarro bo celo prekinil dopust, da bi rešil spor, do katerega je prišlo, ko se je španska nogometna zveza odločila, da posamezna društva lahko razpolagajo z neomejenim številom tujih igralcev, čeprav jih na eni tekmi lahko uporabijo največ dva. Proti taki razlagi pa se krčevito upira večina društev, ki pravi, da bi le nekateri imeli od tega koristi, in sicer Barcelona, ki ima že štiri tuje nogometaše, Real Madrid (tri) in Atletico Madrid (tudi tri).

Spor med Korejama zaradi olimpijskih iger

Pjongjang omilil zahteve

PEKING — Kaže, da bo dolgotrajni spor med obema Korejama, ki zaradi nevarnosti bojkota ogroža izvedbo olimpijskih lig, le mogoče rešiti. Spravo ponuja Severna Koreja, ki je omilila svoje dosedanje zahteve. V pismu, ki ga je predsednik severnokorejskega olimpijskega odbora Kim Ju Sun odposlal predsedniku mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) Samaranchu, je namreč rečeno, da se njegova država odpoveduje zahtevi po organizaciji polovice iger. Zdaj se DNR Koreja zadovoljuje s celotno izvedbo petih panog (namizni tenis, streljanje, nogomet in še dve) in polovično izvedbo turnirja v ženski odbojki, noče pa prirediti kolesarskega tekmovanja, ki ji ga je hotela vsiliti Južna Koreja, sicer uradni nositelj iger. Kim Ju Sun poziva, naj bi do sporazuma prišlo pred 17. septembrom, ko je treba odposlati vabila za udeležbo na OI. Kot znano, je doslej Severna Koreja zahtevala, naj ji poverijo izvedbo najmanj osmih tekmovanj. Zahteve Pjongjanga podpira tudi Sovjetska zveza.

Vseameriške igre v znamenju ZDA

INDIANAPOLIS — V drugem dnevu vseameriških iger je največ zanimanja vladalo za atletsko tekmovanje, a dosežki so bili pod pričakovanji. V teku na 100 m je s povprečnim časom 10"26 nepričakovano zmagal Lee McRae (ZDA).

Ugnal je Jamajčana Raymonda Stewarta, ki je v polfinalu dosegel čas 9"89, kar bi bil novi svetovni rekord, če mu ne bi pomagal veter s hitrostjo 4 m na sekundo. Dvoboja v troskoku med asoma Banksom in Conleyem ni bilo, saj je Banks brž dosegel znaniko 17,31 in zanesljivo zmagal. Connelly je srebo osvojil s skromnim skokom 16,87.

Predstavniki ZDA pobirajo kolajne tudi v plavanju (Frentos na 400 m mešano, Tierney na 200 m prsno in štafeta 4x200 m), a preseneča predvsem Jamajčanka Silvia Poll, ki je zmagala na 100 kot tudi na 200 m prosto.

Neobičajno se je razpletlo tekmovanje v dviganju uteži v kategoriji do 60 kg. Kubanca Loscos in Ensenat sta oba osvojila po tri zlate kolajne, saj sta dosegla isti rezultat (120 in 150 kg, skupno 270 kg), izkazalo pa se je, da je njuna telesna teža, ki določa zmagovalca v primeru istega rezultata, popolnoma ista.

Nogomet: tekme kot na tekočem traku

Tudi včeraj so italijanski nogometaši odigrali vrsto prijateljskih trening tekm. Še najbolj odmevna je bilo srečanje med Interjem in Mantovo. Zmagal je Inter z 2:0 (1:0) z zadetkoma Cioccija in Mandellija. Nekaj ostalih izidov: Cesena - Vis Pesaro 1:1, Spezia - Genoa 0:3, Atalanta - Levico 7:0, Lazio - Prato 6:0, Rimini - Bari 1:2.

Šah: medconski turnir v Sziraku

Dodatni dvoboj

za Nunna in Portischa

SZIRAK — Na medconskem šahovskem turnirju v Sziraku na Madžarskem so odigrali 17. in obenem poslednje kolo, po katerem sta se za dvoboj kandidatov za izzivalca svetovnega prvaka uvrstila Hjartarson in Salov, ki sta zbrala po 12,5 točke. Drugo mesto si delita Nunn in Portisch (po 12 točk), ki se bosta tako spet srečala v dodatnem dvoboju, ki se bo pričel 6. septembra v Budimpešti. Medsebojni obračun bo določil tretjega kandidata.

V zadnjem premagali Marina, medtem ko je Velimirovič zgubil proti Portischi. Ljubojevičeva zmaga ni imela nobenega pomena, saj si je najboljši jugoslovanski šahist že pred dnevi zapravil vse možnosti, da se prebije v vrh lestvice. Pred turnirjem je sicer veljal za drugega favorita, vendar je povsem razočaral. To je že petič zaporedoma, da se Ljubojevič ustavi že pri prvi zapreki k šahovskemu prestolu, medconskem turnirju, čeprav je že 15 let v samem svetovnem vrhu.

KONČNI VRSTNI RED: Hjartarson in Salov 12,5; Nunn in Portisch 12; Beljavski 11; Anderson 10,5; Ljubojevič 10; Christianssen 9; Benjamin in Todorčević 8,5; Velimirovič in Marin 7,5; Miloš in Adorjan 7; Flear 6; De la Villa 5,5; Bouazis 4,5; Allan 1,5.

svetovno atletsko prvenstvo v rimu 29. 8. - 6. 9.

Tek na 800 m: jugoslovanska tradicija

Že dolgo let je vloga jugoslovanske atletike v evropskem merilu izredno majhna in samo občasno se pojavijo dosežki, ki so sicer le zmerne vrednosti. Ob tej sliki (moški so celo zdrsnili v tretjo jakostno skupino) se je letos dokaj pričakovano razvila zvezda Slobodanka Čolović, ki je že lani opravila dober nastop na evropskem prvenstvu in je nato zmagala v sicer zelo okrnjeni konkurenci na balkanskih igrah v Ljubljani v teku na 800 m.

Slobodanka je letos najboljša na svetu in kar daje njenemu položaju dodatnega upanja, je dokajšnja stagnacija in celo nazadovanje, ki ga beležita teka na 1500 in 800 metrov, v katerem Jugoslovanka nastopa.

Potem ko je lani Čolovičeva trikrat tekla pod dvema minutama (1'59"63, 1'59"63 in 1'59"95) in za samo stotinko sekunde zgrešila državni rekord legendarne Vere Nikolić iz leta 1972, se je letos odločno spustila pod to mejo.

Slobodanka Čolović

V njenem spisku sta že časa 1'56"51 in 1'56"8 ob nekaj znamkah malo nad 1'58"0. Sicer pa obstajajo določeni dvomi o njenih dosežkih.

Do časa 1'56"8 je prišla v Osijeku, potem ko so se po startu zavedeli, da naprava za električno merjenje časa ni delovala. Ročno (toda kdaj so sprožili ure?) so ji namerili 1'56"8. Na katastrofalno organiziranem Hanžekovičevem memorialu v Zagrebu so po startu ponovno ugotovili, da ure ne delujejo. Ročno je bil čas izmerjen v 1'58"6. Končno naj bi bilo v Beogradu vse v redu in čas 1'56"51 verodostojen. Ob njem je Čolovičeva tudi premagala Kubanko Quirot, ki je že tekla v 1'58"80.

Nenavadne okoliščine jugoslovanskih uspehov v teku na 800 m so se pojavile tudi prej. Leta 1971 je na EP v Helsinkih Vera Nikolić - tedaj že nekoliko v zatonu - osvojila prvo mesto, potem ko je vodčica Hildegard Falck, tedaj svetovna rekorderka, nerodno stopila na rob tekališča in padla. V presenečeni konkurenci se je kot edina hitro znašla prav Nikolićeva in zmagala. Celih pet let prej je Nikolićeva še kot mladinka osvojila v Budimpešti svoj prvi evropski naslov na razdalji 800 m, l. 1968 pa je v Londonu postavila svetovni rekord 2'00"5. Rekord pa ji ni prinesel sreče, saj je na olimpijskih igrah v Mehiki odstopila že v polfinalu.

Razdaljo 800 m je za Jugoslavijo posebno osvetlil Luciano Sušanž z nepozabno zmago na EP l. 1974 prav v Rimu. Tedaj dosežen čas 1'44"1 je še danes zlata vreden.

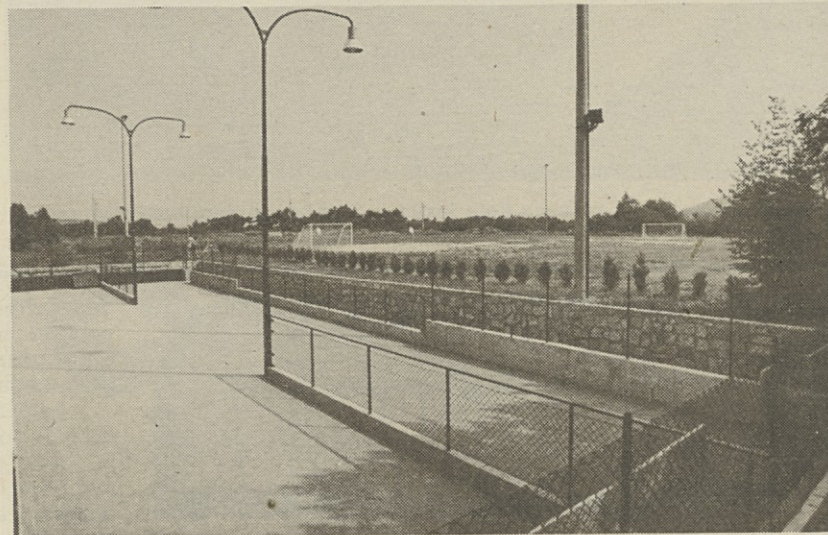
Tradicija in rimska proga naj bi torej govorili v korist Jugoslavije. Ne gre pa podcenjevati okoliščine, da je Čolovičeva brez velikih mednarodnih izkušenj. Mednarodna konferenca sedaj ne nudi strahovitih talentov. Evropsko elito, ki si bo vsekakor razdelila kolajne na SP, je lani v Stuttgartu ugnala veteranka Nadežda Olizarenko, bivša svetovna rekorderka in olimpijska zmagovalka. Letos se strokovnjaki bolj usmerjajo na 22-letno Sigrun Wodars iz NDR.

Svetovni rekord pripada Jarmili Kratochvilovi (ČSSR) z 1'53"28. V podkrepitve trditvi o stagnaciji nekaj podatkov z velikih tekmovanj prejšnjih let: OI v Moskvi l. 1980 Olizarenko 1'53"5 (svetovni rekord), OI v Montrealu l. 1976 Kazankina 1'54"9 (svetovni rekord). Vse kaže, da bo svetovni rekord na SP v Rimu z lahkoto vzdržal napad tekačic, ki bodo tekle same za kajane.

BRUNO KRIŽMAN

Konec tedna v Bazovici

Športni praznik

Na bazoviškem nogometnem igrišču in na prostoru Gospodarske zadruge v vasi se obeta res zanimiv in pester konec tedna, saj bodo gotovo prišli na svoj račun tako ljubitelji športa kot večernih zabav in pristne domače kapijice. Prizadevni domači športni delavci bodo namreč 14., 15. in 16. t. m. priredili tradicionalni športni praznik SD Zarje.

Na veliki šmaren zjutraj bo najprej uradni lokostrelski turnir, ki bo deželnega značaja. Poleg Zarje se ga bodo udeležila moštva Cormons iz Krmina, Gorizia Isonzo ter predstavniki klubov Ceggia, Udine in Monfalcone ter Ascat iz Trsta. Skupno se bo pomerilo 60 lokostrelcev.

Balinarji pa bodo na vrsti v nedeljo, ko bo turnir četvork, za katerega se je prijavilo kar 18 ekip. Poleg dveh ekip Zarje bodo nastopile še postave Kraškega doma, Sokola, Gaje, Medvod in Zarje iz Ljubljane, Modrega vala iz Kopra, Štanjela, Dobravelj, Jadrana s Kozine, Drage iz Orleka, Brinj iz Povirja, Istre iz Poreča, Portualeja iz Trsta in prvič letos ARCI San Luigi iz Trsta, Pliskovice ter Danice z Vrha. Ob tej priložnosti bodo organizatorji otvorili dve izredno funkcionalni in lično urejeni balinarski stezi, ki so ju zgradili balinarji z udarniškim delom.

Za zabavo bo vse tri večere poskrbel priznani ansambel Bolero iz Nove Gorice, seveda pa bodo delovali tudi dobro založeni kioski.

Po velikem uspehu Sirenine jadralka na SP v Franciji

Arianna Bogatec: Za to tekmovanje sem se pripravljala kar leto dni

Poročali smo že, da je Sirenina jadralka Arianna Bogatec na SP v kraju Crozon Morgat blizu Bresta v Bretaniji (Francija) osvojila tretje absolutno in prvo mesto med mladinkami. Nestrpno pa smo pričakovali njeno vrnitev, da bi nam podrobno poročala o tekmovanju in o doseženem uspehu. V Francijo so ji sledili tudi starši, tako da je bilo veselje ob rezultatu kar »družinsko«. Arianna nam je o prvenstvu povedala:

»Prvenstvo je trajalo skupno devet dni, od katerih sta bila prva dva posvečena pregledovanju in preverjanju jadrnic s strani organizatorjev. Tekmovanje kot tako je bilo sestavljeno iz sedmih regat, za lestvico pa je prišlo v poštev le šest najboljših uvrstitev. V ženski konkurenci je tekmovalo 92 jadralk iz 15 držav, italijansko žensko reprezentanco pa je sestavljalo pet tekmovalk. Sama sem se uvrstila najboljšo, ostale so osvojile 7., 21., 41. in 69. mesto.

Kako so podrobneje potekale regate in vsakodnevne priprave na posamezna tekmovanja?

»Regate so se začele v zgodnjih popoldanskih urah in so trajale vse do večera. Prve štiri smo opravili s srednje močnim vetrom 8m/s, zadnje dve pa z zelo šibkim vetrom. Pred regato samo smo imeli pol ure lahkega teka, takoj za tem pa enourni avtogeni trening.«

No, povej nam kaj o doseženem rezultatu. Ali si pričakovala tako visoko uvrstitev?

»Jadrnanje kot športna panoga je v Italiji na visoki ravni. Kljub temu pa je tretje mesto na svetovnem prvenstvu dosedanja najboljša italijanska uvrstitev. Trener je bil seveda z mojo uvrstitvijo tudi zadovoljen, saj sem bila med prvimi petimi uvrščenimi najmlajša tekmovalka. Toda po kakovosti je med mano in ostalimi jadralkami v državni reprezentanci malo razlike.«

Ali je bilo SP tvoj letošnji glavni cilj in koliko časa si se na to tekmovanje pripravljala?

»Za to tekmovanje sem se pripravljala kar celo leto, in to ne samo s

treningi, temveč tudi psihološko. Vedno sem namreč imela v mislih dejstvo, da pomeni dobra uvrstitev na mednarodnem tekmovanju v tujni več kot še tako dobra uvrstitev na državnem prvenstvu.«

Za konec še obvezno vprašanje. Kateri so tvoji bližnji načrti?

»Kot sem že povedala, je bil moj glavni cilj minulo SP. Čez teden dni, točneje, 21. t. m. se bom udeležila absolutnega državnega prvenstva v Neaplju, v začetku septembra pa ženskega prvenstva v Tarantu. Še vedno pa bom tekmovala v razredu »evropa«, saj bodo morda to jadrnico sprejeli na olimpijske igre.«

Arianno marsikdo pozna »samo« kot živahno osemnajstletnico in po njeni skromnosti še najmanj sluti, da ima pred sabo tako uspešno športnico. Toda prav te lastnosti odlikujejo vrhunskega športnika. Arianni želimo zato veliko sreče in bodočih uspehov na tekmovanjih.

IVANA VENIER

IGRA IN BISERI

Bogdan Biščak

Iz dremavice se prebudimo v novem okolju. Sneg nam je že zasul spalne vreče. Zlezemo še v najlonske vreče za bivakiranje; nekoliko nas le ščitijo pred vetrom, ki postaja neznošen. Najlon krčevito držimo z rokami, skušamo se neprodušno zapreti, vendar droben sneg vsepovsod prodira v notranjost. Ne upamo se niti premakniti, ker bi vsaka sprememba položaja napravila v vreči odprtino, ki bi dobrovoljno sprejela novo pošiljko. Ure in ure negibno vztrajamo. Bolečine postajajo neznošne. Vsi skupaj molčimo. Hrane imamo še dovolj, zavita leži v vrečki pol metra od nas, a ne moremo do nje, ker moramo držati platno bivak vreč, ki jih veter neusmiljeno, podivjano trga iz rok.

Ura počasi leza naprej. Turoben, v oblake, meglo in sneg zavit dan počasi izginja v prihajajočem mraku. Zavijanje vetra postaja neresnično. Tema ukrade okolici še tiste redke realne točke, na katere se opira naše upanje. Sunki vetra nas zajedljivo sprašujejo, koliko časa smo sploh še sposobni vzdržati. Zdi se mi, da prav vsako sekundo posebej preživim, tako počasi se kazalec pomika naprej. Kako dolgo bi bilo življenje, če bi ga živeli na ta način. Živeli bi večno!

Noč je minila, vihar pa še ne. Na vsak način moramo izsiliti sestop v dolino, tu lahko čakamo le še konec. Na Francoskem sedlu je pravi cirkus. Po vseh štirih se odplazimo navzdol proti Italijanski škribini, kjer veter le nekoliko popusti. Spuščamo se v mehki belini pršnih plazov, vendar je važno le to, da je veter ostal zgoraj, visoko nad nami.

Na ledeniku se do prsi pogreznemo v mehak sneg plaznega stožca. Vse okoli nas je le belosiva enoličnost megle in snega, popolnoma izgubljeni smo v tej vesoljski idili. Tavamo levo in desno, pač odvisno od tega, kdo stopa prvi in kje je zanj rešitev iz tega mrtvaškega labirinta. Potem nas le prešine odrešilna misel — orientirali se bomo po vetru, ki ves čas piha vztrajno v isto smer. Kmalu so pred nami skale Passo Superior, nekaj kasneje pa tudi suha koliba baznega tabora. Bogdan odkrito pove naše občutke: »Če bi mi kdo povedal, da bom še enkrat doživel kaj takšnega, ta trenutek neham plezati.«

Potem smo sedeli v kolibi, nad nami so vršala drevesa, prek katerih je veter nosil goste zavese dežja. V mokri sivini tihe melanholije, ki lega name, me boleče prešine misel na dom. Še 20 dni ni minilo, odkar smo ga zapustili, in še ves mesec bomo preživeli v teh hribih; že me prevzema tako strahovita želja po vrnitvi, da se za trenutke zbojim, da se ji ne bom znal upreti. Pred mano so obrazi z drugega konca sveta in vsi mi govorijo tisto, kar jim sam polagam v usta — naj se čimprej vrnem, da pri vsem skupaj šteje le to in prav nič drugega. Pogledam prijatelja, ki vsak s svojimi mislimi zreta v prasketajoči plamen ognjišča, in z rahlim vzgibom preženem prikazni iz kolibe. Kako neumno! Kot bi ne vedeli, da sem tukaj tudi zaradi njih, da mi je Fitz Roy potreben bolj kot katerakoli gora pred njim in da jih prav zaradi tega potrebujem in pogrešam bolj kot kdajkoli pred tem. Z Matevžem imava za seboj Anapurno, Rado Nanga Parbat — kot trije bolniki smo, ki so prišli po svoje zadnje zdravilo. Če ga ne dobimo, če kljub temu prekletemu vremenu ne uspemo, kdo ve kje se bo nehala naša

bolezen, kdo ve ali bomo še kdaj zbrali pogum in preizkusili, koliko zares zmoremo. Zato pa ne morem domov, zato ni res, da je le vrnitev pomembna — važen je Fitz Roy in tisto, kar si bomo z garanjem na njem priborili.

Po dveh dneh se je vreme začelo popravljati. Matevž je stekel navzdol do Osterie po nekaj hrane, vrnil pa se je z novico, ki je bila zares katastrofalna. Šotor, ki smo ga skupaj s hrano za mesec dni plezanja v Cerro Torreju pustili v dolini, je izginil z njo vred. Očitno ga je nekdo ukradel, bilo ni prav nobenega upanja, da bi ga dobili nazaj. Prav hitro nam je proniknilo v možgane, kaj to pomeni. Če v naslednjem poizkusu ne dosežemo vrha Fitza Roya, je zelo verjetno, da se bo naša odprava mizerno končala. Hrane nam bo prav kmalu zmanjkalo, kako bi prišli do nove in koliko časa bi nam to vzelo se nam še sanjalo ni — še tega nismo vedeli, ali si bomo z denarjem, ki nam je ostal, novo zalo-

Plezanje v Cerro Torreju

go sploh lahko privoščili. Molče smo obsedeli in v mislih preklinjali alpiniste, ki so to storili, ne da bi razumeli, kako je nekaj takega sploh mogoče, kako lahko nekdo, ki se z enako željo kot mi pripelje tisoče kilometrov daleč, naredi tako lumparijo. Da so to naredili člani ene od odprav, ki so bile takrat v Patagoniji, smo bili namreč povsem prepričani. Turisti, ki so se vozili nazaj v Calafate, bi z njo ne imeli kaj početi, domačini pa ne kam skriti. V tej zares mučni situaciji smo stuhlti načrt, ki se je zdel na meji uresničljivega. Iz baze bi krenili zvečer, plezali celo noč do Francoskega sedla, jutraj nadaljevali po pritrjenih vrveh in splezali do vrha gore, nato pa se do noči vrnili v bazni tabor. Glede na hrano, ki nam je ostala, je bila to pravzaprav edina možnost, dobra stran takega »blitz« vzpona pa je bila tudi v tem, da je bila verjetnost poslabšanja vremena v tako kratkem času dosti manjša.

Obisk na skupnih pripravah ŠZ Sloga v Bovcu

Priprave potekajo v najboljšem redu

Smo že poročali, da je večja skupina mlajših tekmovalk in trenerjev ŠZ Sloga odpotovala na desetdnevne skupne priprave v Bovec. Obiskali smo jih in smo imeli vtis, da poteka vse v najboljšem redu.

Uvodoma moramo omeniti, da je odločitev uprave Primorskega dnevnika, da pošlje skupini po 15 izvodov časopisa zelo dobrodošla. Časopisi so na razpolago že zgodaj jutraj in so porazdeljeni po sobah dijaškega doma, kjer prebiva Slogina odprava. Telovalnica je v neposredni bližini, kar je vsekakor pozitivno, saj muhasto in

delno deževno vreme le nekoliko moti daljše sprehode. Hrana v Alp hotelu je odlična, kar vsekakor pozitivno vpliva na prijetno razpoloženje.

Treningi potekajo v najboljšem redu in slogašem je na razpolago tudi vsako popoldne brezplačna uporaba bazena v hotelu. Vedno je prisoten tudi trener, ki je med tem časom opravil uradni izpit za kopališkega čuvaja, poleg običajnega osebja, seveda.

V soboto je bila v Bovcu osrednja folklorna in zabavna prireditev poletja, in sicer »Comparska noč«, ali prevedeno »krompirjeva veselica«. Središče naselja je bilo zaprto za ves promet, tako da so se domačini in občasni obiskovalci ali turisti prosto gibali, se zabavali in uživali pri poslušanju moštrov »fraztonarskih harmonik« in tradicionalnih instrumentov, ki so že skoraj v pozabi; več kot osemdesetletni muzikant iz Bele krajine je celo zaigral na bršljanov list!

Zdravstveno stanje naših je dobro: utrujeni so sicer, kar je vsekakor lo-

gično, pojavilo se je tudi nekaj vročine in lažji udarci, a zdravniki bovškega zdravstvenega doma so ugotovili, da ni nič hudega in da lahko starši in spremljevalci mirno spijo. (zk)

obvestili

KOŠARKARSKA KOMISIJA PRI ZŠSDI

obvešča, da bo avtobus za udeležence košarkarskega kampa v Pulju (Puntizela) odpeljal v petek, 14. t. m., ob naslednjih urah: 7.00 - Gorica (Travnik); 7.30 - Nabrežina; 7.45 - Opčine (Prosvetni dom); 8.00 - Trst (Foro Ulpiano).

ZŠSDI poziva vse udeležence, da se pred odhodom še enkrat zglasijo na sedež družbenja, Ul. sv. Franciška 20, tel. 767304 od 9. do 12. ure.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR sklicuje v torek, 18. t. m., ob 18. uri na stadionu »1. maj« sestanek s starši udeležencev poletnih priprav v Škofji Loki.

Preživite razburljiv večer na hipodromu Montebello

nocoj ob 20.30

Manfred Köchnlechner

ZDRAVA STAROST

24.

Osnovna zamisel se je prav tako porodila dr. Wiedemannu, ki je izoblikoval prve prokainske preparate za jemanje skozi usta (peroralno). Prokain so sprva topili z medicinskim vinom. Tako dobljeno pijačo so označili z imenom H₃-Gerophyll. Trajnost tega »zdravilnega vina« pa je bila vendarle omejena. Šele poznejši recept dr. Wiedemana je imel trajnejše delovanje. Zdravilo so imenovali KH₃ in so ga jemali številni starejši ljudje. Bilo je mešanica prokaina, katalizatorja hematoporfirina in magnezija. Oznako H₃ je prokain dobil že v Rumuniji. Ime izhaja iz dejstva, da je prokain po svojem biološkem delovanju zelo soroden delovanju vitaminov skupine H.

Neuralnoterapevtska uporaba prokaina je odprla velike možnosti zlasti na geriatričnem področju. »Očiščevanje središč motenj« - pravo področje delovanja neuralne terapije - ima pri starejših ljudeh velike uspehe. Celotni organizem starejših ljudi je zaradi naravnih odpadnih snovi bolj občutljiv za napade raznih bolezni kakor organizem mlajših. Delovanje prokaina se odraža zlasti ugodno v neuralnih regulacijskih mehanizmih, ki upravljajo celotni preskrbovalni sistem organizma, saj po opravljeni prokainski kuri delujejo spet brez motenj.

Tudi na tem mestu pa še posebej svarimo pred neumestnimi iluzijami: Ne smemo si namreč zamišljati, da s tako terapijo lahko postanemo popolnoma novi ljudje, ki naj bi z zanesljivostjo preživeli vse druge; tudi prokain ni nikakršen studenec mladosti, kajti snovi, ki aktivirajo delovanje, aktivirajo zmeraj samo moči, ki jih organizem še ima.

Encimi, vitamini in mineralne snovi za vnaprejšnje preprečevanje raka in arterioskleroze

Encimi so neizogibno potrebni za uravnavanje mnogih procesov presnove. Encimi so beljakovine (proteini), ki jih najdemo v vseh živih rastlinskih in živalskih celicah in delujejo kot katalizatorji. S katalizirajočim delovanjem encimov se - kakor smo že večkrat omenili - v organizmu sprožijo določene kemične reakcije, obenem pa se tudi potekanje reakcij bistveno pospeši.

Tako je na primer celotna razgradnja hranilnih snovi v procesu prebave odvisna v prvi vrsti od encimov. V predelu prebavnega trakta najdemo predvsem encime, ki razgrajujejo beljakovine, maščobe in ogljikove hidrate. Dokazano pa je, da določeni encimi niso učinkoviti samo v prebavnem traktu, marveč prehajajo tudi v krvni obtok, s čimer se odpirajo posebne terapevtske možnosti za zdravljenje z encimi. Tako ima na primer pri nastajanju arterioskleroze pomembno vlogo fibrin, ki sodeluje pri strjevanju krvi. Če torej dovajamo v kri določene encime, ki razgrajujejo beljakovine (proteolitični encimi), lahko te snovi zelo zmanjšajo lepljivo delovanje beljakovine fibrina in s tem preprečujejo zamaševanje svetline žil. Pri razvoju arterioskleroze igra pomembno vlogo tudi odvzemanje encimov, ki razgrajujejo maščobe (lipolitični encimi) na žilnih stenah. Tudi to

pomanjkljivost lahko prav tako izravnamo, če sežemo po terapiji z encimi. Poleg tega pa z jemanjem ustreznih encimskih preparatov (Wobenzym, Wobe-Mugos) znižamo tudi količino holesterina v krvi. Pri teh encimih, ki so naravne snovi, tudi ob večjih odmerkih redko opažamo neugodna stranska delovanja in jih zato lahko brez nadaljnega uporablamo za osnovno zdravljenje arterioskleroze z zdravili.

Če bi imeli razvito resnično učinkovito varovanje (profilakso) pred arteriosklerozo, bi se verjetno lahko bolj približali tudi problemu, kako se pravočasno in učinkovito upreti predčasnemu staranju. Pokazalo se je namreč, da je zgubljanje prožnosti (elastičnosti) tkiva s starostjo deloma posledica pomanjkanja encimov, ki povzročajo, da se prožno tkivo spreminja v neelastično, ki je po svojem delovanju veliko revnejše. To pa se hkrati odraža tudi na žilah, veznem tkivu, mišicah in kosteh. Zelo pogosto slabo zdravljenje ran, nagnjenost k trombozam in neugodno potekanje vnetnih obolenj v visoki starosti je deloma prav tako posledica zmanjšane encimatske dejavnosti krvi. Z dodatnim škodovanjem - kot ga na primer povzroča prehranjevanje z maščobami, holesterinom in ogljikovimi hidrati - pa te procese lahko še znatno pospešimo. Dodajanje encimov, v danem primeru skupaj z vitaminom E, pospeši življenjsko pomembno encimatsko dejavnost tudi pri starejših ljudeh in deluje zoper arteriosklerozo in njene posledice.

Knjiga bo izšla jeseni pri Založništvu tržaškega tiska

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 200.- din, naročnina za zasebne mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

12. avgusta 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst
Cian italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Kokainu se cena znižuje, ostaja pa vedno edini vir zaslužka revnih andskih kmetov

BOGOTÁ — »Kokain je edini latinskoameriški proizvod, katerega cena raste, drugi tradicionalni kmečki pridelki pa nevzdržno izgubljajo vrednost«. Te so besede perujskega predsednika Alana Garcie, predsednika države, ki je z Bolivijo in Kolumbijo največji pridelovalec lista, iz katerega pridelujejo kokain. V tem dejstvu tudi tiči vzrok vprašanja, kako uničiti pridelavec koke, ki je danes edini vir zaslužka desetstisočev obubožanih andskih kmetov.

Leta 1986 je OZN objavila poročilo o proizvodnji raznih mamil, v katerem je bil podatek, da en sam investiran dolar v nakup lista koke prinese s prodajo končne izdelka bajni zaslužek 300 dolarjev. Danes so sicer zaslužki povprečno za 20 do 50 odstotkov manjši, cena kokaina na svetu namreč pada. V ZDA, kjer je kokain posebno razširjen in priljubljeno mamilo, je leta 1983 stal gram 35 odstotno čistega kokaina 100-125 dolarjev, leta 1985 je veljal gram 50-60

odstotno čistega kokaina 100 dolarjev, letos pa je cena celo za 75 odstotno čistega kokaina zdrknila na 50 dolarjev za gram. Funkcionar ameriške vladne službe za boj proti mamilom si to razlaga kot posledica tržne zakonitosti. Ko je bil list koke najdražji je tisoče kmetov opustilo tradicionalno kmetijstvo in se posvetilo bolj donosnemu poslu s kokainom; seme, ki so takrat posadili je obrodilo, to pa je povzročilo pravo poplavo na tržišču, od tu torej nižje cene.

Ameriško tržišče, trdijo izvedenci, je prenasičeno, zato iščejo preprodajalci nove trge v Italiji, Španiji, Zahodni Nemčiji, na Nizozemskem in v Avstraliji. Največ mamila »uvozijo« v Evropo skozi amsterdamsko letališče Schiphol, kjer so maja samo na enem letalu, ki je prihajalo iz Kolumbije, zasegli kar 125 kilogramov kokaina. Veliko kokaina prinesejo tako

imenovani muli, ki si s preprodajo manjše količine mamil plačajo letalsko karto in pri tem nekaj zaslužijo. Ti ponavadi ne priletijo v Evropo direktno iz držav, kjer je proizvodnja kokaina najbolj razširjena, saj so mejni organi ob teh poletih najbolj pozorni. Iz Kolumbije ali Peruja npr. najprej poletijo v Brazilijo, od tam v Zahodno Afriko in šele nato v Evropo.

V ZDA so lani »uvozili« približno 150 ton kokaina, to pa je dvakrat več kot leto prej, 80 odstotkov mamil pa prihaja iz Kolumbije. Preprodaja kolumbijskega mamil je skoraj povsem v rokah »kartela iz Medellina«, desetih družin, ki živijo v Medellinu na Andih. Pablo Escobar, najbolj znan izmed vseh, je v desetih letih s prodajo mamil vnovčil neverjetno vsoto 2.700 milijard lir. Washingtonska vlada je obljubila rekordno nagrado 500 tisoč dolarjev za tistega, ki bo ujel najbolj nevarnega med njimi Jorgeja Luisa Ochoo.

Devize se stekajo v zasebne žepe

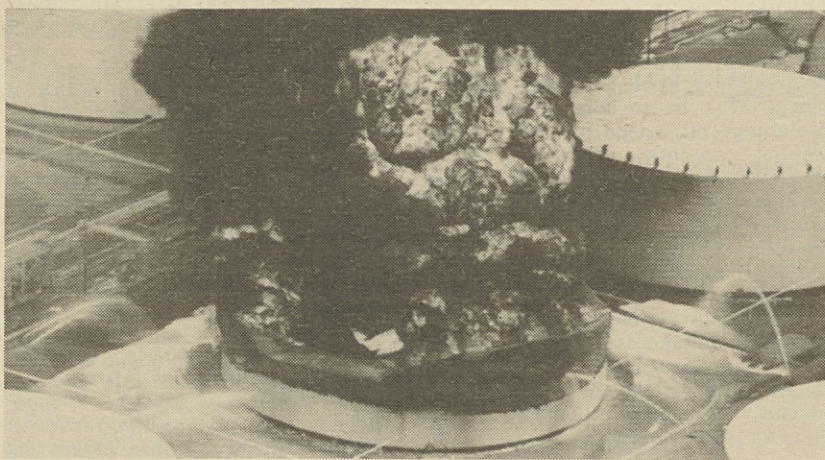
TITOGRAD — V Črni gori se v teh dneh mudi na dopustu približno 120.000 gostov, od tega naj bi bilo približno 30.000 tujcev.

Poleg prijavljenih gostov se v letoviških mestih nahaja še 20 do 30 odstotkov tako imenovanih »ilegalcev«. Na jugoslovanski obali od Igala do Ulcinja naj bi tako letovalo skoraj 50.000 neprijavljenih gostov, kar pomeni, da v občinske blagajne ne bodo dotevale predvidene vsote denarja. Čudno je, da občinske turistične organizacije že več let tolerirajo tako stanje, ki jim kot rečeno nič ne koristi. Koristi pa privatnikom, ki oddajajo sobe nad dogovorjeno ceno in imajo tako možnost, da v eni noči zaslužijo dve povprečni plači zaposlenih v poljedelstvu.

Udarništvo ni več v modi

LJUBLJANA — Po mladinskih delovnih akcijah Gorjanci in Rogla, ki sta se končali v petek, so včeraj zaključili tudi delovni akciji Brkini in Kobansko in sicer s polovičnimi rezultati. Na delovni akciji Brkini so mladi tako kot v minulih letih uspešno opravili svoje delo. To pa ne bi mogli reči za mladince, ki so sodelovali na akciji Kobansko. Na republiški konferenci ZSMS so sporočili, da na tej akciji niso dosegli načrtovanih rezultatov, menda predvsem zaradi indolentnega odnosa do dela brigadirjev iz Estonije (Sovjetske zveze), ki so delovno območje zapuščali že ob enajstih dopoldne in opravili povprečno le četrtino načrtovanega dela. (dd)

Pri Philadelphii še gori

V skladišču Chevron, kjer se je v ponedeljek nenadoma znižal pokrov rezervoarja, še niso pogasili ognja. (AP)

Karabinjerji streljali pri Novari Dva mrtva v ukradenem maseratiu

NOVARA — Bežali so z maseratiem biturbo sive barve, ki so si ga pred desetimi dnevi prilastili v Vercelliju. Karabinjerji pa so jim bili na sledi, ker so okradli črpalkarja (najbrž si niso mogli privoščiti avtomobila, ki ne sodi ravno v kategorijo varčnih vozil).

Kljub kraji na račun črpalkarja pa je skupina štirih tatov brezkrbno krožila z ukradenim avtomobilom in preiskušala moč motorja na cesti, ki iz Novare pelje v Vercelli. Visoka hitrost jim je bila najbrž usodna, saj jih je opazila skupina karabinjerjev, ki se je pravkar pripravljala, da postavi cestno zaporo. Karabinjerji so jim veleli, naj se ustavi, voznik maseratija pa je pritisnil na plin in se pognal v beg.

Malo po 13. uri so počili prvi streli, v zrak seveda, četverica na maseratiu

pa je zavila in jo ubrala proti mestu. Karabinjerji so se pognali za njimi in v mestnem predmestju, v neposredni bližini tržnice, so bili mimoidoči deležni pristnega prizora iz ameriških policijskih nadaljevanj, le da se je tokrat prizor oddvil v živo.

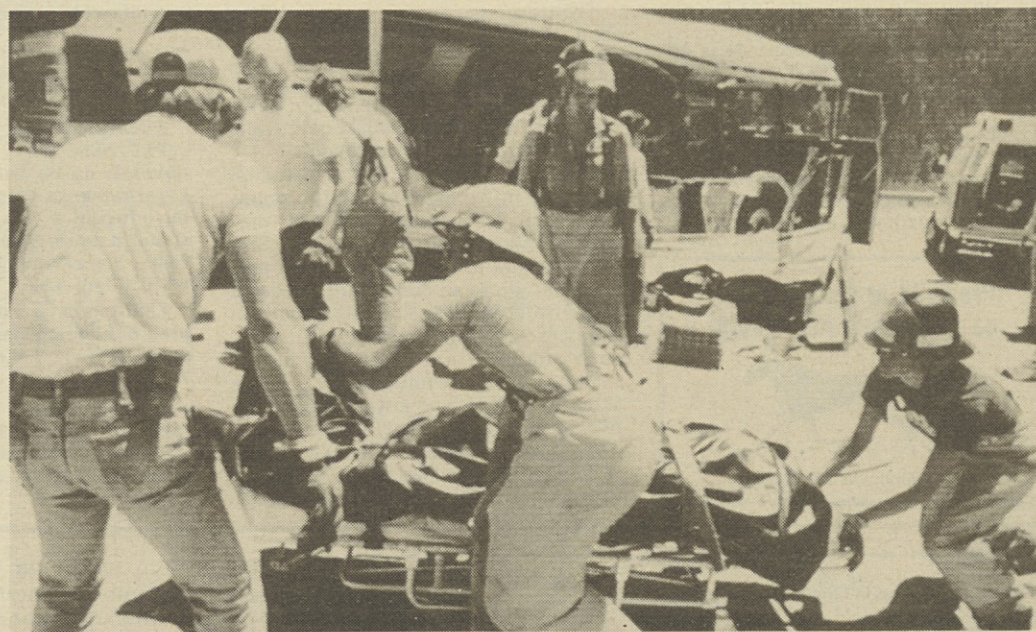
Karabinjerji so streljali v avto in dve osebi, ki sta sedeli na zadnjem sedalu, sta umrli kar v avtomobilu, medtem ko sta voznik in njegov sopotnik skušala zbežati peš. Tudi soferja so zadelo krogle karabinjerjev, tako da se trenutno v mestni bolnišnici bori za življenje. Četrtemu članu tolpe pa se je nasmehnila nepričakovana sreča, saj si je »priskrbel« moped in zbežal. Karabinjerji so organizirali »lov na moža«.

KRALJICA HAT

Riše in piše NIKOLA MITROVIĆ
III. epizoda — št. 2

Skala zgrmela v avtobus v Koloradu Neobičajna nesreča terjala 6 življenj

WINTER PARK (Kolorado) — Pri zimskošportnem središču Winter Park v zvezni ameriški državi Kolorado je prišlo do neobičajne nesreče, v kateri je izgubilo življenje šest oseb, 17 pa je lažje in težje ranjenih, med temi bodo nekatere le s težavo preživele. Več kot dve toni težka skala je namreč zgrmela po pobočju in dobesedno razparala avtobus z 28 turisti, ki pa je za čudo ostal na cestišču, kar zgovorno priča o hitrosti in sili, s katero je skala zadela desno stran avtobusa in končala v prepadu.

Do nesreče je prišlo, ko so delavci z bagrom skušali zvaliti ogromno skalo, do neke jase, a se je ta pričela nenadzorovano kotaliti po pobočju. Prav v tistem trenutku je avtobus, ki je z bližnjih hotelov peljal turiste na prelaz Berthoud pass (3.500 metrov) pri Winter Parku, zapeljal na prvi oster ovinek gorske ceste, ki je bila zanj usodna. Prvi reševalci so se znašli pred srhljivim in nepopisnim prizorom iznakaženih trupel in stokajočih ranjenecv.

Na slikah (telefoto AP): reševalci nudijo prvo pomoč ponesrečencem (zgoraj); skala, ki je povzročila tragedijo je obšla nekaj metrov nižje od ceste (levo).